

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Ταχ.Δ/νση : ΝΕΟ Πατρών-Αθηνών 32
τ.κ. 264 41 ΠΑΤΡΑ
Πληροφορίες : Β. Τσούμα
Τηλέφωνο : 2613 613 517
Email : grammateia.ps.pde@pde.gov.gr

Αριθ. Αποφ. 77/2022

**Απόσπασμα ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ 23
23^η ΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

Στην Πάτρα σήμερα στις 19/12/2022 ημέρα Δευτέρα και ώρα 15.00, συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση το Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, στην αίθουσα του Περιφερειακού Συμβουλίου (Ν.Ε.Ο. Πατρών Αθηνών 32 & Αμερικής) και με ταυτόχρονη δυνατότητα τηλεδιάσκεψης (e:Presence.gov.gr), ύστερα από την υπ' αριθ. πρωτ.: ΠΔΕ/ΓΠΠΣ/391013/449/13-12-2022 γραπτή πρόσκληση της Προέδρου του, η οποία εκδόθηκε νομότυπα και δόθηκε σε όλους τους κ.κ. Περιφερειακούς Συμβούλους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 167 παρ. 1 & 2 και 168 του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/τ.Α'/07.06.2010), όπως ισχύουν.

Στη Συνεδρίαση συμμετείχαν επί του συνόλου πενήντα ενός (51) μελών, τα παρακάτω μέλη:

1. ΜΠΙΛΙΑ ΜΑΡΙΑ - Πρόεδρος
2. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΠΑΣΤΑ ΔΗΜΗΤΡΑ - Αντιπρόεδρος
3. ΓΡΙΝΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ - Γραμματέας
4. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
5. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
6. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΤΡΥΦΩΝ (τηλεδιάσκεψη)
7. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ (τηλεδιάσκεψη)
8. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
9. ΒΟΥΛΓΑΡΗ - ΠΟΛΟΝΥΦΗ ΑΜΑΛΙΑ (τηλεδιάσκεψη)
10. ΓΑΛΑΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ

11. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
12. ΓΟΥΔΑΣ ΜΙΧΑΗΛ (τηλεδιάσκεψη)
13. ΔΗΜΗΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ
14. ΔΡΙΒΙΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
15. ΖΑΪΜΗΣ ΦΩΚΙΩΝ (τηλεδιάσκεψη)
16. ΚΑΠΛΑΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
17. ΚΑΡΠΕΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
18. ΚΑΤΣΑΡΗ-ΜΑΥΡΑΓΑΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΥΛΑ (τηλεδιάσκεψη)
19. ΚΑΤΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
20. ΚΑΤΣΟΥΓΚΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
21. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
22. ΚΟΡΟΒΕΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
23. ΚΟΣΙΝΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
24. ΚΟΥΣΚΟΥΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ (τηλεδιάσκεψη)
25. ΚΟΥΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
26. ΚΩΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
27. ΛΥΤΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
28. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
29. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
30. ΜΠΑΛΑΜΠΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
31. ΜΠΙΛΙΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
32. ΜΠΟΝΑΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
33. ΜΠΡΑΜΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (τηλεδιάσκεψη)
34. ΜΩΡΑΪΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
35. ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ (τηλεδιάσκεψη)
36. ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
37. ΡΟΥΣΗ-ΝΤΖΙΜΑΝΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
38. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
39. ΣΑΛΜΑ ΜΑΡΙΑ (τηλεδιάσκεψη)
40. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ
41. ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
42. ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
43. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
44. ΣΩΖΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)

45. ΦΙΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
46. ΧΑΛΙΜΟΥΔΡΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ (τηλεδιάσκεψη)
47. ΧΑΡΟΚΟΠΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
48. ΧΑΤΖΗΛΑΜΠΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Στη συνεδρίαση δεν συμμετείχαν καίτοι προσκλήθηκαν τα παρακάτω μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου:

1. ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (δικαιολογημένα απών)
2. ΚΟΝΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
3. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (δικαιολογημένα απών)

Στη συνεδρίαση συμμετείχε ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας κ. Νεκτάριος Φαρμάκης, ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης κ. Τελώνης Γεώργιος (τηλεδιάσκεψη), ο Εκτελεστικός Γραμματέας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας κ. Σύρμος Γεώργιος και ο Δ/ντης Γραφείου Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας κ. Μάκκας Ιωάννης.

Χρέη γραμματέων άσκησαν οι υπάλληλοι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας Αγγελοπούλου Γεωργία, Καρακωνσταντή Μαρία – Ηλίζα και Τσούμα Βασιλική.

Στη συνέχεια η Πρόεδρος έθεσε προς συζήτηση το **2ο θέμα ημερήσιας διάταξης με τίτλο: «Έγκριση Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγείας & την Κοινωνική Μέριμνα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το έτος 2023, με τίτλο: «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2023»**» και έδωσε το λόγο στον εισηγητή του, Αντιπεριφερειάρχη της Π.Ε. Αχαΐας της Π.Δ.Ε. κ. Μπονάνο Χαράλαμπο, ο οποίος αναφέρθηκε στην υπ' αριθμ. πρωτ.: ΠΔΕ/ΓΑΑ/388677/3323/12-12-2022 γραπτή εισήγησή του, λέγοντας τα εξής:

Έχοντας υπόψη:

Σας διαβιβάζουμε το Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία & την Κοινωνική Μέριμνα «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2023» της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το έτος 2023.

«Ο Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Αχαΐας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, έχοντας υπόψη:

- *Τις αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου όσον αφορά την έγκριση και παρακολούθηση αναπτυξιακών προγραμμάτων κατά την κείμενη νομοθεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 163 και 174 του Ν. 3852/10 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης»*
- *Τις αρμοδιότητες των Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (Δ/ση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ, Δ/ση Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ, Δ/σεις Δημόσιας Υγείας ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, ΠΕ Αχαΐας και ΠΕ Ηλείας) σύμφωνα με το Π.Δ. 132/2010 «Οργανισμός της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 248595/27-12-2016*

(ΦΕΚ 4309/τ.Β'30-12-2016) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου όπως ισχύει

- Την υπ' αριθμ. 313/2019 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πατρών, περί επικύρωσης των αποτελεσμάτων των περιφερειακών εκλογών της 26ης Μαΐου 2019 και 2ας Ιουνίου 2019 και το από 29/08/2019 πρακτικό ορκωμοσίας της νέας Περιφερειακής αρχής της ΠΔΕ
- Την υπ αριθμ. πρωτ. ΠΔΕ/ΔΔ/9406/191/13-1-22 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας (ΦΕΚ 27/Υ.Ο.Δ.Δ./20-1-22) Περὶ «Ορισμού Αντιπεριφερειάρχων Δυτικής Ελλάδας» όπως ισχύει
- Την αριθ. Π.Δ.Ε./ΔΔ/9405/190 (ΦΕΚ 141/Β'20-1-22) απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας με θέμα «Μεταβίβαση άσκησης αρμοδιοτήτων στους Αντιπεριφερειάρχες και σε εκλεγμένους Περιφερειακούς Συμβούλους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, όπως ισχύει
- Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025.
- Την ανάγκη για κατάρτιση Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγεία & την Κοινωνική Μέριμνα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το έτος 2023.

Εισηγείται το πλάνο σχεδίου δράσης «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2023», όπως αναλυτικά αναφέρεται παρακάτω:

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ 2023
«ΥΓΕΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΠΔΕ, 2023»

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, αν και η ασθένεια Covid-19 παραμένει παγκόσμια υγειονομική έκτακτη ανάγκη, ο κόσμος δεν ήταν ποτέ σε καλύτερη θέση για να βάλει τέλος στην πανδημία. Δεν έχουμε φθάσει ακόμη εκεί, αλλά το τέλος είναι ορατό ,αρκεί βέβαια οι χώρες να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους εναντίον του ιού που έχει σκοτώσει πάνω από έξι εκατομμύρια ανθρώπους.

Φυσικά είναι πιθανό να υπάρξουν μελλοντικά κύματα μολύνσεων COVID-19, όμως ο κόσμος έχει στη διάθεσή του εργαλεία όπως τα εμβόλια και τα αντιβιοτικά φάρμακα προκειμένου να αποτρέψει τις σοβαρές λοιμώξεις. Αυτό δε σημαίνει βέβαια ότι δεν ελλοχεύει πάντα ο κίνδυνος και για νέες μεταδοτικές ασθένειες όπως η ευλογιά των πιθήκων για την οποία σήμανε καμπανάκι συναγερμού από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας τη χρονιά που μας πέρασε.

Κατά συνέπεια, εξακολουθεί να είναι καίριας σημασίας η παγκόσμια συνεργασία και αλληλεγγύη για την αποτελεσματική καταπολέμηση όλων των ασθενειών και την έγκαιρη πρόσβαση σε εμβόλια, διαγνωστικά μέσα και θεραπείες παντού.

Περαιτέρω, η πανδημία που για τρία σχεδόν χρόνια μονοπώλησε τα συστήματα υγείας όλων των χωρών, είχε σαν αποτέλεσμα να παρατηρηθεί κλονισμός της ισορροπίας στην παροχή χρόνιας περίθαλψης στις μη μεταδοτικές ασθένειες και πολλές τακτικές ιατρικές επισκέψεις πρόληψης, διάγνωσης, θεραπείας και αποκατάστασης οδηγήθηκαν σε καθυστερήσεις, αναβολές, ακόμα και ακυρώσεις. Οι πιο συχνές χρόνιες καταστάσεις, η φροντίδα των οποίων διαταράχθηκε ήταν η αρτηριακή υπέρταση, ο σακχαρώδης διαβήτης, τα καρδιαγγειακά νοσήματα, οι αναπνευστικές παθήσεις και ο καρκίνος.

Τα αίτια που συνέβαλαν στην ασυνέχεια της χρόνιας φροντίδας ήταν ατομικά (φόβος λόγω πιθανότητας έκθεσης στον ιό, κατ' οίκον απομόνωση), αλλά και συλλογικά (ελλείψεις υγειονομικού προσωπικού, αδυναμία ανταπόκρισης των συστημάτων υγείας). Συνεπώς, η αναβολή των προγραμματισμένων ιατρικών επισκέψεων, η υιοθέτηση ανθυγιεινών καθημερινών συνηθειών, η καθυστερημένη αναζήτηση βοήθειας και η ελλιπή ή διακεκομμένη συμμόρφωση στη φαρμακευτική θεραπεία οδήγησαν σε απορρύθμιση των χρόνιων ασθενειών, ελλοχεύοντας τον κίνδυνο για καταστροφικές βραχυπρόθεσμες και μακροχρόνιες επιπτώσεις.

Σύμφωνα με έκθεση ειδικών που δημοσιεύτηκε στην ιατρική επιθεώρηση The Lancet Oncology, περίπου 1.000.000 περιστατικά καρκίνου δεν διαγνώστηκαν στην Ευρώπη κατά τη διάρκεια της πανδημίας, αφού 1 στους 7 Ευρωπαίους ανέβαλλαν το προγραμματισμένο τσεκ απ ή καθυστέρησαν την αντινεοπλασματική θεραπεία τους.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέχεια της παροχής των υπηρεσιών χρόνιας περίθαλψης, τα συστήματα υγείας υιοθέτησαν νέες πρακτικές όπως η τηλεϊατρική, η αυτό-παρακολούθηση της υγείας από τους ασθενείς και η χρήση της άυλης συνταγογράφησης.

Δε θα πρέπει να παραλείψουμε βέβαια πως σε περιόδους αστάθειας, κρίσης και οικονομικού στρες, τα ψυχικά νοσήματα όπως και τα κρούσματα ενδοοικογενειακής βίας αυξάνονται. Η πανδημία δημιουργεί συνθήκες για την κλιμάκωση όλων των παραπάνω, με αποτέλεσμα να αυξηθούν κατακόρυφα τέτοια περιστατικά, σε κάθε μήκος και πλάτος του πλανήτη. Δυστυχώς, τα μέτρα περιορισμού του ιού, οδήγησαν σε αύξηση των κρουσμάτων ενδοοικογενειακής βίας, καθώς η παραμονή στον ίδιο χώρο (καραντίνα και άλλα μέτρα περιορισμού διασποράς της νόσου) αύξησε την πιθανότητα τέτοιων γεγονότων, ενώ καθιστούσε δύσκολη και την παροχή βοήθειας στο θύμα. Στην περίοδο αυτή που διανύουμε η ανάγκη ενεργειών ισχυρής θωράκισης της ισότητας των φύλων και αποτροπής φαινομένων έμφυλης βίας καθίσταται πιο επιτακτική. Για να διασφαλιστεί η πρόοδος και η ευημερία μιας κοινωνίας είναι επιτακτική η πλήρης ενεργοποίηση γυναικών, η αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους χωρίς προκαταλήψεις και εμπόδια.

Τέλος, οι άνθρωποι σε όλον τον κόσμο που βίωσαν μοναξιά στη διάρκεια της πανδημίας εμφάνισαν μικρή αύξηση σε ποσοστό περίπου 5% σε σχέση με τα προ πανδημίας επίπεδα, σύμφωνα με μία νέα γερμανο-αμερικανική επιστημονική έρευνα που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «American Psychologist» της Αμερικανικής Ψυχολογικής Ένωσης.

Το 2023 λοιπόν είναι μία χρονιά που οι πολίτες θα πρέπει να στρέψουν την προσοχή τους στην πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία των μεταδιδόμενων και μη ασθενειών καθώς και στη μείωση των ψυχικών ασθενειών και των νοσηρών κοινωνικών φαινομένων που αυξήθηκαν λόγω της πανδημίας. Οι δράσεις που ενισχύουν την ισότητα των δύο φύλων σε κάθε πτυχή της οικογενειακής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής των πολιτών καθώς και οι δράσεις για την πρόληψη και καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, θα πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητά μας τη χρονιά που έρχεται. Χρέος μας είναι να βοηθήσουμε με όποιο τρόπο μπορούμε προς την κατεύθυνση αυτή και να επικεντρωθούμε στην υποχρέωση όλων μας να αναλογιστούμε την ατομική αλλά και την συλλογική μας ευθύνη και να δείξουμε ως κοινωνία μηδενική ανοχή και στα ζητήματα βίας που γιγαντώθηκαν κατά το διάστημα αυτό.

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανταποκρινόμενη στις νέες ανάγκες που εμφανίστηκαν, συνέχισε και το 2022 τις δράσεις τόσο για την αποφυγή διάδοσης και την προστασία των πολιτών από την εξάπλωση της νόσου COVID 19, μα και συμπαραστέκεται- μέσω των αρμόδιων συλλόγων και σωματείων που στο επίκεντρο της προσπάθειάς τους έχουν την πρόληψη, την προστασία και την προαγωγή της δημόσιας υγείας-, σε όλους τους πολίτες μα ειδικότερα στις ευπαθείς ομάδες πολιτών που έχουν ανάγκη.

Σε συνέχεια των παραπάνω σκέψεων και σε συνάφεια με το Εθνικό σχέδιο Δράσης για την Υγεία 2021-2025, το πρόγραμμα «Η Ευρωπαϊκή Ένωση για την υγεία 2021-2027», την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για την Υγεία και τις Κοινωνικές -Οικονομικές προεκτάσεις της, τις Βέλτιστες Πρακτικές και Διεθνείς τάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) συντάχθηκε και το παρόν Σχέδιο Δράσης «**Υγεία και Κοινωνία για Όλους ΠΔΕ 2023**».

Το Σχέδιο Δράσης για την Υγεία έτους 2023 της ΠΔΕ, όπως κι όλα τα προηγούμενα σχέδια, δεν φιλοδοξεί να χαράξει νέες πολιτικές και στρατηγικές για την επίλυση των θεμάτων υγείας που απασχολούν τους κατοίκους της Περιφέρειάς μας, κάτι που μέχρι και σήμερα ξεφεύγει από τις αρμοδιότητές της.

Αποτελεί ένα σχέδιο όμως που περιλαμβάνει μετρήσιμους στόχους και δράσεις που έμπρακτα θα βοηθήσουν τους συμπολίτες μας που έχουν ανάγκη, και πάνω απ' όλα είναι ανοικτό και απαιτεί την συνεργασία όλων των αρμοδίων θεσμών και φορέων της Περιφέρειας για τη βελτίωση της δημόσιας υγείας, την αποτροπή των πηγών κινδύνου για τη σωματική, ψυχική και πνευματική υγεία, την πρόληψη της ανθρώπινης ασθένειας και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Είναι ένα σχέδιο ανοικτό σε όλους τους τοπικούς αρμόδιους φορείς, οι οποίοι θα ενημερωθούν άμεσα για την έγκρισή του, προκειμένου να αποτελέσει το βασικό βοήθημα σε όλους όσους στο επίκεντρο της προσπάθειας έχουν την πρόληψη, προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας. Παράλληλα δε την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών για θέματα που αφορούν την υγεία τους, την στήριξη του εθελοντισμού καθώς επίσης και την λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για την αποφυγή μεταδιδόμενων και μη νοσημάτων. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι για το έτος 2022 μέσα από το Σχέδιο Δράσης για την Υγεία η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας συνεργάστηκε με 70 περίπου διαφορετικούς φορείς για την υλοποίηση 88 δράσεων.

Το Σχέδιο Δράσης είναι δομημένο σε άξονες, άμεσα προσαρμόσιμο σε τυχόν νέες ανάγκες που θα δημιουργηθούν. Κατά την σύνταξή του, πραγματοποιήθηκε επισταμένη προσπάθεια ο κάθε άξονας να περιλαμβάνει όλες τις δράσεις, εκδηλώσεις και συνέργειες που θα υλοποιηθούν από τους αρμόδιους φορείς κατά το έτος 2023, εφόσον βέβαια επιτελούν τους σκοπούς που αναφέρονται παραπάνω. Η εκτίμηση των αναγκών και οι προβλέψεις για το 2023 πραγματοποιήθηκαν με βάση την προηγούμενη εμπειρία και τη συνεργασία με τους τοπικούς φορείς.

Μεγάλο μέρος του παρόντος σχεδίου δράσης για την υγεία αφορά την υλοποίηση δράσεων που θα ενισχύσουν όλες τις κατηγορίες των πολιτών και όλες τις ηλικιακές ομάδες πολιτών. Ξεκινώντας από τα σχολεία μας, τα παιδιά, τους έφηβους και τους νέους, προγραμματίζονται δράσεις που θα εκπαιδεύσουν και θα ενημερώσουν τους μικρούς μαθητές σε θέματα σχετικά με την εξάλειψη της έμφυλης βίας, την οδική ασφάλεια, την προώθηση του εθελοντισμού, την αξία της σωστής διατροφής και της άθλησης, την προστασία του περιβάλλοντος, το αυτονόητο δικαίωμα όλων για ίσες ευκαιρίες στην εργασία και περαιτέρω στην κοινωνική, πολιτική και οικονομική ζωή του τόπου μας. Συνεχίζοντας, προγραμματίζουμε δράσεις που θα ενημερώσουν αντικειμενικά και υπεύθυνα, θα ευαισθητοποιήσουν, θα συντονίσουν, θα ενισχύσουν την κοινωνική αλληλεγγύη και συνοχή, θα προστατεύσουν και θα υποστηρίξουν ουσιαστικά όλες τις ευάλωτες ομάδες των πολιτών της Περιφέρειάς μας, με ιδιαίτερη βαρύτητα στα άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένους και σε οικονομικά αδύναμους συμπολίτες μας. Για το λόγο αυτό η συνεργασία και η συμμετοχή αποτελούν ικανές και αναγκαίες συνθήκες για την επιτυχή υλοποίηση και του παρόντος σχεδίου δράσης για το έτος 2023.

ΣΚΟΠΟΣ

Το Σχέδιο Δράσης με τίτλο «**Υγεία και Κοινωνία για Όλους ΠΔΕ 2023**» στοχεύει στην υλοποίηση δράσεων (παροχή υπηρεσιών κοινωνικής αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας, εκστρατείες ευαισθητοποίησης των πολιτών, ενημέρωση, σεμινάρια, συνέδρια, ημερίδες, μαθήματα, διαδραστικές εκδηλώσεις, υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, κ.α), καινοτομιών, προγραμμάτων και συνεργιών που προλαμβάνουν,

προστατεύουν και βελτιώνουν την υγεία του πληθυσμού και ιδιαίτερα των ευπαθών ομάδων, και που προσβλέπουν στη μείωση κοινωνικών ανισοτήτων και στην ισότιμη αντιμετώπιση όλων και θα υλοποιηθούν από επιστημονικούς, συλλογικούς και κοινωνικούς φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) ή και με διατομεακή συνεργασία αυτών. Τα παραπάνω θα υλοποιηθούν με αναλυτικό προγραμματισμό και στοχοθεσία, απλοποίηση των ροών των εσωτερικών διαδικασιών, τήρηση της κείμενης νομοθεσίας και τη μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα μέσα από συνέργειες και διευρυμένες συνεργασίες.

Το Σχέδιο Δράσης διαρθρώνεται σε δεκατρείς (13) Άξονες που θέτουν στο επίκεντρο τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις για την Υγεία και την Κοινωνική Μέριμνα, λαμβάνοντας υπόψη την ισχύουσα κοινοτική και εθνική νομοθεσία. Με κεντρικό στόχο την προάσπιση, προστασία και προαγωγή της υγείας του πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, το Σχέδιο Δράσης καλεί όλους τους φορείς σε μία αποτελεσματική και διαρκή συνεργασία από την οποία θα προκύψουν μόνο οφέλη για τους πολίτες της Περιφέρειας.

Σε αυτό το πλαίσιο συνεργασίας, εντάσσεται, επίσης, η διευρυμένη διατομεακή κοινή δράση (joint actions) και με άλλες διευθύνσεις της ΠΔΕ, τρίτους φορείς με κύρος και εξειδίκευση, καθώς και επιστημονικά ινστιτούτα της Ελλάδας και του εξωτερικού με ερευνητική εμπειρία στην υγεία και τις κοινωνικοοικονομικές πτυχές της.

Πρόσθετο στόχο αποτελεί η διασφάλιση του λειτουργικού αποτελέσματος της προσέγγισης του Σχεδίου η οποία θα πραγματοποιηθεί μέσα από την διαρκή παρακολούθηση και τη συνεχή επικοινωνία με τους φορείς ώστε να ανταποκρίνεται στις διαρκώς, λόγω της κρίσιμης περιόδου που διανύουμε, μεταβαλλόμενες ανάγκες τους.

Οι στόχοι μας οφείλουν να είναι μετρήσιμοι και τα σύγχρονα μεθοδολογικά εργαλεία επιτρέπουν αυτή την μέτρηση, διευκολύνοντας παράλληλα την αποτύπωση των υλοποιημένων δράσεων απολογιστικά στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό των Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειακών Ενοτήτων και της Έδρας ΠΔΕ, οι φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας του ευρύτερου δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, αλλά και η Κοινωνία των Πολιτών.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Το Σχέδιο έχει ως αποστολή την υλοποίηση υπηρεσιών και δράσεων δημόσιας υγείας υπέρ των πολιτών όπως είναι:

- η υιοθέτηση συμπεριφορών πρόληψης κινδύνων δημόσιας υγείας για την αποτελεσματική προστασία των παιδιών, των εφήβων και των ενηλίκων,
- η άμβλυση των επιπτώσεων των ανισοτήτων ως προς κοινωνικοοικονομικούς προσδιοριστές της υγείας, όπως η φτώχεια, η ανεργία, τα γηρατειά και η αναπηρία, φύλο και εθνικότητα,
- η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση όσον αφορά τους άμεσα σχετιζόμενους κινδύνους με τον σύγχρονο τρόπο ζωής, όπως πχ το κάπνισμα, η κακή διατροφή, η έλλειψη σωματικής άσκησης, η πλημμελής ατομική και στοματική υγιεινή, η υπέρμετρη κατανάλωση οινόπνευματων ποτών, καθώς και η χρήση ψυχοδραστικών ουσιών,
- η πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας
- η ενδυνάμωση των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών υπηρεσιών δημόσιας υγείας για την παροχή προγραμμάτων βασισμένων στις ανάγκες του τοπικού πληθυσμού αναφοράς με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες
- η πληρέστερη δυνατή ενημέρωση και η εξατομικευμένη ευαισθητοποίηση των ατόμων με τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας για την υιοθέτηση στάσεων και συμπεριφορών, οι οποίες προάγουν την υγεία.

Για το λόγο αυτό είναι χωρικά τοποθετημένο (place-based approach) και ανθρωποκεντρικά προσανατολισμένο (people-centred approach) διασυνδεδεμένο με πολιτικές, στρατηγικές κατευθυντήριες οδηγίες, νομοθεσία και καλές πρακτικές για υγιή και βιώσιμα περιβάλλοντα ως βασικές πλατφόρμες για τη στήριξη δράσεων που έχουν ως προτεραιότητα την επίτευξη υγείας και κοινωνικής ευημερίας στην ΠΔΕ.

Η προσέγγιση βάσει τοποθεσίας αναγνωρίζει ότι οι άνθρωποι και τα μέρη είναι αλληλένδετοι και ότι οι χώροι όπου οι άνθρωποι περνούν το χρόνο τους διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της υγείας και της ευημερίας τους. Το χωρικό πλαίσιο είναι κρίσιμο. Η προσέγγιση χωροθετικά εστιασμένη (π.χ. για ορεινούς δήμους της ΠΔΕ) επικεντρώνεται στις τοπικές ανάγκες και προτεραιότητες, αμβλύνει γεωγραφικές ανισότητες υγείας και εμπλέκει την τοπική κοινότητα και τους φορείς ως ενεργούς εταίρους στην διαφώτιση και προαγωγή της υγείας τους. Παράλληλα, η χωροθετικά εστιασμένη προσέγγιση μεγιστοποιεί την προσαρμογή και αξιοποίηση πολλαπλών δικτύων, επενδύσεων και δραστηριοτήτων για την επίτευξη των καλύτερων αποτελεσμάτων σε περιφερειακό επίπεδο και επίπεδο κοινότητας.

Τέλος, η συμμετοχή των φορέων Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας καθώς και φορέων/ εκπροσώπων της Κοινωνίας των Πολιτών προσδίδει στο σχέδιο δράσης ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα που είναι μείζονος σημασίας για την προσέγγιση των ανωτέρω στόχων καθώς προσδοκείται οι ενεργοί δρώντες (stakeholders) να αξιοποιήσουν το Σχέδιο Δράσης, να αναπτύξουν συνεκτικούς συνεργατικούς δεσμούς με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για την ανάπτυξη και προαγωγή της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής ευημερίας. Στο πλαίσιο αυτό, ευρύτερες συνεργασίες των φορέων με Ελληνικούς, Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς Φορείς από τον ευρύτερο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα εμπειριάζονται στον πυρήνα του σχεδιασμού διασφαλίζοντας την κοινή προσέγγιση των δράσεων για την υγεία και την κοινωνική μέριμνα με ευρύτητα στη διάχυση των αποτελεσμάτων.

Για την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης «Υγεία και Κοινωνία για Όλους ΠΔΕ 2023» λήφθηκαν υπόψη τα κάτωθι:

✓ **Το Τέταρτο Πρόγραμμα για την Υγεία** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο "Η ΕΕ για την υγεία" 2021-2027 . Το πρόγραμμα EU4Health που εγκρίθηκε για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 και για την ενίσχυση της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων στην ΕΕ. Η πανδημία ανέδειξε τον εύθραστο χαρακτήρα των εθνικών συστημάτων υγείας. Το πρόγραμμα EU4Health θα συνεισφέρει στην αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων υγειονομικών προκλήσεων δημιουργώντας ισχυρότερα, ανθεκτικότερα και πιο προσβάσιμα συστήματα υγείας. **Η Συνθήκη Λειτουργίας της ΕΕ** (άρθρο 168, ΣΛΕΕ) που έχει στον πυρήνα της ότι η επέκταση της οικονομίας επιτυγχάνεται μέσω διασφάλισης υγείας των πολιτών, μείωσης ανισοτήτων, βελτίωσης όρων διαβίωσης και απασχόλησης, ανάπτυξης υψηλότερου δυνατού επιπέδου γνώσης και πρόσβασης στην εκπαίδευση.

✓ **Η ολιστική προσέγγιση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας**(Π.Ο.Υ.) για την διασφάλιση της καλής υγείας ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα αλλά και ως κοινωνικό αγαθό με οικονομικές προεκτάσεις που επιτρέπει στα άτομα μιας κοινωνίας να ασκούν και τα υπόλοιπα δικαιώματα τους σε ατομικό επίπεδο (σωματική ακεραιότητα, ασφάλεια), σε κοινωνικο-οικονομικό (δικαίωμα στην εργασία, εκπαίδευση, οικογενειακή ζωή) όσο και σε πολιτικό επίπεδο. (WHO, 2011)

✓ **Οι Διεθνείς Συμβάσεις:** Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρο 25 - Απόφαση 217Α(III) της ΓΣ του ΟΗΕ 10 Δεκ. 1948 – Α/RES/217,10Δεκεμβρίου1948) όπου επισημαίνεται ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα σε ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο¹ για τους ίδιους και τις οικογένειές τους ενώ πρέπει να διασφαλίζεται η μητρότητα και η παιδική ηλικία. Το Διεθνές Σύμφωνο της Επιτροπής Ηνωμένων Εθνών για τα Οικονομικά Κοινωνικά & Μορφωτικά Δικαιώματα – ICESCR (άρθρο 12)² που ορίζει ως δικαίωμα του κάθε ατόμου να απολαμβάνει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο σωματικής και ψυχικής υγείας (WHO, 2011) Επιπλέον, Διεθνείς συμβάσεις (NESRI, 2013) που προστατεύουν το Κοινωνικό δικαίωμα στην υγεία με: τη Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Φυλετικών Διακρίσεων (άρθρο 5)³, τη Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών διακρίσεων Κατά των Γυναικών (άρθρα 12,14) τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, του ΟΗΕ 1989, άρθρα 24,26,27 (UNICEF, 2014) όπου συμπεριλαμβάνονται δικαιώματα του Παιδιού ως προς την Επιβίωση και την Υγεία, Κοινωνικής Προστασίας του και Συμμετοχής στην Κοινωνία⁴, τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα Ατόμων με Αναπηρία (άρθρο 25-, Convention on the Rights of Persons with Disabilities NY, 13/12/06), την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία 2010-2020⁵ και την Στρατηγική για την Αναπηρία του Συμβουλίου της Ευρώπης 2017-2023 και όσα απορρέουν από αυτές διασφαλίζοντας αρχές και δικαιώματα όπως η ισότητα και η εξάλειψη διακρίσεων, το απαραβίαστο της προσωπικής ζωής, η αυτονομία, η σωματική ακεραιότητα, το δικαίωμα πληροφόρησης και συμμετοχής, το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και της ελεύθερης κίνησης.

✓ **Η Εθνική Νομοθεσία για θέματα Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας** όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει: Νόμος αριθ. 4675/20 (ΦΕΚ Α 54 - 11.03.2020) Πρόληψη, προστασία και προαγωγή της υγείας - ανάπτυξη των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και άλλες διατάξεις, Ν. 3370/05 «Οργάνωση και λειτουργία των Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας» κατά το μέρος που εξακολουθεί να ισχύει, Ν.3402/05 «Αναδιοργάνωση συστήματος Αιμοδοσίας και λοιπές διατάξεις», Ν.3457/06 «Μεταρρύθμιση συστήματος φαρμακευτικής περίθαλψης», Ν. 3730/08 «Προστασία ανηλίκων από τον καπνό και τα αλκοολούχα ποτά και λοιπές διατάξεις», Ν. 3868/10 «Αναβάθμιση Εθνικού Συστήματος Υγείας και λοιπές διατάξεις», Ν. 4213/13 «Προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2011/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2011 περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης (L 88/45/ 4.4.2011) και άλλες διατάξεις, ΠΔ 87/2015 - ΦΕΚ 177/Α/18-12-2015 «Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία 2014/110/ΕΕ της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2014 και τροποποίηση του Π.Δ. 138/2005 (Α'195)» ΠΔ 129/2016 - ΦΕΚ 229/Α/7-12-2016 «Προσαρμογή στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας ΕΕ 2015/565 της Επιτροπής της 8ης Απριλίου 2015 για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/86/ΕΚ (ΕΕ L 93/9.4.2015, σ. 43 επ.) και της οδηγίας ΕΕ 2015/566 της Επιτροπής της 8ης

¹ Ο όρος ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο περιλαμβάνει τροφή, στέγαση, ρουχισμό, ιατρική περίθαλψη, κοινωνική ασφάλιση. Πηγή: UNRIC

² International Covenant on Economic Social and Cultural Rights UN, 1966 (Πηγή: UNRIC, 2013)

³ Η Ελλάδα έχει υπογράψει και επικυρώσει τη Σύμβαση με το νομοθετικό διάταγμα (Ν.Δ. 494/1970 ΦΕΚ Α', 77, /3 /4/1970)

⁴ Γεν. Συνέλευση του ΟΗΕ 20 Νοεμβρίου 1989 και τέθηκε σε ισχύ το 1990. Έως σήμερα έχει επικυρωθεί σχεδόν από όλες τις χώρες του κόσμου, στην Ελλάδα επικυρώθηκε το 1992 (ΦΕΚ 192/2.12.92).

⁵ Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία 2010–2020 (**European Disability Strategy 2010–2020**) επικεντρώνεται σε δράσεις που αφορούν σε οκτώ τομείς προτεραιότητας για την άρση των ανισοτήτων και την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρίες, με απώτερο στόχο την πλήρη κοινωνική ενσωμάτωση και τη βελτίωση της πρόσβασης σε αγαθά και υπηρεσίες, όπως η διασφάλιση της ισότητας στην υγειονομική περίθαλψη.

Απριλίου 2015 σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 2004/23/ΕΚ (ΕΕ L 93/9.4.2015, σ. 56 επ.), καθώς και τροποποίηση του Π.Δ. [26/2008](#) (Α' 51)», Νόμο 4542/2018 - ΦΕΚ 95/Α/1-6-2018 «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, ενεργώντας μέσω του Περιφερειακού Γραφείου της για την Ευρώπη, για την ίδρυση του Γραφείου Υποστήριξης για την Πρόληψη και τον Έλεγχο των μη Μεταδιδόμενων Ασθενειών στην Αθήνα, Ελλάδα και λοιπές διατάξεις.», Ν.4486/2017 «**Μεταρρύθμιση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α' 115). Ν.4633/19 « Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), ρυθμίσεις για τα προϊόντα καπνού, άλλα ζητήματα του Υπουργείου Υγείας και λοιπές διατάξεις.**», Υπουργική Απόφαση 49627/2019 - ΦΕΚ 2782/Β/4-7-2019 « Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων και διαδικασίας έγκρισης διενέργειας εμβολιασμών σε μετακινούμενους πληθυσμούς και ευπαθείς ομάδες.», Ν. 4600/2019 - ΦΕΚ 43/Α/9-3-2019 (Άρθρα 98-178) «Εκσυγχρονισμός και Αναμόρφωση Θεσμικού Πλαισίου Ιδιωτικών Κλινικών, Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας, Σύσταση Εθνικού Ινστιτούτου Νεοπλασιών και λοιπές διατάξεις.», Ν. 4622/19, Εγκύκλιος Υπουργείου Υγείας Γ.Π. /Δ2β/οικ.59077/13-8-2019 «Εφαρμογή των άρθρων 96 και 97 του Ν. 4600/2019 (ΦΕΚ Α 43/9.3.2019) - Ζητήματα που αφορούν στην εφαρμογή της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ, ο ν. 4604/2019 (Α' 50) για την «Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας -Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας-Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση -Λοιπές διατάξεις» κ.α.» .

✓ **Το Εθνικό Σχέδιο δράσης για την Δημόσια Υγεία 2021-2025 που περιλαμβάνει τους κάτωθι άξονες στρατηγικής:**

Άξονας 1: Πρωτογενής Πρόληψη με στόχο τη μείωση της έκθεσης σε παράγοντες που συνδέονται με νοσήματα, όπως το κάπνισμα, οι διατροφικές συνήθειες, η έλλειψη φυσικής άσκησης, το stress και που μπορούν με διαφοροποίηση καθημερινών συνθηκών να μειώσουν τη νοσηρότητα.

Άξονας 2: Δευτερογενής Πρόληψη με στόχο την παροχή δωρεάν εξειδικευμένων διαγνωστικών εξετάσεων για παράγοντες κινδύνου και για νοσήματα που δεν έχουν εκδηλωθεί κλινικά

Άξονας 3: Τριτογενής πρόληψη με στόχο την ανάπτυξη και παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης και ανακουφιστικής φροντίδας σε όσους έχουν νοσήσει.

Άξονας 4: Προστασία πληθυσμού σε Έκτακτες Υγειονομικές Καταστάσεις με στόχο την καταπολέμηση της Πανδημίας COVID 19

Άξονας 5: Εγγυημένη χρηματοδότηση Δημόσιας Υγείας με στόχο την αύξηση και σταθερή χρηματοδότηση στη Δημόσια Υγεία, την αύξηση και σταθερή χρηματοδότηση στη Δημόσια Υγεία καθώς και την αύξηση της συμμετοχής του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων Φορέων του σε δράσεις συγχρηματοδοτούμενων ανταγωνιστικών προγραμμάτων της ΕΕ (EU4HEALTH, HORIZON, κα)

Άξονας 6: Αναβάθμιση του συστήματος Παροχής Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας με στόχο την εισαγωγή νέων μοντέλων διοίκησης υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας τόσο στο Κεντρικό Επίπεδο (Υπουργείο Υγείας, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Υ.Π.Ε.) όσο και στο τοπικό και περιφερειακό Επίπεδο (Α' και Β' επιπέδου Τοπική Αυτοδιοίκηση)

✓ **Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025, το Εθνικό Σχέδιο δράσης για την ψυχική υγεία, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία κ.λπ.**

✓ **καθώς και άλλη ισχύουσα Ε.Ε και Εθνική Νομοθεσία ή άλλες Διεθνείς συμβάσεις, τάσεις και βέλτιστες πρακτικές στην Δημόσια Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα που δύναται να αναγράφονται και επιμεριστικά σε κάθε άξονα, να προβλέπονται στις δράσεις ή να θεσμοθετηθούν κατά την διάρκεια υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης «Υγεία και Κοινωνία για Όλους, ΠΔΕ 2023».**

Οι 13 Άξονες Σχεδίου Δράσης «Υγεία και κοινωνία για Όλους ΠΔΕ 2023»

1. Έκτακτες Ανάγκες – Διαχείριση κρίσης πανδημιών
 2. Ψυχική Υγεία
 3. Τρίτη Ηλικία – Υγιής Γήρανση
 4. Παιδιά, Έφηβοι & Νέοι
 5. Άτομα με Αναπηρία
 6. Ισότητα των φύλων - Πρόληψη και καταπολέμηση έμφυλης βίας
 7. Διατροφή και Προαγωγή Βιοτικού Επίπεδου
 8. Εθελοντισμός – Προγράμματα Φορέων & Κοινωνίας Πολιτών για Υγεία-Κοινωνική Μέριμνα
 9. Κλιματική Αλλαγή - Περιβαλλοντική Αειφορία και Υγεία
 10. Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ) & Δράσεις Πρόληψης και Διαφώτισης Πληθυσμού
 11. Οικονομικά αδύναμος πληθυσμός - Κοινωνικός Αποκλεισμός – Άρση Ανισοτήτων- Διασυνωριακή Δημόσια Υγεία
 12. Δράσεις Προαγωγής Υγείας με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) – Καινοτομία
 13. Διασύνδεση – Δικτύωση ανταλλαγής τεχνογνωσίας με φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας.
- **Συνολικός Προϋπολογισμός: 400.000 €**

1. ΑΞΟΝΑΣ: Έκτακτες Ανάγκες – Διαχείριση κρίσης πανδημιών

Σύμφωνα με τον Περιφερειακό Διευθυντή του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας στην Ευρώπη, ο ιός SARS CoV-2 συνεχίζει να είναι ένας απρόβλεπτος ιός που εξελίσσεται συνεχώς και επειδή μεταδίδεται τόσο πολύ, η πιθανότητα να συνεχίσει να εξελίσσεται μέσω μιας νέας παραλλαγής και ενδεχομένως μιας παραλλαγής που θα υπονομεύσει την τρέχουσα πρόοδό μας είναι αρκετά υψηλή. Για το λόγο αυτό δεν έχουμε την πολυτέλεια να εφησυχάζουμε.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, τρία είναι τα πιθανά σενάρια για την εξέλιξη της πανδημίας για το έτος 2023:

1. Με βάση όσα γνωρίζουμε σήμερα, το πιο πιθανό σενάριο είναι ότι ο ιός θα συνεχίσει να εξελίσσεται, αλλά η σοβαρότητα της νόσου που προκαλεί θα μειώνεται με την πάροδο του χρόνου, καθώς θα αυξάνεται η ανοσία λόγω εμβολιασμού και μόλυνσης. Περιοδικές αυξήσεις των κρουσμάτων και των θανάτων μπορεί να εμφανιστούν καθώς η ανοσία θα εξασθενεί, γεγονός που μπορεί να απαιτεί περιοδική αναμνηστική δόση για τους ευάλωτους πληθυσμούς.

2. Στο καλύτερα δυνατό σενάριο, μπορεί να δούμε να εμφανίζονται λιγότερο σοβαρές παραλλαγές και να μην είναι αναγκαία η ενισχυτική δόση, ή η νέα σύνθεση των εμβολίων.

3. Στο χειρότερο δυνατό σενάριο, μπορεί να αναδυθεί μια πιο ιογενής και ιδιαίτερα μεταδοτική παραλλαγή. Απέναντι σε αυτή τη νέα απειλή, η προστασία των ανθρώπων από σοβαρές ασθένειες και θάνατο, είτε από προηγούμενο εμβολιασμό, είτε από μόλυνση, θα μειωθεί ραγδαία. Η αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης θα απαιτούσε τη σημαντική τροποποίηση των σημερινών εμβολίων και τη διασφάλιση ότι θα είναι προσβάσιμα στους ανθρώπους που είναι πιο ευάλωτοι στο να νοσήσουν σοβαρά.

Για να σταματήσει η οξεία φάση της πανδημίας το 2023, θα πρέπει οι χώρες να συνεχίσουν να επενδύουν σε πέντε βασικούς άξονες:

1. επιτήρηση, εργαστήρια και πληροφορίες για τη δημόσια υγεία,
2. εμβολιασμός, δημόσια υγεία και κοινωνικά μέτρα, καθώς και συμμετοχή των κοινοτήτων,
3. κλινική περίθαλψη για την COVID-19 και ανθεκτικά συστήματα υγείας,
4. έρευνα, ανάπτυξη και ισότιμη πρόσβαση σε εργαλεία και προμήθειες,
5. συντονισμός, καθώς η ανταπόκριση μεταφέρεται από τη λειτουργία έκτακτης ανάγκης στη μακροπρόθεσμη διαχείριση της αναπνευστικής νόσου.

Επιπλέον σε μια εποχή που νέα και παλιά παθογόνα αναδύονται και μας απειλούν, σε συνδυασμό με την κλιματική αλλαγή η οποία δημιουργεί πιο πρόσφορο έδαφος για τη μετάδοση νέων νόσων, παραμένει απαραίτητο τα δημόσια συστήματα υγείας να είναι σε εγρήγορση προκειμένου να αντιμετωπίσουν πιθανές νέες επικείμενες μεταδοτικές νόσους.

Κατά συνέπεια και μέσα στο 2023, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, είναι απαραίτητο να καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Για την πραγμάτωση όλων των δράσεων και στους 13 άξονες – εφόσον κριθεί απαραίτητο - συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή κιτ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Στον άξονα 1 εντάσσονται Δράσεις στην ΠΔΕ που σε συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή, Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

▶ **Δράσεις ενημέρωσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, εκπαίδευσης και ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των πολιτών στον τομέα της παγκόσμιας δημόσιας υγείας και ειδικότερα της πανδημίας Covid 19 ή άλλων επικείμενων μεταδοτικών νόσων, με συναρμόδιους φορείς για:** τις εξελίξεις πάνω στην ασθένεια, τη μεθοδολογία και τα μέσα αντιμετώπισής της, την αποτροπή διάδοσης της νόσου, καθώς και την τεχνική κατανόηση των κινδύνων και της εκτίμησης των επιπέδων αυτών. Επιπλέον προβλέπονται όλες οι δράσεις σχετικά με τις συνέπειες σε υγειονομικό, αθλητικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο από την εξέλιξη της πανδημίας καθώς και δράσεις για την άρση των συνεπειών αυτών.

▶ **Διατομεακές Δράσεις Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας και εκπαίδευσης των πολιτών που αφορούν την αντίληψη του επιπέδου κινδύνου από την κοινωνία π.χ. σε δράσεις ενημέρωσης του πληθυσμού για ζητήματα που αφορούν τις πρώτες βοήθειες και τις ενέργειες πριν, κατά και μετά την εκδήλωση μιας κρίσης, εκπαίδευσης πληθυσμού σε μαθήματα πρώτων βοηθειών, συνδιοργάνωση ασκήσεων ετοιμότητας με τον καθορισμό χώρων συγκέντρωσης μετά από φυσική καταστροφή, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο την υγιή διαβίωση του πληθυσμού της ΠΔΕ. Στο παρόν δύναται να συμπεριληφθούν και πιο εξειδικευμένες διατομεακές δράσεις που αφορούν την διαφύλαξη και εκπαίδευση των ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων της ΠΔΕ (Άτομα με Αναπηρία, Άτομα Τρίτης Ηλικίας, Παιδιά, ΡΟΜΑ, κ.α.)**

▶ **Διατομεακές Δράσεις που αφορούν ενημερώσεις και διάχυση τεχνογνωσίας για βέλτιστες πρακτικές από Διεθνείς και Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς ή Υπηρεσίες αυτών (π.χ. Global Outbreak Alert του Π.Ο.Υ, το ΡΗΕΟC 2019 κ.α) για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών ταχείας**

αντίδρασης⁶, διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των εθνικών σχεδίων σε θέματα υγείας και κοινωνικής μέριμνας, μέσω συντονιστικών μηχανισμών και εργαλείων ανάλυσης και επικοινωνίας στην αντιμετώπιση έκτακτων κινδύνων και απειλών συμπεριλαμβανομένης και της διαφύλαξης της διασυννοριακής Δημόσιας Υγείας.

▶ **Διατομεακές Δράσεις υποστήριξης βιωματικών σεμιναρίων, ημερίδων, εκστρατειών ενημέρωσης σε θέματα όπως η διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ** κατά την διάρκεια χειρισμού Κρίσεων, οι οικονομικές διαστάσεις στην διαχείριση κρίσης στον τομέα υγείας, ο ρόλος των ΜΜΕ στην επικοινωνία για διαχείριση κρίσεων και διαφύλαξη διασυννοριακής υγείας, η αξία της εκπαίδευσης του υγειονομικού προσωπικού και εθελοντών στην διαχείριση κρίσεων, οι διαδικασίες προετοιμασίας και ο μηχανισμός πρόληψης, η νοσοκομειακή επείγουσα ιατρική, αλλά και διαφώτιση για την εκτίμηση και διαχείριση της διασποράς επικίνδυνων για την υγεία υλικών ή ακτινοβολιών σε έκτακτες καταστάσεις (WHO, Guidance, 2004).

▶ **Ειδικότερες δράσεις ευαισθητοποίησης και διατομεακής συνεργασίας για θέματα προστασίας ομάδων παιδιών και εφήβων που έχουν ειδικές ανάγκες και είναι εκτεθειμένα ή έχουν εκτεθεί σε ιδιαίτερους κινδύνους.**

▶ **Δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης, ενίσχυσης των πολιτών και ανταλλαγής τεχνογνωσίας για ζητήματα ψυχικής ανθεκτικότητας και υγείας.** Η κοινωνική απόσταση, η εργασιακή αβεβαιότητα, ο μετασχηματισμός της αγοράς εργασίας αλλά και ο ίδιος ο ιός αποτελούν ένα σοκ στην υγεία και την ευεξία των εργαζομένων σε όλον τον κόσμο. Με την εμφάνιση και εξάπλωση του ιού SARS-CoV-2, καθώς και με τον χαρακτηρισμό της λοίμωξης που προκαλείται από αυτόν (COVID-19) ως πανδημίας, ζητήθηκε από τους Πολίτες να κρατήσουν κοινωνικές αποστάσεις και να μπουν είτε σε περιορισμό είτε σε απομόνωση, με στόχο να μειωθεί η εξάπλωση της νόσου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα έντονα και αρνητικά συναισθήματα και να επιβάλλεται η ψυχολογική υποστήριξη των πολιτών. Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας (γεύματα αλληλεγγύης, παροχή ειδών πρώτης ανάγκης κ.λπ.), η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς. Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α.) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέγηση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο,

⁶ Public health response to biological and chemical weapons: WHO guidance. (2nd ed. of Health aspects of biological and chemical weapons, 1970). Geneva, World Health Organization, 2004.

ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών π.χ. ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 30.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

2. ΑΞΟΝΑΣ: Ψυχική Υγεία

Τα στοιχεία για το 2022 αναφέρουν ότι περισσότεροι από 2.500.000 Έλληνες αντιμετωπίζουν κάποιου είδους πρόβλημα ψυχικής υγείας. Αυτά τα συντριπτικά δεδομένα αρκούν για να υπογραμμίσουν την επιτακτική ανάγκη για την ενίσχυση της πρόληψης και την προαγωγή των θεμάτων ψυχικής υγείας. Η Ψυχική Υγεία αποτελεί σαφή και διακριτή προτεραιότητα του Σχεδίου Δράσης που καλύπτει την ανάγκη όλων των πληθυσμιακών ομάδων για ουσιαστική στήριξη και προσαρμογή στις σύγχρονες συνθήκες.

Ενισχύοντας τα παραπάνω οφείλει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δεδομένα, τα προβλήματα ψυχικής υγείας επηρεάζουν περίπου 84 εκατομμύρια άτομα σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ το συνολικό κόστος των προβλημάτων ψυχικής υγείας εκτιμάται ότι υπερβαίνει το 4% του ΑΕΠ (πάνω από 600 δισ. ευρώ) στις 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Για το λόγο αυτό άλλωστε τα θέματα αυτά βρίσκονται στο επίκεντρο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την ψυχική υγεία, καθώς και της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής μετά και τις εκτεταμένες αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας, του πολέμου στην Ουκρανία και του αυξημένου κόστους διαβίωσης.

Στο Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Ιουλίου 2022 σχετικά με την ψυχική υγεία στον ψηφιακό κόσμο της εργασίας αναφέρεται ότι η ψυχική υγεία των νέων επιδεινώθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια της πανδημίας, με τις νεαρές γυναίκες και τους περιθωριοποιημένους νέους να έχουν πληγεί σοβαρότερα και ότι το έτος 2021 το 64 % των νέων ηλικίας 18 έως 34 ετών αντιμετώπισαν κίνδυνο κατάθλιψης λόγω έλλειψης απασχόλησης και οικονομικών και εκπαιδευτικών προοπτικών, καθώς και λόγω μοναξιάς και κοινωνικής απομόνωσης. Τονίζεται δε ότι ένα από τα καλύτερα εργαλεία για την καταπολέμηση των προβλημάτων ψυχικής υγείας των νέων είναι να τους παρέχονται ουσιώδεις προοπτικές για ποιοτική εκπαίδευση και απασχόληση και καλούνται όλοι να αναλάβουν δράση ώστε να στηριχθούν οι νέοι στην πρόσβαση και διατήρηση επαρκούς απασχόλησης.

Για όλους τους παραπάνω λόγους το έτος 2023 προτείνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως έτος **καλής ψυχικής υγείας** (Year of Good Mental Health)

Σε συνέχεια των παραπάνω, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω αλλά και στην καταπολέμηση του στιγματισμού που συνοδεύει την ψυχική υγεία και αποτρέπει πολλούς ανθρώπους από το να αναζητήσουν βοήθεια.

Στον Άξονα 2: Ψυχική Υγεία εντάσσονται Δράσεις στην ΠΔΕ που σε συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

▶ **Δράσεις ενημέρωσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, εκπαίδευσης, ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των πολιτών και μια σειρά προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής υποστήριξης προς τους πολίτες**, που αφορούν τους τρόπους αντιμετώπισης των συνεπειών της πανδημίας στην ψυχική υγεία των ανθρώπων. Στρες, αγχώδεις διαταραχές, κατάθλιψη, κρίσεις πανικού είναι μερικές μόνο από τις συνέπειες της πανδημίας στην ψυχολογία. Άτομα που δεν είχαν αντιμετωπίσει ξανά τέτοιες καταστάσεις κλήθηκαν να το κάνουν, ενώ άτομα με βεβαρημένη ψυχική υγεία είδαν την κατάσταση τους να επιδεινώνεται. Για το λόγο αυτό προγραμματίζονται δράσεις που θα ενισχύσουν την ψυχική υγεία των πολιτών της Περιφέρειας με κάθε τρόπο.

▶ **Δράσεις προαγωγής της ψυχικής υγείας** μέσω της υιοθέτησης υγιεινών τρόπων ζωής και δράσεις για την μείωση των κοινωνικο-οικονομικών παραγόντων που οδηγούν σε ψυχικές διαταραχές (ασταθής

οικογενειακά περιβάλλοντα, εξαρτήσεις, ανεργία, ενδοοικογενειακή βία κακοποίηση, ψυχοτραυματικές εμπειρίες κ.α) καθώς και δράσεις προαγωγής ψυχικής υγείας που στοχεύουν στην ενίσχυση των υποστηρικτικών περιβαλλόντων (σχολεία, τοπικές κοινότητες, ομάδες νέων, ομάδες ηλικιωμένων, κ.α), που θα συντελέσουν θετικά στην υιοθέτηση συμπεριφορών υγείας και δεξιοτήτων έκφρασης και επικοινωνίας στα πλαίσια της κοινωνικής ενσωμάτωσης και ανέλιξης της κοινωνικής συνοχής

▶ **Ενημέρωση πληθυσμού, Ανταλλαγή Τεχνογνωσίας Επιστημόνων, Διάχυση Γνώσης και Καλών Πρακτικών, Διαφώτιση για Νομοθετικά Ζητήματα και εφαρμογή δράσεων που συνάδουν με το πλαίσιο Διεθνών Συμβάσεων για την προστασία των δικαιωμάτων και την αποφυγή στιγματισμού ατόμων με ψυχικές διαταραχές⁷ και διαταραχές συμπεριφοράς, την προστασία του ιατρικού απορρήτου, τις διαδικαστικές εγγυήσεις και ασφαλιστικές δικλείδες που πρέπει να λαμβάνονται για την προστασία των δικαιωμάτων των ψυχικά ασθενών, τις προϋποθέσεις περίθαλψης, (π.χ. το δικαίωμα για κατάλληλη και αναγκαία φροντίδα της υγείας, ανάλογη θεραπεία και φαρμακευτική αγωγή,) θέματα συναίνεσης του ασθενούς στην προτεινόμενη θεραπεία, τη γνωστοποίηση των δικαιωμάτων των ψυχικά ασθενών στους χώρους περίθαλψης, την ενίσχυση της πρόσβασης του ασθενούς σε πληροφορίες που αφορούν την υγεία του, τους υλικούς και έμπυχους πόρους για τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας, σε επίπεδο Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Φροντίδας της Ψυχικής Υγείας.**

▶ **Δράσεις ενημέρωσης που συσχετίζονται με την επίτευξη του Στόχου της Βιώσιμης Ανάπτυξης** για τη μείωση των πρόωγων θανάτων από μη μεταδοτικές ασθένειες κατά το ένα τρίτο και για την προαγωγή της ψυχικής υγείας και της ευεξίας μέχρι το 2030. Στις προκείμενες δράσεις υπάγονται η ενημέρωση κ.α η ποιοτική παροχή φροντίδας, εξελίξεις φαρμακευτικής Ιατρικής τεχνολογίας συστήματα διαχείρισης των ψυχικών διαταραχών με νέα τεχνολογία, (νέες καινοτόμες μεθόδους ψυχοθεραπείας με την χρήση τεχνολογικών συστημάτων επιτελικής πληροφόρησης, ΤΠΕ) καθώς και συστήματα που βάσει της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης και των διεθνών τάσεων αναδεικνύουν την σημασία της ενεργής συμμετοχής του ανθρώπινου κεφαλαίου (συνεργασία λειτουργών ψυχικής υγείας με κοινότητα & ασθενείς) και εν γένει, επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό ως θεμέλιο για κάθε διαδικασία αλλαγής και επίτευξης στόχων στον τομέα της ψυχικής υγείας⁸.

▶ **Δράσεις που αφορούν συνέργιες Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα, εθελοντών και κοινοτικών προγραμμάτων** από τυπικές και άτυπες μορφές συλλογικής δράσης (π.χ. Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης – ΚοιΣΠΕ στον Τομέα της Ψυχικής Υγείας σύλλογοι Γονέων και φίλων, κ.α) με στόχο την ανάπτυξη ΠΦΥ δράσεων που μακροπρόθεσμα θα επιφέρει και κοινωνικό-οικονομικό όφελος αφού θα ενσωματωθεί σε μηχανισμούς υποστήριξης και δικτύωσης για την ολιστική πρόληψη, αντιμετώπιση και προαγωγή της ψυχικής υγείας.

▶ **Δράσεις που αναφέρονται στην προστασία της ψυχικής υγείας των ανηλίκων (παιδιών και εφήβων),** αφού τα συχνότερα αρνητικά συναισθήματα από την πανδημία που αναφέρονται από μαθητές και φοιτητές να είναι το στρες, η μονοτονία, η απαισιοδοξία, η έλλειψη κινήτρων, η μοναξιά και η κατάθλιψη. Ο μεγαλύτερος φόβος των νέων σε αυτή την περίοδο είναι εάν θα νοσήσει η οικογένειά τους και ακολουθούν η αγωνία για το μέλλον και για την επαγγελματική τους αποκατάσταση και η ανησυχία ότι θα έχουν λιγότερες ευκαιρίες σε σχέση με πριν από την πανδημία. Δράσεις στην πρώιμη παρέμβαση και στην ενίσχυση ψυχικών και γνωσιακών δεξιοτήτων των ανηλίκων που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη ανθεκτικότητας (resilience), αυτοεκτίμησης, προσήνειας, κι άλλων ποιοτικών χαρακτηριστικών που διασφαλίζουν την υγιή ψυχική ανάπτυξη πριν και κατά την μετάβαση στον ενήλικο βίο.

▶ **Δράσεις ενημέρωσης για κριτήρια προσδιορισμού ψυχικών παθήσεων, αποτελεσματικό έλεγχο διαδικασιών και συγκριτική αξιολόγηση δομών ψυχικής υγείας και κλινικών πρακτικών (benchmarking), διάχυση αποτελεσμάτων μέτρησης και εκτίμηση απόδοσης με εφαρμογή αξιόπιστων δεικτών που σχετίζονται με σύγχρονες μεθόδους ορθολογικού σχεδιασμού λήψης αποφάσεων για την ψυχική υγεία.**

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας (γεύματα αλληλεγγύης, παροχή ειδών πρώτης ανάγκης κ.λπ.), η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α.

⁷Συμπεριλαμβάνονται και όσα αναφέρονται στην Διεθνή Σύμβαση για Άτομα με Αναπηρία (CDPR) εμπεριέχοντας νόσους που σχετίζονται με ψυχικές διαταραχές (Alzheimer, Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος κ.α)

⁸ΤοϊδιουποστηρίζεταικαιαπτότονΠ.Ο.Υ:W.H.O. THE OPTIMAL MIX OF SERVICES FOR MENTAL HEALTH. The WHO MIND Project: Mental Improvement of Nations Development. Geneva. 2015

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς. Εμπιρεύονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α.) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α.) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστέρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 40.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

3. ΑΞΟΝΑΣ: Τρίτη Ηλικία -Υγιής Γήρανση

Η υγιής γήρανση συνεχίζει να είναι μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η Ευρώπη. Διανύουμε ήδη το δεύτερο έτος της δεκαετίας για την υγιή γήρανση που ανακήρυξε στις 14 Δεκεμβρίου 2020 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών (2021-2030).

Η Δεκαετία των Ηνωμένων Εθνών για την Υγιή Γήρανση (2021-2030) είναι μια ευκαιρία να συγκεντρώσει κυβερνήσεις, κοινωνία των πολιτών, διεθνείς οργανισμούς, επαγγελματίες, ακαδημαϊκούς, μέσα ενημέρωσης και τον ιδιωτικό τομέα για δέκα χρόνια συντονισμένης, καταλυτικής και συνεργατικής δράσης για τη βελτίωση της ζωής ηλικιωμένων, των οικογενειών τους και των κοινοτήτων στις οποίες ζουν.

Σύμφωνα με το Διεθνές Παρατηρητήριο στην Ελλάδα ο πληθυσμός των ηλικιωμένων αναμένεται να αυξηθεί, καθώς το 2014 το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 60+ αντιστοιχούσε στο 27% του συνολικού πληθυσμού ενώ για το 2030 εκτιμάται να είναι στο 33,2% και το 2050 να φτάσει 40,8% επί του πληθυσμιακού συνόλου.

Δεδομένης δε της πληθυσμιακής γήρανσης, αλλά και της αύξησης των μη μεταδιδόμενων νοσημάτων που μεταπίπτουν σε χρονιότητα και σχετίζονται άμεσα με μορφές αναπηρίας, (διαβήτη, ανοιακά σύνδρομα μυοσκελετικά, καρδιαγγειακές νόσους, ψυχικές νόσους κ.α.) σε παγκόσμιο ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο ο αριθμός των ατόμων με χρόνια νοσήματα που χρήζει μακροχρόνιας φροντίδας, αυξάνεται.

Η πανδημία covid 19 υπερτόνισε την ανάγκη συντονισμένων δράσεων για την υγιή γήρανση προκειμένου να διασφαλιστεί πως οι άνθρωποι μεγαλύτερης ηλικίας μπορούν να συνεχίζουν τη ζωή τους με αξιοπρέπεια και ισότητα σε ένα υγιές περιβάλλον.

Έτσι η Δεκαετία υγιούς Γήρανσης επικεντρώνεται πλέον σε τέσσερις άξονες:

✓ Περιβάλλοντα φιλικά προς τους ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας, αφού τα φυσικά, κοινωνικά και οικονομικά περιβάλλοντα είναι σημαντικοί παράγοντες της υγιούς γήρανσης.

✓ Αντιμετώπιση ηλικιακού ρατσισμού, αφού υπάρχουν ακόμη αρκετές αρνητικές στάσεις – στερεότυπα, προκαταλήψεις, διακρίσεις- απέναντί τους που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

✓ Ολοκληρωμένη φροντίδα, αφού οι άνθρωποι μεγαλύτερης ηλικίας χρειάζονται πρόσβαση χωρίς καμία διάκριση στις αναγκαίες υπηρεσίες υγείας καλής ποιότητας που περιλαμβάνουν την πρόληψη, τη διάγνωση και τη θεραπεία που έχουν ανάγκη.

✓ Μακροχρόνια φροντίδα ώστε οι ηλικιωμένοι άνθρωποι να διατηρήσουν τη λειτουργική τους ικανότητα, την αξιοπρέπεια τους και τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα ακόμα και όταν δεν είναι σε θέση να φροντίσουν οι ίδιοι τον εαυτό τους χωρίς φροντίδα και υποστήριξη.

Οι ηλικιωμένοι για να παραμείνουν ενεργοί θα πρέπει να υποστηριχθούν καλύτερα οι δραστηριότητες εθελοντισμού, η ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών, η ενεργός κινητικότητα, η επένδυση στις ψηφιακές δεξιότητες, μα πάνω απ' όλα η αποτελεσματική πρόσβαση στην περίθαλψη και τις υγειονομικές υπηρεσίες.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της γήρανσης και της ανθρώπινης ζωής.

Στον Άξονα 3: «Τρίτη Ηλικία - Υγιή Γήρανση» συμπεριλαμβάνονται οι κάτωθι δράσεις σε συνεργασία των φορέων με τις αρμόδιες Διευθύνσεις Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Π.Ε. και έδρας της Π.Δ.Ε.:

▶ **Δράσεις για την πρόληψη, προαγωγή και αντιμετώπιση της Γηριατρικής Νοσηρότητας και Συνοσηρότητας** που περιλαμβάνουν σεμινάρια, εκδηλώσεις, συνέδρια διάχυσης αποτελεσμάτων ερευνών για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, διάχυσης επιστημονικής γνώσης, εκπαιδευτικά προγράμματα, άλλες διαδραστικές πρακτικές καθώς και υλοποίηση συναφών προγραμμάτων σε θέματα όπως Οξείες και Χρόνιες Παθήσεις Ηλικιωμένων και Πολυνοσηρότητα (Καρδιοαγγειακά Νοσήματα, Ψυχικά Νοσήματα/Γνωσιακές Διαταραχές, Μυοσκελετικές και Νευρολογικές Διαταραχές όπως Νόσος του Πάρκινσον, Νόσος Αλτσαϊμερ, Σκλήρυνση Κατά Πλάκας, Μεταβολικά Νοσήματα, Σακχαρώδης Διαβήτης, Αναπνευστικά Νοσήματα, Καρκίνος και Γηριατρική Ογκολογία, Οστεοπόρωση, Αισθητηριακές Διαταραχές κ.α) με δράσεις βελτίωσης στην πρόσβαση στην αποτελεσματική φροντίδα⁹ αλλά και με ενίσχυση της εκπαιδευτικής κατάρτισης των επαγγελματιών της υγείας και φροντιστών (πχ. Γιατροί, Νοσηλευτές, Φυσιοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές) συναφών επαγγελμάτων- ψυχολόγοι, οδοντίατροι, διοικητικοί κ.ά., προσωπικό των μονάδων για άτομα τρίτης ηλικίας/οίκων ευγηρίας και του γενικότερου πληθυσμού της Π.Δ.Ε.

▶ **Δράσεις, που αφορούν την Προαγωγή της Υγείας Και Πρόληψης της Νόσου των ατόμων Τρίτης Ηλικίας συμπεριλαμβάνοντας θέματα που** αφορούν διάχυση αποτελεσμάτων ερευνών, μελετών, συνεδρίων, ημερίδων εκστρατειών εκπαιδευτικά προγράμματα, άλλες διαδραστικές πρακτικές καθώς και υλοποίηση συναφών προγραμμάτων για την Διατροφή, την Φυσική άσκηση, την Πρόληψη Πτώσεων και γενικότερων Ατυχημάτων- Πρόληψη Αναπηρίας, τον Εμβολιασμό (σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα εμβολιασμού ενηλίκων) και άλλα συναφή. Βιωματικά Σεμινάρια και Δράσεις που στοχεύουν στη βελτίωση των ψυχοσωματικών παραμέτρων & πνευματικής υγείας (μείωση κατάθλιψη ηλικίας, καθυστέρηση έκπτωσης γνωστικών λειτουργιών (όπως βελτίωση μνήμης κ.α.), ενημέρωση και ενίσχυση ατόμων τρίτης ηλικίας για ενεργό συμμετοχή τους σε κοινωνικές αθλητικές δραστηριότητες προς επίτευξη κοινωνικής συνοχής.

▶ **Δράσεις, που ενισχύουν την εκπαίδευση, διαφώτιση, ανταλλαγή τεχνογνωσίας και βέλτιστων πρακτικών για τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική παροχή φροντίδας των**

Συστημάτων/Υπηρεσιών/Δομών Υγείας και κοινωνικής μέριμνας που αφορούν: την δια βίου εκπαίδευση και επαρκή στελέχωση των ανθρώπινων πόρων Υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, τη ενθάρρυνση και ενεργοποίηση συμμετοχής και ενδυνάμωσης των τοπικών κοινοτήτων και φορέων για θέματα μακροχρόνιας φροντίδας τρίτης ηλικίας κοινοτήτων, την αποκατάσταση, την παροχή ανακουφιστικής φροντίδας, την ποιοτική νοσηλεία κατ' οίκον, προγραμμάτων Φροντίδας κατ' οίκον βοήθειας, την υποστήριξη εκδηλώσεων και δράσεων και γενικότερα την ενίσχυση διατομεακών δράσεων των δομών φροντίδας ατόμων τρίτης ηλικίας.

▶ **Δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των ατόμων τρίτης ηλικίας καθώς και μια σειρά προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής υποστήριξής τους,** που αφορούν τόσο τους τρόπους αντιμετώπισης της πανδημίας καθώς πολύ περισσότερο πλέον και των συνεπειών της στους ανθρώπους τρίτης ηλικίας.

⁹ Βλ. Altanis P, Economou C, Geitona M, Gregory S, Mestheneos E, Triantafyllou J, Petsetaki E, Kyriopoulos J. "Quality in and Equality of Access to Healthcare Services – Country Report for Greece" EU programmeHealthquest. EHMA. March 2008 http://www.ehma.org/files/healthquest_greece_en.pdf

► **Δράσεις που διαχέουν αποτελέσματα επιστημονικών μελετών (συνέδρια, ημερίδες, παραγωγή ενημερωτικών εντύπων και e – εντύπων) και αφορούν στη χαρτογράφηση αναγκών σχετικά με τις ανάγκες φροντίδας και υποστήριξης ηλικιωμένων** (π.χ. στήριξη διάχυσης κοινωνικών ερευνών -βάσης προς τα επάνω bottom up) ιδιαίτερα διάχυση δράσεων που αφορούν τις ανικανοποίητες ανάγκες των ατόμων τρίτης ηλικίας (unmet health needs) με τήρηση στοιχείων προσωπικών δεδομένων και υιοθετώντας πρότυπα που θα συμβάλλουν στην ποιότητα παροχής άτυπης και τυπικής φροντίδας, στην εκπαίδευση των τυπικών και άτυπων φροντιστών, ατόμων χρόνιων πασχόντων τρίτης ηλικίας, και την αξιολόγηση των αναγκών για την ποιοτική παροχή φροντίδας σε όλα τα επίπεδα υγείας. Συμπεριλαμβάνονται δράσεις που αφορούν αποτελέσματα βέλτιστων πρακτικών κατά Π.Ο.Υ¹⁰ που έχουν ήδη καταγραφεί σε αρκετές ευρωπαϊκές πόλεις και περιφέρειες και σε άλλους διεθνείς οργανισμούς.

► **Πιο εξειδικευμένες Δράσεις ενημέρωσης και εκπαίδευσης που ενισχύουν την καινοτομία του πλαισίου μακροχρόνιας φροντίδας** για θέματα που αφορούν την πληροφόρηση και ανταλλαγή τεχνολογίας για Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) σχετικά με το πλαίσιο μακροχρόνιας φροντίδας για ηλικιωμένους με χρόνια νοσήματα.¹¹ Επίσης δράσεις και καινοτομίες προώθησης της Δια Βίου μάθησης των ατόμων τρίτης ηλικίας με βιωματικά σεμινάρια σε θέματα φροντίδας της υγείας τους και την στήριξη προγραμμάτων εξοικείωσης τους με τις νέες Τεχνολογίες (μείωση Ψηφιακού αποκλεισμού/ενσωμάτωση και Εμπειρίες με Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), ενημέρωση και εκπαίδευση για Τηλεϊατρική Υποστήριξη της αυτόνομης διαβίωσης και της υποβοηθούμενης διαβίωσης ενημέρωση και διαφώτιση πληθυσμού για νέες διαδικτυακές εφαρμογές, για θεσμικά ζητήματα διαφύλαξης προσωπικών δεδομένων, ιατρικού απόρρητου, θέματα βιοηθικής, νέες καινοτόμες εφαρμογές, για κατ' οίκον νοσηλεία, ηλεκτρονικό φαρμακείο ηλεκτρονική υγεία (e- health, m- health κ.τ.λ.).

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση εντύπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας (γεύματα αλληλεγγύης, παροχή ειδών πρώτης ανάγκης κ.λπ.), η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.α. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπειρέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέγηση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο

¹⁰ Ριτσατάκη, Α, Τσουρός, Α, 2015. Οι μύθοι της τρίτης ηλικίας, eds. Παπαθανασοπούλου, Ντ. Λάβδα, Ν. Ελληνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων της Π.Ο.Υ Αθήνα, pp. 4,16,18 (8/1/2020)

¹¹ Βλ. Διακυβέρνηση και χρηματοδότηση της μακροχρόνιας φροντίδας Mastrogiannakis T, Kagialaris G, Triantafyllou J (2010) Governance and Financing of LTC: Greek National Report for INTERLINKS project (FP7 no. 223037) http://interlinks.euro.centre.org/sites/default/files/WP6_EL_NRP_final.pdf.

σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερευνητικός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 40.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

4. ΑΞΟΝΑΣ: Παιδιά, Έφηβοι & Νέοι

Κοινή διαπίστωση όλων είναι ότι τα παιδιά, οι νέοι και οι έφηβοι της εποχής μας αποτελούν μια γενιά που μεγαλώνει υπό διαρκή πίεση, μπαίνοντας από τη μια κρίση στην άλλη: από την κλιματική αλλαγή, στην πανδημία της COVID-19 και από το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία στην ενεργειακή και οικονομική κρίση.

Τον Οκτώβριο του 2022 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα το 22^ο Συνέδριο της Διεθνούς Οργάνωσης για την υγεία των εφήβων.

Και μόνο οι αριθμοί που αναφέρθηκαν στο Συνέδριο δείχνει τη σοβαρότητα της επίπτωσης στην υγεία των εφήβων της πίεσης που δέχονται οι νέοι στις μέρες μας:

62,7% είναι το ποσοστό με συμπεριφορές διαδικτυακής εξάρτησης στον εφηβικό πληθυσμό έναντι 40% προ καραντίνας.

20% των εφήβων εκδηλώνουν σοβαρή παραίτηση από καθημερινές υποχρεώσεις και δραστηριότητες.

40% των κοριτσιών επιδίδονται σε υπερβολική χρήση των κοινωνικών δικτύων με εκφράσεις εσωτερικής και απόσυρσης, χαμηλής αυτοεκτίμησης και καταθλιπτικού συναισθήματος (έναντι του 20% προ COVID-19).

10% υπολογίζεται το ποσοστό των κοριτσιών που οδηγείται στον αυτοτραυματισμό (cutting)

Βασικό συμπέρασμα του συνεδρίου ήταν ότι τα παιδιά και οι νέοι είναι από τις περισσότερο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και τα περιοριστικά μέτρα που επιβλήθηκαν λόγω πανδημίας ανέστειλαν μια κρίσιμη περίοδο της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξής τους. Στα παιδιά επίσης την ίδια περίοδο παρατηρήθηκε σημαντική συσχέτιση με διατροφικές παρεκτροπές, υπερβαρότητα, έλλειμμα φυσικής άσκησης και επιβάρυνση της σωματικής τους υγείας, καθώς και με αναστροφή του ωραρίου του ύπνου, άγχος, καταθλιπτικό συναίσθημα και απόσυρση.

Είναι σημαντικό επίσης να σημειώσουμε ότι η σχολική βία και ο εκφοβισμός, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτυακού εκφοβισμού, έχουν πάρει ανησυχητικές διαστάσεις και επηρεάζουν σημαντικό αριθμό παιδιών και εφήβων. Έτσι τα κράτη μέλη της UNESCO κήρυξαν την πρώτη Πέμπτη του Νοεμβρίου, Παγκόσμια Ημέρα κατά της Βίας και του Εκφοβισμού στο Σχολείο καθώς και του «Κυβερνοεκφοβισμού», αναγνωρίζοντας ότι η σχολική βία σε όλες τις μορφές της αποτελεί παραβίαση των δικαιωμάτων των παιδιών και των εφήβων στην εκπαίδευση, την υγεία και την ευημερία

Άλλωστε το παιδί είναι ανεξάρτητος και αυτοτελής κάτοχος δικαιωμάτων (όπως το δικαίωμα στην προστασία και στη φροντίδα που απαιτούνται για την καλή διαβίωσή τους, το δικαίωμα του παιδιού στην ελευθερία από όλες τις μορφές βίας, την ελευθερία της έκφρασης, το δικαίωμα να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη τους, και την υποχρέωση το υπέρτατο συμφέρον των παιδιών να αποτελεί πρωταρχικό μέλημα σε όλες τις πράξεις που τα αφορούν κ.α) όπως αναγνωρίζονται ρητά στον Ευρωπαϊκό Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων¹².

Παράλληλα, η Διεθνής Σύμβαση για Τα Δικαιώματα Του Παιδιού και η σχετική επικύρωση με νόμο σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο χωρών μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα (ΣΤΠ, 2016) όσον αφορά τα δικαιώματα που αφορούν την υγεία των παιδιών επισημαίνει ότι κανένα παιδί δε θα στερείται το δικαίωμα πρόσβασης στις

¹²Τα δικαιώματα του παιδιού αποτελούν μέρος των οικουμενικών δικαιωμάτων του ανθρώπου, τα οποία η ΕΕ δεσμεύτηκε να σέβεται στο πλαίσιο διεθνών και ευρωπαϊκών συνθηκών ιδίως της σύμβασης των ΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού.

υπηρεσίες υγείας και αποκατάστασης. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη πρέπει να παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα για να μειώσουν τη βρεφική και παιδική θνησιμότητα, να εξασφαλίζουν σε κάθε παιδί την απαραίτητη ιατρική περίθαλψη, να αγωνίζονται κατά της ασθένειας και της κακής διατροφής, να εξασφαλίζουν στις μητέρες την κατάλληλη περίθαλψη πριν και μετά τον τοκετό, να ενημερώνουν τα παιδιά και τους γονείς για τα θέματα υγείας και διατροφής, για την υγιεινή του περιβάλλοντος και την πρόληψη των ατυχημάτων, να αναπτύσσουν την προληπτική ιατρική φροντίδα και τις υπηρεσίες οικογενειακού προγραμματισμού. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προωθήσουν και να ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία, ώστε να επιτύχουν σταδιακά την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος στην υγεία.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Στον ΑΞΟΝΑ 4: Παιδιά, Έφηβοι και Νέοι εντάσσονται Δράσεις που μέσα από τη συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρα συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

✓ **Δράσεις για την πρόληψη και καταστολή του σχολικού εκφοβισμού** που αποτελεί μία από τις σοβαρότερες μορφές παραβίασης των δικαιωμάτων των παιδιών. Σύμφωνα με πανελλαδική έρευνα του υπουργείου Παιδείας το 29% των μαθητών έχουν υπάρξει θύματα ενδοσχολικής βίας από τους συμμαθητές τους είτε από συχνότητα, το 10% των μαθητών έχουν υπάρξει θύματα ενδοσχολικής βίας από τους συμμαθητές τους είτε από μεγαλύτερα παιδιά. Στις δράσεις περιλαμβάνονται και τα φαινόμενα διαδικτυακού εκφοβισμού και περιλαμβάνεται διατομεακή συνεργασία για την εφαρμογή νέων καινοτόμων προγραμμάτων σε μαθητικό πληθυσμό Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης

✓ **Δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των παιδιών και εφήβων καθώς και υλοποίησης προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής υποστήριξης τους, με συναρμόδιους φορείς για:** τις εξελίξεις πάνω στην πανδημία, τη μεθοδολογία και τα μέσα αντιμετώπισής της, την άρση των συνεπειών της στα παιδιά και τους εφήβους. Η υποστήριξη με κάθε μέσο των παιδιών- πχ με υλοποίηση εργαστηρίων, προγραμμάτων ζωγραφικής για παιδιά, εκπαιδευτικά προγράμματα στα σχολεία, ενίσχυση σχολικού αθλητισμού κλπ- προκειμένου να ανατραπούν οι δυσμενείς συνέπειες στη ζωή των παιδιών από την εξάπλωση της πανδημίας αποτελεί υποχρέωση για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .

✓ **Δράσεις και διατομεακές συνέργιες ενημέρωσης, μελετών, συνεδρίων, προγραμμάτων, ερευνών και καινοτομίες που αφορούν την εφαρμογή δεικτών μέτρησης της υγείας των παιδιών, εφήβων και νέων και προγραμμάτων που συμβάλλουν στον καθορισμό μέτρων κοινωνικής πρόοδου και ανάπτυξης, και εστιάζουν στην ανάδειξη υγειονομικών και κοινωνικών ζητημάτων .** Περιλαμβάνονται δράσεις όπως υλοποίησης βιωματικών εργαστηρίων στα παιδιά.

✓ **Δράσεις ενημέρωσης και διάχυσης προγραμμάτων, αποτελεσμάτων ερευνών, συναντήσεις εργασιών (workshops), ημερίδες κ.α που αφορούν τις πολύπτυχες διαστάσεις της σωματικής και ψυχικής υγείας** εμπιρεύοντας πρακτικές προσέγγισης, πρακτικές ενδυνάμωσης παιδιών, εφήβων και νέων όπως ενδεικτικά υλοποίηση προγραμμάτων αγωγής υγείας ώστε να καλλιεργηθούν η αυτοεκτίμηση, οι θετικές στάσεις και οι αξίες, οι συμπεριφορές που προάγουν την κοινωνική ένταξη, η δημιουργικότητα και η υπευθυνότητα, η ανάπτυξη ενδιαφερόντων και η κριτική σκέψη, οι δεξιότητες που αφορούν στην υγεία και η κατανόηση της έννοιας της πρόληψης υγείας και αντιμετώπισης ζητημάτων σε πεδία σχετιζόμενα με την προάσπιση της υγείας τους.

✓ **Δράσεις για την έρευνα και προώθηση ολοκληρωμένων διαδικασιών αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης των παιδιών που διαβιούν σε δημόσιες και ιδιωτικές δομές κλειστής φροντίδας παιδιών καθώς και αποκατάστασης και επανένταξης των παιδιών Α.μεΑ.**

✓ **Διατομεακές Δράσεις¹³ σε παιδιά, εφήβους και νέους για υπηρεσίες που σχετίζονται με προληπτικές παρεμβάσεις υγείας και κοινωνικής μέριμνας** (π.χ. εμβολιασμοί, οδική ασφάλεια, θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και προφύλαξης εφήβων- νέων από μεταδοτικά νοσήματα, στήριξη σε θέματα ψυχοκοινωνικών δυσκολιών, ενημέρωση για: ασφάλεια και ορθή χρήση του διαδικτύου, πρόληψη σχολικού εκφοβισμού, παιδική κακοποίηση, διατροφικές διαταραχές, χρήση και κατάχρηση ουσιών κα.) Στα πλαίσια της σφαιρικής προσέγγισης και της καλύτερης ανταποκρισιμότητας των παιδιών, εφήβων και νέων προβλέπονται και είναι επιλέξιμες για υποστήριξη δράσεις που εμπιρεύουν διαδραστικά, σύγχρονα μοντέλα προσέγγισης (κόμικς, βιωματικά σεμινάρια, σενάρια παιχνιδιών ρόλων, εκθέσεις, εξειδικευμένοι μέθοδοι προσέγγισης για παιδιά-εφήβους ή νέους με αναπηρία) και δημιουργούν στενούς συνεργατικούς δεσμούς μεταξύ νομικών, ιατρικών, εκπαιδευτικών, κοινωνικών υπηρεσιών και άλλων λειτουργιών καθώς και δομών που έχουν αρμοδιότητα και δράση στα ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένων και δίκτυα από την Κοινωνία των Πολιτών που αναπτύσσουν διατομεακές δράσεις με φορείς της ΠΔΕ για τα παιδιά, εφήβους και νέους.

✓ **Δράσεις Εκπαίδευσης ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και διαφώτισης μαθητών και νέων με έμφαση στη υγιεινή διατροφή, ευαισθητοποίηση των μαθητικών κοινοτήτων σε θέματα ενημέρωσης και**

¹³ Όπου προβλέπεται και απαιτείται (π.χ. ενημέρωση μαθητών σε σχολεία κ.α.) οι δράσεις θα υλοποιούνται με την προϋπόθεση ότι έχουν λάβει έγκριση από τις αρμόδιες εκπαιδευτικές διευθύνσεις

προάσπισης της οδικής ασφάλειας, αλλά και η παραπέρα ενίσχυση, ενδυνάμωση και στήριξη των πολιτών σε θέματα κυκλοφοριακής αγωγής, οδικής ασφάλειας – πχ εκπαίδευση σχολικών τροχονόμων - και μείωσης των τροχαίων ατυχημάτων, την υιοθέτηση υγιών συμπεριφορών (αποφυγή καπνίσματος, αλκοόλ, εξαρτήσεις κ.α) και διατομεακή συνεργασία για την εφαρμογή νέων καινοτόμων προγραμμάτων πρόληψης και αγωγής υγείας σε μαθητικό πληθυσμό Α/θμιας, Β/θμιας και Γ/θμιας Εκπαίδευσης, σε θέματα που γενικότερα άπτονται της Προαγωγής της Υγείας των παιδιών των εφήβων και νέων.

✓ **Δράσεις για τον γενικό πληθυσμό της ΠΔΕ**, (βιωματικά σεμινάρια, ανταλλαγή τεχνογνωσίας με επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες, συναντήσεις εργασίας –workshops για παρουσίαση βέλτιστων πρακτικών που εντάσσονται σε προτεραιότητες της σύγχρονης οικογενειακής πολιτικής και αφορούν την συμβουλευτική γονέων και την υποστήριξή τους σε θέματα μητρότητας, διαφώτιση πρώιμης παρέμβασης για αποφυγή μαθησιακών δυσκολιών, για πρόληψη αναπτυξιακών διαταραχών και θεραπευτικές παρεμβάσεις σε παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές, υγιεινή διατροφή και ασφάλεια τροφίμων για παιδιά και νέους, πρόληψη και προφύλαξη αλλεργιών στα παιδιά και ευρύτερης διαφώτισης για παιδικές νόσους και εξελίξεις της ιατρικής στην αντιμετώπιση (π.χ παιδικό διαβήτη, καρκίνο νεοπλασίες, υπερβαρότητα, παχυσαρκία, καρδιοαγγειακών νοσημάτων νευρολογικών κ.α.) και προαγωγή της υγείας καθώς και για ζητήματα θεσμικών οικογενειακών επιδομάτων,προστασίας της οικογένειας και αποφυγής ενδοοικογενειακών συγκρούσεων και ειδικότερα προστασίας του παιδιού, συμπεριλαμβανοντας και ειδικότερες στοχευμένες δράσεις που αφορούν την προάσπιση της υγείας και κοινωνικής φροντίδας των παιδιών, εφήβων – νέων με αναπηρία ως ιδιαίτερα ευπαθείς ομάδες .

✓ **Ειδικότερες Δράσεις στα πλαίσια της παιδοκεντρικής αντίληψης για παιδιά, εφήβους και νέους που αναπτύσσουν την ψυχική πνευματική υγεία**, ενισχύοντας σημαντικές γνωσιακές δεξιότητες (συλλογισμό, συγκέντρωση προσοχής και ενδυνάμωση λειτουργικής μνήμης) και βελτιώνουν επαγωγικά και τις ψυχο κοινωνικές δεξιότητες όπως αυτοεκτίμηση, ανθεκτικότητα, συμβάλλοντας με θετικότητα στις μαθησιακές ικανότητες, στην αυτοεκτίμηση και στην ψυχοκοινωνική εξέλιξή τους για την βέλτιστη και πληρέστερη ανάδειξη και αξιοποίηση των ικανοτήτων τους και εκπλήρωση των προσδοκιών τους.

✓ Δράσεις που σχετίζονται με την υποστήριξη **διεπιστημονικών μοντέλων συνεργασίας μεταξύ φορέων που ασχολούνται με την αντιμετώπιση της βίας**¹⁴ ενάντια στα παιδιά και τη ψυχική υγεία των γονέων, και δομών υπηρεσιών προστασίας, φροντίδας παιδιών (συμπεριλαμβάνονται δράσεις που διαχέουν - ενημερώνουν για: έρευνες παραμέλησης των παιδιών, για την αντιμετώπιση της κακοποίησης τους, την καταστολή της διεθνής εμπορίας παιδιών (trafficking). Στα ανωτέρω περιλαμβάνονται διάχυση αποτελεσμάτων και ανταλλαγή τεχνογνωσίας για αποτελέσματα χαρτογράφησης (ΤΠΕ, πρότυπα, δείκτες παιδικής υγείας κ.α) σύγχρονων βέλτιστων πρακτικών για την υγεία και την ολοκληρωμένη προστασία και υποστήριξη των παιδιών, έχοντας ως πρώτιστο μέλημα την διαφύλαξη της υγείας τους και της ασφάλειας τους και γενικότερα προσβλέποντας στο βέλτιστο συμφέρον των παιδιών.

✓ Ειδικότερες δράσεις ευαισθητοποίησης, και διατομεακής συνεργασίας για **θέματα προστασίας ομάδων παιδιών και εφήβων** και είναι εκτεθειμένα ή έχουν εκτεθεί σε ιδιαίτερους κινδύνους: ασυνόδευτα παιδιά προσφύγων¹⁵, παιδιά μεταναστών – προσφύγων, παιδιά που έχουν πληγεί από ένοπλες συγκρούσεις, ορφανά και παιδιά χωρίς γονική φροντίδα¹⁶, παιδιά που έχουν προσβληθεί από μεταδοτικές νόσους, παιδιά με βαριές αναπηρίες, θύματα εμπορίας για σεξουαλικούς λόγους ή επαιτείας, θύματα κακοποίησης /εκμετάλλευσης από το οικογενειακό τους περιβάλλον, θύματα εκμετάλλευσης, ή παιδιά που έχουν βιώσει διακρίσεις και κακοποίηση λόγω φύλου. Εμπιρεύονται δράσεις που αφορούν διάχυση τεχνογνωσίας σε συνεργασία με υπηρεσίες, δομές φιλοξενίας, κοινωνικής προστασίας για ποιοτικές παροχές στέγασης και διαμονής των παιδιών που είναι άμεσα συνδεδεμένες με την ψυχοσωματική τους υγεία και την ασφάλεια τους.

✓ **Δράσεις και πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης που προωθούν την Αναδοχή και την Υιοθεσία**, (δημιουργία έντυπου υλικού, συμβολή στην προώθηση από ΜΜΕ, συμμετοχή στην διεξαγωγή ημερίδων σεμιναρίων και συνεδρίων), και γενικότερα δράσεις που θα συμβάλουν στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της ελληνικής οικογένειας και της τοπικής κοινωνίας. Στην συγκεκριμένη παράγραφο, υπάγονται και πιο εξειδικευμένες δράσεις που αφορούν ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των υποψηφίων αναδόχων ή θετών

¹⁴ Συμπεριλαμβάνονται ενημέρωση διαφώτιση πληθυσμού και ειδικών επαγγελματιών για προσδιορισμό κριτηρίων για την πρώιμη αναγνώριση της βίας, ορισμό αιτιών που σχετίζονται με τη βία ενάντια στα παιδιά, τη ποιοτική αποτίμηση των υπηρεσιών προστασίας και υποστήριξης και του σχετικού υλικού ευαισθητοποίησης, το ορισμό κοινών πρωτοκόλλων, κ.α)τη υιοθέτηση κοινής μεθοδολογίας και διαδικασιών συλλογής δεδομένων μεταξύ τομέων, υπηρεσιών και επαγγελματιών σε κάθε χώρα, αλλά και μεταξύ χωρών.

¹⁵ Ν 4375/2016¹⁵ (άρθρο 14,34) καθορίζονται θέματα υποδοχής και ταυτοποίησης δίδοντας ιδιαίτερη σημασία στον χρόνο διεκπεραίωσης, πρόσβασης σε επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και ψυχοκοινωνική στήριξη ιδιαίτερα για τις ευάλωτες ομάδες στις οποίες υπάγονται ασυνόδευτοι ανήλικοι πρόσφυγες

¹⁶ Οι ψυχολογικές ανάγκες ειδικά των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων είναι ιδιαίτερα αυξημένες καθώς σωματικές στερήσεις, κακομεταχείριση, ψυχολογικές συνέπειες της βίας, τραυματικών εμπειριών από τον διωγμό και την απώλεια αλλά και η αντιμετώπιση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας που συχνά βιώνουν στην χώρα υποδοχής απαιτούν πολυδιάστατη προσέγγιση και αμερόληπτη πρόσβαση σε συμβουλευτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Αραπάκος, 2016)

γονέων¹⁷ συνέργια και συνεργασία και με φορείς που φιλοξενούν ανήλικα, ανταλλαγή τεχνογνωσίας με φορείς που δραστηριοποιούνται σε θέματα παιδικής προστασίας, οργάνωση και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων υποψηφίων θετών γονέων προκειμένου να αναζητηθούν και να εφαρμοσθούν οι καλύτερες λύσεις αποκατάστασης για τα παιδιά.

✓ **Δράσεις Ευαισθητοποίησης για Πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου** (η εκπαίδευση είναι συνυφασμένη βιβλιογραφικά ως προστατευτικός παράγοντας για την υγεία των παιδιών) και για τη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης των φύλων, παιδιών που ανήκουν σε εθνοτικές ή άλλες μειονότητες (ROMA), σε ποιοτική εκπαίδευση από τη νηπιακή ηλικία μέχρι την εφηβεία, στην ισότιμη προσβασιμότητα στην υγεία συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρίες, και των παιδιών που ζουν σε περιοχές που δύναται να αντιμετωπίζουν καταστάσεις ανθρωπιστικής κρίσης ή άλλες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Συμπεριλαμβάνονται δράσεις που διευκολύνουν την προσαρμογή άμβλυνση των προκαταλήψεων, του ρατσισμού, την πρόληψη της βίας και την αποδοχή της διαφορετικότητας και την κοινωνική τους ενσωμάτωση. Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας, η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς. Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α.) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α.) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων

¹⁷ Συμπεριλαμβάνονται δράσεις διάχυσης πληροφοριακών στοιχείων για τις υπηρεσίες που μπορεί να απευθυνθεί κάποιος για να γίνει ανάδοχος γονέας, τις προϋποθέσεις που απαιτούνται, τις παροχές που παρέχονται από το κράτος για την αναδοχή ενός παιδιού.

με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 40.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228 .

5. ΑΞΙΟΝΑΣ: Άτομα με Αναπηρία

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες είναι το πρώτο νομικά δεσμευτικό κείμενο για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ειδικά για τα άτομα με αναπηρία. Υπογράφηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 2006. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέγραψε τη Σύμβαση το 2007 εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την κύρωσε το 2010. Η Ελλάδα κύρωσε τη Σύμβαση και το προαιρετικό πρωτόκολλο με τον ν. 4074/2012. Στη συνέχεια, με τον ν. 4488/2017 θεσπίστηκε ένα γενικό πλαίσιο ρυθμίσεων για την εφαρμογή της Σύμβασης.

Με βάση τα πορίσματα του διεθνούς δικαίου, συντάχθηκε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία το οποίο εξελίσσει το πρότυπο υιοθέτησης συγκεκριμένων θετικών υποχρεώσεων για την προστασία των δικαιωμάτων που συναντάται στις θεματικές συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης, ως αξίωση εξασφάλισης ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης και συμμετοχής στην κοινωνική ζωή.

Η πολιτεία δεν πρέπει μόνο να εξαντλεί το ρόλο του με διάφορες παροχές, αλλά οφείλει να οικοδομεί μία σχέση εμπιστοσύνης με τον πολίτη που είναι άτομο με αναπηρία, η οποία να αντανακλά το ενδιαφέρον και τη μέριμνα για κάθε πτυχή της καθημερινότητάς του.

Τον Μάρτιο του 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τη στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία για το 2021-2030.

Η στρατηγική αυτή βασίζεται στα αποτελέσματα της προηγούμενης ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αναπηρία (2010-2020), η οποία άνοιξε τον δρόμο για μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς και για την ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία ώστε να μπορούν να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους και να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία και την οικονομία. Παρά την πρόοδο που σημειώθηκε την τελευταία δεκαετία, τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια και διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Στόχος της στρατηγικής είναι να διασφαλιστεί ακόμη περισσότερο ότι όλα τα άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη, ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού

- απολαμβάνουν τα ανθρώπινα δικαιώματά τους
- έχουν ίσες ευκαιρίες, ίση πρόσβαση για συμμετοχή στην κοινωνία και την οικονομία
- είναι σε θέση να αποφασίζουν πού, πώς και με ποιον ζουν
- μετακινούνται ελεύθερα στην ΕΕ, ανεξάρτητα από τις ανάγκες υποστήριξής τους, και
- δεν υπόκεινται πλέον σε διακρίσεις

Αυτή η νέα και ενισχυμένη στρατηγική λαμβάνει υπόψη όλες τις μορφές αναπηρίας, μεταξύ άλλων, τις μακροχρόνιες σωματικές, ψυχικές, νοητικές ή αισθητηριακές αναπηρίες (σύμφωνα με το άρθρο 1 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία), οι οποίες συχνά είναι αόρατες.

Για να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος της μειονεκτικής θέσης στην οποία βρίσκονται πολλές φορές οι γυναίκες, τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι, οι πρόσφυγες με αναπηρίες και τα άτομα με κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες, η στρατηγική προωθεί μια διατομεακή προοπτική σύμφωνα με το Θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030 και με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ).

Με βάση όλα τα προαναφερθέντα καθώς και τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, όπου διατυπώνεται ότι «στα ΑμεΑ συμπεριλαμβάνονται άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, νοητικές, πνευματικές ή αισθητηριακές βλάβες, οι οποίες σε αλληλεπίδραση με διάφορα εμπόδια δύνανται να παρεμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία σε ίση βάση με τους άλλους» κατανοούμε και την σημαντικότητα εφαρμογής της ολιστικής προσέγγισης για την Αναπηρία, Αρχής του *mainstreaming* και πιο συγκεκριμένα του *disabilitymainstreaming*¹⁸ όπως διασαφηνίζεται και σε πρόσφατα

¹⁸ Mainstreaming Disability: Το mainstreaming Disability δύναται να είναι οριζόντιο (horizontal) ή κάθετο (vertical). Η μεταφορά τεχνονομίας για αναπηρικά ζητήματα σε άλλους φορείς εντάσσεται στο Οριζόντιο ("horizontalmainstreamingdisability" ενώ η ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας στον σχεδιασμό πολιτικών και πρακτικών εντάσσεται στο κάθετο άξονα (verticaldisabilitymainstreaming). Πηγές: **Correct Understanding of Mainstreaming Disability EASPD 2019, UN Economic and Social Council, E/CN.5/2013/9: "Mainstreaming disability in the development agenda: towards 2015 and beyond.**

κείμενα από την Κοινωνική Πολιτική της ΕΕ, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Υγεία 2021-2025, διεθνείς και εθνικούς εκπροσώπους των ατόμων με αναπηρία .

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Στον Άξονα 5 «Άτομα με Αναπηρία» εντάσσονται Δράσεις στην ΠΔΕ που σε συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

▶ **Δράσεις και διατομεακές συνέργιες ενημέρωσης, διάχυσης αποτελεσμάτων μελετών, προγραμμάτων, ερευνών**, υλοποίηση διαδραστικών προγραμμάτων και καινοτομίες που αφορούν τα άτομα με αναπηρία και σχετίζονται με: την ανεξάρτητη διαβίωση, τη κοινωνική ενσωμάτωση, τη κινητικότητα, και ενημέρωση για θεσμικά θέματα κοινωνικής προστασίας των ατόμων με αναπηρίες. Περιλαμβάνονται δράσεις όπως εκτύπωση βιβλίων με την ελληνική γραφή BRAILLE ή άλλες μορφές ενίσχυσης της προσβασιμότητας στην ενημέρωση κι εκπαίδευση.

▶ **Δράσεις και διάχυση προγραμμάτων, ενημέρωση για αποτελέσματα ποιοτικών ερευνών που αφορούν τις πολύπτυχες διαστάσεις της σωματικής και ψυχικής αναπηρίας** εμπεριέχοντας πρακτικές προσέγγισης, πρακτικές ενδυνάμωσης και αντιμετώπισης ζητημάτων σε πεδία σχετιζόμενα με την υγεία, την ασθένεια, το σώμα, τον κοινωνικό στιγματισμό, τη συμβολή της ειδικής αγωγής κ.α. (Ζήση & Σαββάκη, 2019), καθώς και σύγχρονων ζητημάτων που αφορούν στο ευρύτερο κοινωνικό εργασιακό, εκπαιδευτικό περιβάλλον και σχετίζονται με την υγεία και κοινωνική μέριμνα για τα άτομα με αναπηρία, συμβάλλοντας στην μείωση της επισφάλειας των ατόμων με αναπηρία και στην αυτόνομη και αξιοπρεπή διαβίωσή τους¹⁹.

▶ **Ενημέρωση και διάχυση-ανταλλαγή τεχνογνωσίας και ενημερωτικές ημερίδες ή αποτελέσματα προγραμμάτων και καινοτομιών/ πρωτοβουλιών για την προώθηση της απασχολησιμότητας, απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης των ατόμων με αναπηρία** που εμπεριέχουν αποτελέσματα και τεκμηριωμένα εμπειρικά δεδομένα ότι συνέργησαν ή θα συνεργήσουν ενισχυτικά στην λειτουργικότητα, άσκηση δικαιωμάτων ισότιμης μεταχείρισης και βελτίωση της προσβασιμότητας και θα συντελούν στην βελτίωση της υγείας των ατόμων με αναπηρία²⁰.

▶ **Δράσεις που σχετίζονται με σεμινάρια εκπαίδευσης, ενημέρωσης σε θέματα υγείας και κοινωνικής μέριμνας, των ατόμων με αναπηρία, των φροντιστών/ συνοδών αυτών**, που ενισχύουν την αυτονομία, την καλύτερη πληροφόρηση, συναίνεση και αυτοδιαχείριση της υγείας τους εδραιώνοντας τη διασφάλιση της συμμετοχικής διαδικασίας και της συναίνεσης των ίδιων των ατόμων με αναπηρία και παρέχοντας μηχανισμούς υποστήριξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των προσπαθειών τους. Στην παρούσα παράγραφο περιλαμβάνονται και δράσεις που συμβάλλουν στην εξάλειψη αρνητικών στάσεων και προκαταλήψεων προς τα άτομα με αναπηρία και την αποφυγή στιγματισμού κατά τον κύκλο ζωής τους.

▶ **Δράσεις για ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για τα θέματα βελτίωσης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον** και άρση χωροταξικών εμποδίων, βελτίωση προσβασιμότητας στις μεταφορές, στην πληροφόρηση (Σχεδιασμός για Όλους χωρίς Αποκλεισμούς) και στην παροχή υπηρεσιών υγείας & αποκατάστασης.

▶ **Δράσεις για την προστασία της υγείας και των δικαιωμάτων που απορρέουν για ισότιμη προσβασιμότητα όσον αφορά τα ανήλικα αλλά και τα ενήλικα/ άτομα με αναπηρία** που βρέθηκαν στην Ελλάδα με τα προσφυγικά ρεύματα και γενικά τους μετακινούμενους πληθυσμούς²¹ (Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη (αρ.72 ν. 4488/2017)για την εφαρμογή της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

final_study_disability_en.pdf

<http://ec.europa.eu/europeaid/what/socialprotection/documents/καιΕ.Σ.Α.μεΑ, 2008>.

¹⁹ Ζήση Α. Σαββάκης Μ. (2019), Αναπηρία και Κοινωνία. Σύγχρονες Θεωρητικές Προκλήσεις και Ερευνητικές Προοπτικές, Αθήνα

²⁰ Η Παγκόσμια Έκθεση για την Αναπηρία το 2011 (WorldReportonDisability) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WorldHealthOrganization, WHO) σε συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα (WorldBank) κατέδειξε ότι τα άτομα με αναπηρίες τελούν σε μεγάλο βαθμό υπό συνθήκες φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού και διακρίσεων όσον αφορά στην πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, στην εκπαίδευση και στην απασχόληση.

²¹ Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη (αρ.72 ν. 4488/2017) για την εφαρμογή της **Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία** «...η νομοθεσία περιέχει ειδική μέριμνα για τον εντοπισμό και προστασία των ατόμων με αναπηρία κατά την είσοδο και εξέταση του αιτήματος ασύλου τους, ωστόσο διαπιστώνεται ότι κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας προκύπτουν προβλήματα, όπως η ανεπάρκεια ή πλήρης έλλειψη κατάλληλων προνοιακών δομών, η διαβίωση σε συχνά ακατάλληλες συνθήκες καθώς και οι καθυστερήσεις των γνωματεύσεων περί ευάλωτητας του κλιμακίου ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής στήριξης, με αποτέλεσμα τις καθυστερήσεις την παραπομπή των ευάλωτων ατόμων με αναπηρία στην κανονική διαδικασία του ασύλου στην ενδοχώρα.

▶ **Δράσεις για ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και μέριμνα για τις πιο ευάλωτες ομάδες ατόμων με αναπηρία** (άτομα με αναπηρία με χαμηλοκοινωνικο-οικονομικό επίπεδο, άτομα με βαριές αναπηρίες, γυναίκες με αναπηρία, μετακινούμενοι πληθυσμοί με αναπηρία, παιδιά, ηλικιωμένοι με αναπηρία).

▶ **Οργάνωση δράσεων και διατομεακή συνεργασία στο πλαίσιο Παγκόσμιων & διεθνών ημερών/εβδομάδων για τα άτομα με αναπηρία**. Πρόκειται να οργανωθούν δράσεις, ημερίδες και εκδηλώσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού με διανομή έντυπου υλικού, ομιλίες και συμβουλευτική γύρω από επιλεγμένες θεματικές που αφορούν την Παγκόσμια ημέρα για τα άτομα με αναπηρία.

▶ **Ενημέρωση, Εκπαίδευση και Διάχυση Τεχνογνωσίας Πρωτοβουλιών Ποιότητας όσων αφορά τη χρήση Συστημάτων Επιτελικής Πληροφόρησης, ΤΠΕ πλαίσια υποστηρικτικών Νέων Τεχνολογιών**, όπως δράσεις που εμπεριέχουν νέες πολιτικές ενσωμάτωσης e-inclusion της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Ατζέντας 2020 (Digital Agenda for Europe 2020) διαδικτυακές εφαρμογές (e- Health, m - health) που εντάσσουν και δημιουργούν προϋποθέσεις και όρους προσβασιμότητας σε ΤΠΕ για άτομα με αναπηρία βασιζόμενες (π.χ. σε διεθνώς αναγνωρισμένους κανόνες, οδηγίες προσβασιμότητας W3C, Web Content Accessibility Guidelines (WAI/WCAG) και που λαμβάνουν υπόψη την προστασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και θέματα βιοηθικής. Στα πλαίσια αυτά εντάσσονται και δράσεις ανταλλαγής τεχνογνωσίας για διαχείριση δεδομένων και λήψης αποφάσεων που αφορούν πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες για τα άτομα με αναπηρία και τους φροντιστές τους στα πλαίσια ΠΦΥ (one-stop shop, εκπαίδευση για θέματα πολιτικής προστασίας και διαχείρισης κινδύνων υγείας και απειλών κατά τη ζωή, εμβολιασμούς/ προγράμματα προαγωγής της υγείας και υγιεινών συμπεριφορών, θέματα που διαπραγματεύονται τον Ηλεκτρονικό Φάκελο, προγράμματα κοινωνικής μέριμνας που διευκολύνουν την επαγγελματική ένταξη και σχετίζονται με την υγεία όπως πρωτοβουλίες διαφώτισης/ επιμόρφωσης με προσανατολισμό την υγεία για τα άτομα με αναπηρία που στηρίζουν την μείωση του ψηφιακού χάσματος.

▶ **Επίσης, εκδηλώσεις σεμινάρια και πρωτοβουλίες από την ευρύτερη Κοινωνία των Πολιτών** (δίκτυα αλληλεγγύης, Κοι. Σ. Π. Ε & ΚΟΙΝΣΕΠ ΑμεΑ, διατομεακές συνεργασίες τοπικών φορέων κοινωνικής επιχειρηματικότητας με άλλους φορείς κ.α συναφή) που σε συνεργασία με την ΠΔΕ, στόχο θα έχουν να αρθούν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ζωής τους, διευκολύνοντας παράλληλα με αυτόν τον τρόπο και την πρόσβασή τους στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας συμβάλλοντας στη σφαιρική βελτίωση της υγείας τους.

▶ **Δράσεις με βιωματικά σεμινάρια που στα πλαίσια των ανωτέρω σχετίζονται με την ευεξία και την φυσική άσκηση**. Συγκεκριμένα εμπεριέχονται δραστηριότητες που συνδιοργανώνονται με φορείς & εκπροσώπους ΑμεΑ) για τη βελτίωση συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία κ.α, βελτίωση δεικτών ποιότητας διαβίωσης των ΑμεΑ, βελτίωση ενδοοικογενειακών σχέσεων και της επικοινωνίας των ΑμεΑ και των φροντιστών αυτών, βελτίωση διαπροσωπικών σχέσεων στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον και διάχυση της διάστασης της αναπηρίας κ.α.

▶ **Ειδικότερες δράσεις για την υγεία, την κοινωνική μέριμνα και ψυχαγωγία των παιδιών με αναπηρία.**²²

▶ Δράσεις που αφορούν την πληροφόρηση για διαφύλαξη της παραβίασης συγκεκριμένων δικαιωμάτων των ΑμεΑ, δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Άτομα με Αναπηρία (αρ. 72 ν. 4488/2017), και της κείμενης Ευρωπαϊκής και Ελληνικής Νομοθεσίας

▶ **Δράσεις ενημέρωσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας,εκπαίδευσης, ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των ατόμων με αναπηρία**, καθώς και υλοποίησης προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής υποστήριξής τους, με συναρμόδιους φορείς για: τις εξελίξεις πάνω στην πανδημία, τη μεθοδολογία και τα μέσα αντιμετώπισής της, την άρση των συνεπειών της .Η υποστήριξη με κάθε μέσο των ατόμων αυτών προκειμένου να ανατραπούν οι δυσμενείς συνέπειες στη ζωή τους από την εξάπλωση της πανδημίας αποτελεί υποχρέωση για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας, η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

²² «Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζουν για τα παιδιά με αναπηρίες, την πλήρη απόλαυση, όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, σε ίση βάση, με τα υπόλοιπα παιδιά».

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς. Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α.) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στένωση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερευθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 40.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΙΟΝΑΣ 6: Ισότητα των φύλων -Πρόληψη και καταπολέμηση έμφυλης βίας

Η ύπαρξη ενός νομοθετικού πλαισίου από μόνο του δεν αρκεί για να γίνει πράξη η ισότητα των φύλων σε όλους τους τομείς της οικογενειακής, κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής της χώρας μας.

Στοιχεία για το έτος 2021 από την Ελληνική Στατιστική Αρχή δείχνουν ότι το 35,4 % των γυναικών αποτελεί μη ενεργό πληθυσμό λόγω ανάληψης ευθυνών για φροντίδα τρίτων έναντι 5,9% των ανδρών. Ακόμα και το κλείσιμο των σχολείων και των κέντρων ημερήσιας φροντίδας κατά τη διάρκεια των lockdown έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αύξηση του μη αμειβόμενου φόρτου εργασίας των γυναικών, παρά το γεγονός πως οι άνδρες βοηθούσαν περισσότερο από ό,τι στο παρελθόν.

Επιπλέον σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν από τη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, μέχρι το Νοέμβριο του 2022, καταγράφηκαν 3.125 κλήσεις στην εθνική γραμμή SOS για θέματα που αφορούσαν την ενδοοικογενειακή βία ενώ οι ειδικοί υποστηρίζουν ότι για κάθε θύμα ενδοοικογενειακής βίας που κάνει καταγγελία, υπάρχουν 1 με 2 που είναι αόρατα. Το θέμα βέβαια δεν απασχολεί μόνο την Ελλάδα αφού στις 8 Μαρτίου 2022 παρουσιάστηκε και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης «Πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας».

Σύμφωνα με το εθνικό σχέδιο για την Ισότητα των φύλων 2021-2025, η καταπολέμηση των έμφυλων διακρίσεων και των στερεοτύπων σε όλες τις εκφάνσεις

του βίου και των δημόσιων πολιτικών καθίσταται επιτακτική για τη βελτίωση της θέσης αλλά και της ζωής των ανθρώπων και ειδικότερα των γυναικών. Οι σχετικές θεματικές δράσεις απαιτούν μεγαλύτερη προσπάθεια για την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλους τους τομείς της ζωής, (π.χ. στην πολιτική, κοινωνική, προσωπική και επαγγελματική), εντατική και αποτελεσματική διακυβέρνηση για τα θέματα της ισότητας με οριζόντιες και κάθετες συνεργασίες, καθώς και διοργάνωση περισσότερων ενημερωτικών σεμιναρίων και ενεργειών που έχουν ως κύριο σκοπό την ευαισθητοποίηση των ατόμων και της κοινωνίας γύρω από την ισότητα των φύλων.

Απαιτείται λοιπόν συντονισμός ενεργειών από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς καθώς και συντονισμένη προσπάθεια απ' όλους και για το λόγο αυτό μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την ισότητα, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Στον Άξονα 6 «Ισότητα των δύο φύλων- Πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας» εντάσσονται Δράσεις στην ΠΔΕ που σε συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

✓ **Δράσεις για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας.** Η έμφυλη βία είναι ένα καθημερινό, παγκόσμιο φαινόμενο, που πλήττει στη συντριπτική πλειοψηφία γυναίκες και νεαρά κορίτσια. Μια από τις πιο διαδεδομένες μορφές της αποτελεί η ενδοοικογενειακή βία, και για το λόγο αυτό προβλέπονται δράσεις που θα προωθήσουν την πρόληψη και εξάλειψη της ενδοοικογενειακής βίας με ιδιαίτερη έμφαση στο μήνυμα ότι πρέπει να δείχνουμε μηδενική ανοχή και να μην την προσπερνάμε όταν τη συναντάμε δίπλα μας.

✓ **Δράσεις προώθησης της Ισότητας των Φύλων στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση.** Οι δράσεις προώθησης της ισότητας των δύο φύλων θα πρέπει να ξεκινήσουν από τα σχολεία μας προκειμένου να παραχθεί μια σειρά παρεμβάσεων για την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και των παιδιών σε σχέση με την ισότητα των δύο φύλων και την αλλαγή στάσεων μέσα στις σχολικές τάξεις.

✓ **Δράσεις ενημέρωσης κι εκπαίδευσης αναφορικά με ζητήματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και οικογενειακού προγραμματισμού.** Τα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών περιλαμβάνουν το δικαίωμά τους να έχουν τον έλεγχο και να αποφασίζουν ελεύθερα και υπεύθυνα σχετικά με θέματα που αφορούν στη σεξουαλικότητά τους, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, χωρίς εξαναγκασμό, διάκριση και άσκηση βίας. Μέσα από τις δράσεις αυτές θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να προωθηθεί η ισότητα στις σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα σεξουαλικών σχέσεων και αναπαραγωγής, συμπεριλαμβανομένου του απόλυτου σεβασμού της ακεραιότητας του κάθε προσώπου που συμμετέχει στη σχέση.

✓ **Δράσεις εκστρατείας ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης για τη σεξουαλική παρενόχληση στους χώρους εργασίας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.** Η σεξουαλική παρενόχληση και ειδικότερα ο εκφοβισμός στο χώρο εργασίας αποτελεί αντικοινωνική συμπεριφορά που παραβιάζει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την αρχή της ίσης μεταχείρισης αλλά και θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου στον τομέα της εργασίας. Στο βαθμό που το φαινόμενο αυτό συνιστά μια επαναλαμβανόμενη πρακτική ως έκφραση ιδιαίτερων μορφών ιεραρχίας και κυριαρχίας, αποτελεί κοινωνικό πρόβλημα, το οποίο εκβάλλει σε διασυρμό της ανθρώπινης προσωπικότητας, σε επιδείνωση των εργασιακών συνθηκών και σχέσεων, σε ψυχολογικές καταπτώσεις και τέλος στην έμφυλη ασυμμετρία στα εργασιακά δικαιώματα, στο μέτρο που, κατά κανόνα, οι περισσότεροι και άμεσα πληττόμενοι είναι οι γυναίκες.

✓ **Δράσεις για την ευαισθητοποίηση και προστασία της ισότητας των φύλων.** Τα άτομα από πολύ νεαρή ηλικία διαμορφώνουν και μοιράζονται ορισμένες ιδέες και πεποιθήσεις σχετικά με τους ρόλους των φύλων που υπαγορεύονται από τον πολιτισμό τους ή τουλάχιστον από τους γονείς και την κοινότητά τους. Η Περιφέρεια προγραμματίζει εκδηλώσεις, δράσεις, ημερίδες, διαδραστικά δρώμενα κλπ που θα προωθήσουν την ισότητα των φύλων σε κάθε έκφανση της ζωής των πολιτών στην περιφέρειά μας.

✓ **Δράσεις για την ενεργή συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, σε ανώτερες διοικητικές θέσεις, στην πολιτική και σε συλλογικά όργανα.** Η ελληνική αγορά εργασίας αλλά και πολιτική σκηνή χαρακτηρίζεται από θεμελιώδεις αντιφάσεις και στρεβλώσεις ως προς την αποτελεσματική εφαρμογή της ισότητας των φύλων. Η Περιφέρεια προγραμματίζει εκδηλώσεις, δράσεις, ημερίδες, διαδραστικά δρώμενα κλπ που θα προωθήσουν την ισότητα των φύλων σε κάθε έκφανση της ζωής των πολιτών στην περιφέρειά μας.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας, η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α..

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς. Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α.) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α.) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστέρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΝΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 25.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΟΝΑΣ 7: ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΒΙΟΤΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Η διασφάλιση της υγιεινής διαβίωσης και της προαγωγής της ευημερίας για όλους, σε όλες τις ηλικίες, αποτελεί ένα από τους βασικούς στόχους του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, σύμφωνα με την Παγκόσμια Στρατηγική για την Διατροφή την Φυσική Άσκηση και την Υγεία, Π.Ο.Υ. (2004)²³.

Στις αρχές Φεβρουαρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε εφαρμογή ένα νέο σχέδιο, για την καταπολέμηση του καρκίνου αναγνωρίζοντας πλέον, ότι η παχυσαρκία αποτελεί σημαντικό παράγοντα πρόκλησης καρκίνου. Το σχέδιο περιλαμβάνει μεταξύ των άλλων τη σήμανση των αλκοολούχων ποτών με όλα τα συστατικά που περιέχουν, τον περιορισμό των διαφημίσεων σε παιδιά μη υγιεινών τροφίμων και την υλοποίηση εκστρατείας με θέμα «Υγιεινός Τρόπος Ζωής για Όλους» (HealthyLifestyle4All) που θα προωθήσει την υγιεινή διατροφή και τη φυσική άσκηση.

²³Global Strategy on Diet Physical Activity and Health, WHO 2004).

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (UN Sustainable Development Goals)¹ περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- τον Στόχο 2 «Μηδενική Πείνα», σύμφωνα με τον οποίο, έως το 2030, θα πρέπει να έχουν τερματιστεί όλες οι μορφές κακής διατροφής και να αντιμετωπίζονται οι διατροφικές ανάγκες ιδιαίτερα των μικρών παιδιών, των έφηβων κοριτσιών, των εγκύων, των γυναικών που θηλάζουν και των ηλικιωμένων ατόμων.

- Τον Στόχο 3 «Καλή Υγεία και Ευημερία», σύμφωνα με τον οποίο, έως το 2030, θα πρέπει να μειωθεί κατά το 1/3 η πρόωρη θνησιμότητα από μη μεταδοτικές ασθένειες μέσω της πρόληψης και της θεραπείας.

Τα συστήματα τροφίμων συνδέονται άμεσα με τους προαναφερθέντες στόχους, καθώς η διατροφή αποτελεί βασικό μοχλό βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας. Η υγιεινή διατροφή βελτιστοποιεί την υγεία, η οποία σύμφωνα με τον ΠΟΥ, ορίζεται σε γενικές γραμμές ως μια κατάσταση πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι απλώς απουσία νόσου. Η διασφάλιση της υγείας προϋποθέτει μια ισορροπημένη διατροφή με επίτευξη ενεργειακού ισοζυγίου, και παράλληλα επαρκή πρόσληψη όλων των απαραίτητων θρεπτικών συστατικών προερχόμενων από όλες τις ομάδες τροφίμων, γεγονός που ωθεί τον πληθυσμό στην κατανάλωση ποικιλίας τροφών.

Είναι γνωστό ότι για τις μη μεταδιδόμενες παθήσεις (καρδιαγγειακές νόσοι, χρόνιες αναπνευστικές παθήσεις, καρκίνος, διαβήτη κ.α), υπάρχουν δύο συντελεστικοί παράγοντες επικινδυνότητας: η Διατροφή και η Φυσική Άσκηση.

Για την νέα περίοδο 2019-2023 η Συνέλευση Υγείας ενέκρινε το 13ο Γενικό Πρόγραμμα Εργασίας (GPW13) το οποίο καθοδηγεί και υποστηρίζει το έργο του Π.Ο.Υ για την επίτευξη των στόχων διασφάλισης υγιεινής διαβίωσης και προαγωγής της ευημερίας για όλους, σε όλες τις ηλικίες. Όσον αφορά την διατροφή θεωρείται ο μεγαλύτερος και ο πλέον αναμφισβήτητος παράγοντας του περιβάλλοντος που επιδρά στις καρδιαγγειακές παθήσεις, αλλά και σε άλλες παθήσεις. Τα ΕΕ κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί μεταξύ άλλων διατροφικών προτεραιοτήτων και θεσμικών θεμάτων που αφορούν την υγιεινή και την ασφάλεια τροφίμων να αναλάβουν τις απαραίτητες ενέργειες (όπως αναγραφή των βιομηχανικά τροποποιημένων trans-λιπών, μείωση πρόσληψης, υποχρεωτικές αναγραφές συστατικών, χρωστικών στις ετικέτες, ιχνηλησιμότητα, συστήματα πιστοποίησης ασφάλειας τροφίμων κ.α). Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην μείωση και πρόληψη της παχυσαρκίας και ειδικότερα της παιδικής παχυσαρκίας.

Οι διαιτητικές αλλαγές, η φυσική άσκηση και η υιοθέτηση υγιεινών συμπεριφορών αποτελούν βασικό συστατικό της αντιμετώπισης της παχυσαρκίας και άλλων συνυφασμένων νοσημάτων (Jensen, et al., 2014)²⁴. Αξιοσημείωτες είναι και οι ψυχολογικές και κοινωνικές επιπτώσεις της παχυσαρκίας. Η παχυσαρκία και η κακή διατροφή αποτελούν σημαντικούς παράγοντες κινδύνου για εμφάνιση σακχαρώδους διαβήτη τύπου 2 (ΣΔ2). Επιπλέον διεθνείς οργανισμοί²⁵ επισημαίνουν ότι περίπου το 30-40% όλων των καρκίνων μπορούν να προληφθούν μόνο με τη διατροφή, τη σωματική δραστηριότητα και τη διατήρηση του κατάλληλου σωματικού βάρους. Όπως τονίζεται, τα συμπυκνωμένα τρόφιμα, η χαμηλή λήψη φυτικών ινών, η κατανάλωση του κόκκινου κρέατος, η δυσαναλογία των ω3 και ω6 λιπαρών και η έλλειψη σωματικής άσκησης συμβάλουν σημαντικά στον αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου. Αντίθετα, μία ισορροπημένη μεσογειακή διατροφή έχει αποδειχθεί ότι μειώνει το κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου (Schwingshackl & Hoffmann, 2014).

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Στον παρόντα ΑΞΟΝΑ 7: Διατροφή και Προαγωγή Βιοτικού Επιπέδου εντάσσονται Δράσεις στην ΠΔΕ που σε συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

- ▶ **Δράσεις ενημέρωσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, εκπαίδευσης, ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των πολιτών καθώς και υλοποίησης προγραμμάτων με συναρμόδιους φορείς για:** την αξία της υγιεινής διατροφής ειδικά την εποχή που διανύουμε, της τακτικής σωματικής δραστηριότητας, αφού η έλλειψή της επηρεάζει την υγεία, την ευεξία και την ποιότητα ζωής των ατόμων. Επιπλέον δράσεις που συνδυάζουν την υγιεινή διατροφή και την κοινωνική αλληλεγγύη, για την κάλυψη των βασικών διατροφικών αναγκών όλων των πολιτών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- ▶ **Ενημέρωση του πληθυσμού της ΠΔΕ και ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ επιστημόνων κι άλλες διαδραστικές πρακτικές δράσεις (παρασκευή και διανομή γευμάτων κλπ) σχετικά με τη Διατροφή, το ρόλο της στην ανθρώπινη υγεία και την συμβολή της στην αντιμετώπιση νοσημάτων (όπως δεδομένα επιπολασμού παχυσαρκίας και σακχαρώδη διαβήτη, διατροφικά δεδομένα σχετιζόμενα με καρδιαγγειακά νοσήματα, κ.α) βασισμένα σε αποτελέσματα έγκυρων επιστημονικών μελετών. Εμπριέρονται δράσεις που αφορούν την ενημέρωση για κλινική διατροφή.**

²⁴Jensen, M. D., Ryan, D. H., Apovian, C. M., Ard, J. D., Comuzzie, A.G., Donato, K. A., et al. (2014). Guideline for the management of overweight and obesity in adults. American Heart Association Task Force on Practice Guidelines and The Obesity Society.

²⁵ World Cancer Research Fund & American Institute for Cancer Research.

▶ **Ενημέρωση του πληθυσμού της ΠΔΕ και ανταλλαγή τεχνογνωσίας για τροφογενείς λοιμώξεις, νεοαναδυόμενους διατροφικούς κινδύνους όπως διατροφικές κρίσεις (διοξίνες, σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια, γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα, επικίνδυνα προϊόντα φυτοπροστασίας κ.ά.),**

▶ **Δράσεις εκπαίδευσης, καινοτόμες πρωτοβουλίες σε πιο ειδικά θέματα που αφορούν την διατροφή ΑμεΑ, παιδιών, ηλικιωμένων και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της ΠΔΕ.**

▶ **Ανταλλαγή τεχνογνωσίας, διάχυση αποτελεσμάτων που αφορούν τη συλλογή, την επεξεργασία και την αξιοποίηση αποτελεσμάτων από ερευνητικές και επιδημιολογικές μελέτες σε σχέση με τη διατροφή, που θα συμβάλλουν στην βελτίωση διατροφικών συνθηκών και υγείας στην ΠΔΕ, σε συνεργασία με τον ΕΟΔΔΥ και τον ΕΦΕΤ και την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA), καθώς και με άλλους φορείς που έχουν αρμοδιότητες στο τομέα των τροφίμων – διατροφής και διατομεακές δράσεις με συλλόγους, οργανώσεις και φορείς της κοινωνίας των πολιτών της ΠΔΕ .**

▶ **Δράσεις για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και υλοποίησης προγραμμάτων σε θέματα που αφορούν την υγιεινή και ασφάλεια στα τρόφιμα και στο νερό, όσον αφορά την πρωτογενή παραγωγή, την μεταποίηση, εμπορία, διάθεση, διακίνηση τους. Στα παρόντα συμπεριλαμβάνονται σύγχρονα θέματα που αφορούν την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Δύναται να συμπεριληφθούν επίσης και δράσεις που αφορούν ενημέρωση σχετικά με την επικαιροποίηση εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, κατευθυντήριες οδηγίες εγγυρωμένων οργανισμών με κύριο άξονα την προστασία και την προαγωγή της υγείας σε εθνικό επίπεδο και σε τοπικό επίπεδο.**

▶ **Διατομεακές Δράσεις ενημέρωσης σχετικά με τα τρόφιμα που παρέχονται στα σχολικά κυλικεία, με βάση τα πρότυπα ποιότητας, υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων που ορίζονται από τον ΕΦΕΤ και την ισχύουσα υγειονομική νομοθεσία.**

▶ **Διατομεακές δράσεις καινοτομίες και βέλτιστες πρακτικές που θα αποσκοπούν στην ενίσχυση του πληθυσμού της ΠΔΕ για φυσική άσκηση, υγιεινή διατροφή και υιοθέτηση υγιεινών συμπεριφορών (αποφυγή καπνίσματος, αλκοόλ, κ.α) που θα συμβάλλουν στην βελτίωση επιπέδου διαβίωσης καθώς και δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης που θα προκύπτουν με συνέργια των φορέων υγείας με διάφορους φορείς Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα, εθελοντών κ.λ.π που θα έχουν ως στόχο την ανάδειξη της σημασίας της μεσογειακής διατροφής σε συνδυασμό με την σωματική άσκηση. Περιλαμβάνονται διατομεακές δράσεις που θα αναδεικνύουν την διατροφική αξία τοπικών προϊόντων της ΠΔΕ.**

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας, η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπειρέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΤΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο,

ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυνωριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 10.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΟΝΑΣ 8: Εθελοντισμός – Προγράμματα Φορέων & Κοινωνίας Πολιτών για Υγεία-Κοινωνική Μέριμνα

Είναι πλέον κατανοητό απ' όλους ότι ο εθελοντισμός είναι ένας δυναμικός τρόπος κοινωνικής συμμετοχής και παρέμβασης των πολιτών. Δίνει την ευκαιρία στον κάθε πολίτη, εφόσον το επιθυμεί, να συμμετέχει δυναμικά στο κοινωνικό γίγνεσθαι, παρέχοντας αψιλοκερδώς με κάθε δυνατό τρόπο τις υπηρεσίες του στην κοινωνία την οποία ανήκει, όταν το απαιτούν οι συνθήκες.

Στόχος μας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού, της συμμετοχικότητας, της κοινωνικής συνείδησης, της ευθύνης, της ενημέρωσης και δικτύωσης των εθελοντών.

Η εθελοντική αιμοδοσία, η δωρεά αιμοποιητικών κυττάρων και η δωρεά οστών και οργάνων παραμένουν σημαντικά θέματα στη χώρα μας και παγκόσμια καθώς πολλά είναι τα βήματα που πρέπει να γίνουν για να αναπτυχθούν περαιτέρω, ιδιαίτερα στη μετά-Covid εποχή.

Ειδικά η ιδέα της δωρεάς οργάνων και ιστών αποτελεί πάντα την ύψιστη μορφή εθελοντικής προσφοράς και αλtruισμού, καθώς και τη βασική προϋπόθεση για την πραγματοποίηση του ιατρικού θαύματος της μεταμόσχευσης.

Η αιμοδοσία και η δωρεά οργάνων αποτελούν πράξεις που βασίζονται στην ανιδιοτέλεια, τον ανθρωπισμό και την αγάπη για τον πάσχοντα συνάνθρωπο.

Η ενεργοποίηση του εθελοντισμού συνενώνει την ατομική ανιδιοτέλεια με τη κοινωνική εμπιστοσύνη, τη συλλογική ευημερία και συστήνει τη βάση της ενεργούς συμμετοχής (citizenship) στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Ο εθελοντής δεν είναι μόνο πομπός, αλλά και δέκτης των ωφελειών που απορρέουν από την εθελοντική δράση του. Άλλωστε ο εθελοντισμός είναι ένας σημαντικός δείκτης του πολιτισμού της τοπικής κοινωνίας.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Στον ΑΞΟΝΑ 8: Εθελοντισμός – Προγράμματα Φορέων & Κοινωνίας Πολιτών για Υγεία – Κοινωνική Μέριμνα εντάσσονται Δράσεις στην ΠΔΕ που σε συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

✓ **Δράσεις ενημέρωσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, εκπαίδευσης, ενίσχυσης, καθώς και υλοποίησης προγραμμάτων, με συναρμόδιους φορείς για:** την ενίσχυση του εθελοντισμού – με αιμοδοσίες, εκστρατείες ενημέρωσης για τη δωρεά μυελού των οστών κλπ- την εποχή που διανύουμε, την ανάδειξη της αξίας του, πώς μπορεί να συνεχιστεί απρόσκοπτα και με ασφάλεια και στις δύσκολες συνθήκες που τώρα διανύουμε.

✓ **Ενημέρωση πληθυσμού ως προς τα οφέλη του εθελοντισμού στο τομέα της Υγείας και της Κοινωνικής Μέριμνας.** Ανταλλαγή Τεχνογνωσίας καίριων εθελοντικών οργανώσεων, Διάχυσης Γνώσης και Καλών Πρακτικών, Διαφώτιση για Νομοθετικά Ζητήματα που άπτονται της εθελοντικής δράσης και θεμάτων οργάνωσης, ενδυνάμωσης και εκπαίδευσης εθελοντών.

✓ **Δράσεις προαγωγής του εθελοντισμού στην ΠΔΕ σε θέματα υγείας και κοινωνικής μέριμνας** που αφορούν διάχυση πρακτικών προγραμμάτων εθελοντισμού, καλών πρακτικών στην Ευρώπη (European Voluntary Service) που σχετίζονται με την ενδυνάμωση, εκπαίδευση, εύρεση εθελοντών, δικαιώματα εθελοντών και ανάπτυξη εθελοντικού κινήματος.

✓ **Δράσεις που αφορούν συνέργιες διαφόρων οργανισμών**, Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα, εθελοντών και κοινοτικών προγραμμάτων από τυπικές και άτυπες μορφές συλλογικής δράσης (π.χ. Εθελοντές αιμοδότες, σύλλογοι και ομάδες κ.α) με στόχο την ανάπτυξη δράσεων εθελοντισμού, στον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

✓ **Οργάνωση δράσεων και διατομεακή συνεργασία στο πλαίσιο Παγκόσμιων & διεθνών ημερών/εβδομάδων** για την προώθηση του εθελοντισμού . Πρόκειται να οργανωθούν δράσεις, ημερίδες και εκδηλώσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού με διανομή έντυπου και e-υλικού, ομιλίες και συμβουλευτική γύρω από επιλεγμένες θεματικές που αφορούν τις παγκόσμιες ημέρες, στα πλαίσια των οποίων θα ενισχυθεί ο εθελοντισμός και η κοινωνική αλληλεγγύη .

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας, η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 25.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΟΝΑΣ 9: ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

«Ο πλανήτης μας, η υγεία μας», ήταν το σύνθημα της Παγκόσμιας Ημέρας Υγείας για το έτος 2022. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) κάθε χρόνο περισσότεροι από 13 εκατομμύρια θάνατοι παγκοσμίως οφείλονται σε περιβαλλοντικές αιτίες που μπορούν να αποφευχθούν. Προφανώς περιλαμβάνεται η κρίση της κλιματικής αλλαγής που αποτελεί από μόνη της τη μεγαλύτερη απειλή που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα. Η κλιματική αλλαγή είναι ταυτόχρονα και κρίση υγείας κι αυτό υπογραμμίστηκε στη φετινή Παγκόσμια Ημέρα Υγείας. Οι πολιτικές, κοινωνικές και εμπορικές αποφάσεις που λαμβάνονται παγκοσμίως παίζουν σημαντικό ρόλο και καθοδηγούν την κλιματική και υγειονομική κρίση. Περίπου το 90% των ανθρώπων αναπνέουν μη υγιεινό αέρα ως αποτέλεσμα των καυσίμων που καίγονται. Ειδικά για την Ευρώπη, σύμφωνα με έκθεση του ΠΟΥ, οι περιβαλλοντικοί παράγοντες ευθύνονται για το 12-18% του συνολικού αριθμού των θανάτων στις 53 χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας του ΠΟΥ. Η βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος σε βασικούς τομείς, όπως ο αέρας, τα ύδατα και ο θόρυβος, μπορεί να λειτουργήσει προληπτικά έναντι των νοσημάτων και να ενισχύσει την ανθρώπινη υγεία.

Τα παραπάνω αποδεικνύουν ότι η υγεία μας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το περιβάλλον και την υγεία του πλανήτη μας. Ένας υγιής πλανήτης είναι βασική προϋπόθεση για την υγεία και την ευημερία όλων των ανθρώπων.

Μη μεταδοτικά νοσήματα, όπως η ισχαιμική καρδιοπάθεια, τα χρόνια αναπνευστικά νοσήματα και οι νεοπλασίες συνιστούν τα κυριότερα νοσήματα που σχετίζονται με έκθεση σε ανθυγιεινές περιβαλλοντικές συνθήκες. Οι τραυματισμοί, οι αναπνευστικές λοιμώξεις και τα εγκεφαλικά επεισόδια ακολουθούν. Επιπλέον περιβαλλοντικοί παράγοντες όπως η ατμοσφαιρική ρύπανση, ο θόρυβος και οι επικίνδυνες χημικές ουσίες έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην υγεία. Επίσης, η υγεία του πληθυσμού επηρεάζεται αρνητικά από την κλιματική αλλαγή, καθώς εμφανίζονται ακραία καιρικά φαινόμενα -όπως κύματα καύσωνα και πλημμύρες- και γενικότερα κλιματικές αλλαγές που μπορούν να επιφέρουν μεταβολές στην εμφάνιση νοσημάτων.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Στον Άξονα 9: «Περιβαλλοντική Αειφορία και Υγεία» εντάσσονται δράσεις σε συνεργασίαςτων φορέων με την Γενική Διευθυνση Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ενοτήτων και Εδρας, όπως οι κάτωθι:

▶ **Δράσεις για την βελτίωση της ποιότητας ζωής και υγείας του πληθυσμού της ΠΔΕ μέσω του ελέγχου των περιβαλλοντικών συνθηκών και του αντίκτυπου που έχουν στην υγεία.** Εμπεριέχονται διατομεακές δράσεις για την παρακολούθηση και ανάλυση των σχέσεων μεταξύ περιβάλλοντος και υγείας, οικοδομώντας ένα συνεργατικό δίκτυο διασυννοριακών υπηρεσιών δημόσιας υγείας και κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και πληροφόρησης του κοινού σχετικά με τους κινδύνους στην υγεία από τη ρύπανση.

▶ **Δράσεις για την πρόληψη - παρέμβαση και έγκαιρη διάγνωση των περιβαλλοντικών κινδύνων που απειλούν την υγεία.** Εδώ εντάσσονται δράσεις ενημέρωσης του πληθυσμού και ειδικά των παιδιών και των εφήβων καθώς και η ενίσχυση πιο πρακτικών δράσεων όπως π.χ η δεντροφύτευση, προβολή και στήριξη καινοτομιών που αφορούν την υγεία και το περιβάλλον, ο καθαρισμός των παραλιών σε συνεργασία με την Κοινωνία των Πολιτών και φορείς της ΠΔΕ. Οι περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένοι πολίτες συνειδητοποιούν τη σοβαρότητα των ζητημάτων και τις επιδράσεις στην υγεία τους, διερευνούν και σκέπτονται κριτικά και παρεμβαίνουν στη διαμόρφωση συνθηκών αειφόρου ανάπτυξης. Εμπεριέχονται δράσεις που αφορούν διάχυση αποτελεσμάτων εντοπισμού προβλημάτων για την τοπική ανάπτυξη που σχετίζονται με την υγεία.

▶ **Διατομεακές Δράσεις Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας για την αξιοποίηση επιστημονικών ευρημάτων και την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών διαχείρισης και αντιμετώπισης της περιβαλλοντικής ρύπανσης²⁶** με εστίαση σε θέματα όπως: ανάγκη πρόληψης των ατυχημάτων και μείωσης των επιπτώσεων των εκπομπών, χρησιμοποίηση τεχνικών για παραγωγή λιγότερων αποβλήτων, χρήση λιγότερων επικίνδυνων ουσιών κ.α

▶ **Δράσεις για την κατανόηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην υγεία, που περιλαμβάνουν ειδικά θέματα και επιστημονικές έννοιες, με στόχο την ενημέρωση του γενικού και ειδικών πληθυσμών.** Η πληροφόρηση και η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σε θέματα που αφορούν στην περιβαλλοντική επίδραση στην Υγεία θα ενισχύσει τις ενέργειες προάσπισης της δημόσιας Υγείας στην ΠΔΕ.

▶ **Διατομεακές Δράσεις ανταλλαγής τεχνογνωσίας με άλλες πλατφόρμες περιβαλλοντικής υγείας ως διαδραστικό εργαλείο τηλεκπαίδευσης προς την ενημέρωση των πολιτών,** που θα ενισχύει την εξωστρέφεια της περιφέρειας ενώ θεωρείται προϋπόθεση για τον περιορισμό αντίστοιχων κρουσμάτων.

²⁶ Βέλτιστες σημαίνει τις πλέον αποτελεσματικές όσον αφορά την επίτευξη υψηλού γενικού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του.

► **Δράσεις για την προστασία των ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων από τους περιβαλλοντικούς κινδύνους.** Μέσα από την διάχυση αποτελεσμάτων αξιολόγησης της κοινωνικής ευπάθειας και της έκθεσης σε περιβαλλοντικούς κινδύνους μπορεί να δημιουργηθεί ένας χωροταξικός χάρτης. Στο πλαίσιο αυτό εμπεριέχονται στοχευόμενες δράσεις επιμόρφωσης, ευαισθητοποίησης για την βέλτιστη προστασία των απόρων, των ατόμων τρίτης ηλικίας και των παιδιών από περιβαλλοντικούς κινδύνους όπως η ατμοσφαιρική ρύπανση, η ηχορρύπανση και οι ακραίες θερμοκρασίες, σε περιοχές της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας που επιστημονικά καταγράφονται ιδιαίτερα δυσμενείς περιβαλλοντικές συνθήκες.

► **Διατομεακές Δράσεις Ενημέρωσης για τη Διασφάλιση της Καθαρότητας των Υδάτων Κολύμβησης και των Πόσιμων Υδάτων** καθώς και δράσεις που αφορούν στην ενημέρωση και ανταλλαγή τεχνογνωσίας στον περιορισμό της τοξικότητας χημικών ουσιών π.χ. του υδραργύρου τόσο στο περιβάλλον όσο και στον ανθρώπινο οργανισμό.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας, η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.α. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς. Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α.) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α.) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις

διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

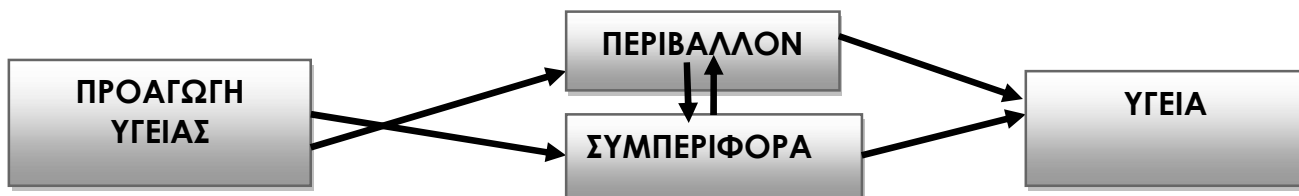
Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 10.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

10. ΑΞΟΝΑΣ: Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Π.Φ.Υ.) - Δράσεις Πρόληψης και Διαφώτισης Πληθυσμού

Η πρωτοβάθμια φροντίδα Υγείας είναι ένας βασικός πυλώνας του κάθε συστήματος υγείας που ξεκινά από την προληπτική ιατρική, την αγωγή υγείας και τη σχολική υγιεινή, άπτεται της αποσυμφόρησης των εξωτερικών ιατρείων και των νοσηλευτικών κλινών των νοσοκομείων λόγω έγκαιρης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης στο σπίτι πολλών από τα χρόνια και πιο απλά οξεία προβλήματα που υπό άλλες συνθήκες θα οδηγούσαν σε επιβάρυνση της δευτεροβάθμιας περιθαλψης και επεκτείνεται στην αποκατάσταση, τη φροντίδα της Τρίτης ηλικίας και προβλημάτων όπως τα ναρκωτικά και η ψυχική υγεία.

Στο πλαίσιο της **Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.)**, η υγεία προσεγγίζεται ως κοινωνικό δικαίωμα ανεξαρτήτως οικονομικών, θρησκευτικών, φυλετικών ή κοινωνικών χαρακτηριστικών. Ενώ τα παλιότερα χρόνια η ΠΦΥ επικεντρώνονταν στην εύρεση τρόπων και λύσεων θεραπειάς σχετικά με μια νόσο, ήδη από το 2018 ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας έχει θέσει ως στόχο της ΠΦΥ πρωταρχικά την πρόληψη μιας και μέσω αυτής μπορεί να αποφευχθεί η εξάπλωση μιας ασθένειας σε συλλογικό κυρίως επίπεδο αλλά και για το ίδιο το άτομο.

Προαγωγή Υγείας

Από το Μάρτιο δε του 2020 ο Π.Ο.Υ έχει εκδώσει οδηγίες για την διάρθρωση και το ρόλο της ΠΦΥ στην πανδημία σε τρία επίπεδα δράσης:

- Στο επίπεδο της πρόληψης. Με ενεργητικές παρεμβάσεις στην κοινότητα γίνεται ενημέρωση για τον ιό, δίνονται οδηγίες για αποστασιοποίηση, προφύλαξη και υγιεινή.
- Στο επίπεδο της διαχείρισης των περιστατικών, με σκοπό την ταχύτερη ανίχνευση, την ιχνηλάτηση και την απομόνωση.
- Στο επίπεδο διατήρησης των αναγκαίων υπηρεσιών υγείας, με την παρακολούθηση χρόνιων νοσημάτων και υπηρεσίες αποκατάστασης και επανένταξης.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρόντα άξονα 10: Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Π.Φ.Υ.) - Δράσεις Πρόληψης και Διαφώτισης Πληθυσμού, εντάσσονται δράσεις των φορέων σε συνεργασία με την Γενική Διευθυνση Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ενοτήτων και Εδρας, όπως οι κάτωθι:

✓ **Σχεδιασμός προγραμμάτων έγκαιρης ανίχνευσης – Διατομεακές Δράσεις Συμβουλευτικής Υποστήριξης-Εξετάσεις προληπτικής ιατρικής** στο πλαίσιο συνεργιών με κοινωνικούς φορείς που αφορούν οδοντιατρικές, οφθαλμολογικές, δερματολογικές, σπιρομετρικοί έλεγχοι, διαγνωστική διερεύνηση για ΣΑΥ - αποφρακτική άπνοια ύπνου, μαστογραφίες, τεστ παπ, πρόληψη του ανευρύσματος κοιλιακής αρτηρίας, έλεγχο της εμβολιαστικής κάλυψης ειδικών πληθυσμιακών ομάδων σύμφωνα με τον εθνικό πρόγραμμα εμβολιασμού, βρουκέλλωση ή μελιταίο πυρετό, αλλεργιολογικοί έλεγχοι σε παιδιά, ενήλικες, ηλικιωμένους, με ιδιαίτερη έμφαση στα άτομα με αναπηρία, στους κατοίκους των απομακρυσμένων περιοχών, σε ευάλωτες ομάδες (πρόσφυγες, μετανάστες μετακινούμενους πληθυσμούς). Οι ανωτέρω δράσεις αφορούν και την αξιοποίηση των κινητών μονάδων της ΠΔΕ καθώς και την συνεργασία με άλλες κινητές μονάδες. Η πρόληψη της υγείας αποτελεί στις ημέρες μας σημαντικό παράγοντα βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου των ατόμων και ελαχιστοποίησης της νοσηρότητας και πρόωρης θνησιμότητας. Κύριο συστατικό της είναι η προσπάθεια αποφυγής «κινδύνου», των συμπεριφορών δηλαδή που μπορούν τόσο έμμεσα όσο και άμεσα να οδηγήσουν στην εμφάνιση ασθενειών από τα άτομα.

✓ **Δράσεις που αφορούν την ενημέρωση επαγγελματιών υγείας και πληθυσμού σχετικά με σύγχρονες στρατηγικές σχεδιασμού ΠΦΥ και καλές πρακτικές πρόληψης /προαγωγής υγείας** εμπιρεύοντας θέματα όπως: ανάπτυξη εξωνοσοκομειακών δομών για φροντίδα στην κοινότητα (communitycare) και στρατηγικές ανάπτυξης αποτελεσματικών μονάδων Υγείας – Πρόνοιας άμεσης πρόσβασης (onestop- shop). Επίσης, ενημέρωση για θέματα που ενισχύουν την αυτονομία των μονάδων υγείας ΠΦΥ και

τα κίνητρα επαρκούς στελέχωσής τους από γιατρούς/νοσηλευτές και άλλους λειτουργούς υγείας που θα ελέγχουν την αποτελεσματική χρήση υπηρεσιών (gatekeeping) καθώς και η ανάπτυξη πιλοτικών προγραμμάτων καλύτερης προσβασιμότητας ασθενών σε επίπεδο Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στην ΠΔΕ.

✓ **Δράσεις Ενημέρωσης και Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας που αναφέρονται στην αναβάθμιση της Ποιότητας Παροχής Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ που θα στοχεύουν στην διασφάλιση και προαγωγή του υγιεινολογικού επιπέδου, με αναπτυξιακό χαρακτήρα.** Στον παρόντα άξονα συμπεριλαμβάνονται θέματα που υποστηρίζονται συνεργατικά και στον άξονα 12 Δράσεις Προαγωγής της Υγείας με ΤΠΕ που αφορούν διαφώτιση και ανταλλαγή τεχνογνωσίας και υποστήριξη δράσεων για Ψηφιοποίηση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στις υπηρεσίες ΠΔΕ.

✓ **Δράσεις Ενημέρωσης και Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας για την παρακολούθηση της Υγείας του Πληθυσμού της ΠΔΕ, την αύξηση της προσβασιμότητας των πολιτών της ΠΔΕ** στις υπηρεσίες προσβλέποντας στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων στα θέματα δημόσιας υγείας και κοινωνικής μέριμνας σε επίπεδο ΠΔΕ. Επιπλέον, διατομεακή συνεργασία με τους φορείς της Κοινωνίας της ΠΔΕ για συντονισμένες συνέργειες, προληπτικές δράσεις ενημέρωσης αναφορικά με τους κοινωνικούς προσδιοριστές της υγείας (εργασία, εισόδημα, διατροφή, κατοικία, κλπ) και τις ευρύτερες επιδράσεις τους σε ατομικά και συλλογικά επίπεδα, σε θέματα μακροοικονομίας της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

✓ **Δράσεις ενημέρωσης που αφορούν την Ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών στην Υγεία (ΠΟΥ, ΟΗΕ κλπ) και ενδυνάμωση της παρουσίας της ΠΔΕ σε δράσεις για απόκτηση τεχνογνωσίας για θέματα ηλεκτρονικής υγείας (e-health) στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.**

✓ **Ειδικότερες Διατομεακές Δράσεις συμβουλευτικής ενημέρωσης, διάχυσης τεχνογνωσίας και διαφώτισης για την ασφαλή και ορθή παρακολούθηση του σακχάρου και τις μετρήσεις σακχάρου στο πλαίσιο συνεργιών με κοινωνικούς φορείς της ΠΔΕ.** Ο Σακχαρώδης διαβήτης αποτελεί νόσο με παγκόσμια κατανομή και σοβαρές επιπλοκές για τους ασθενείς που πάσχουν. Η πρόληψη και η εντατική παρακολούθηση αποτελούν χρήσιμα όπλα για την αντιμετώπισή του. Η έγκαιρη διάγνωση του Σακχαρώδη διαβήτη ενέχει καταλυτικό ρόλο, καθώς έχει αποδειχθεί ότι οι πρώιμες παρεμβάσεις μειώνουν τον κίνδυνο ανάπτυξης επιπλοκών και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των ασθενών.

✓ **Ανάπτυξη διαδραστικών προγραμμάτων και εκστρατειών ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και ενδυνάμωσης της κοινωνίας για την καταπολέμηση της ουσιο - εξάρτησης και των εθιστικών συμπεριφορών (κάπνισμα, ναρκωτικά, αλκοόλ, κατάχρηση διαδικτύου κ.α.) λαμβάνοντας υπόψη το βιοψυχωκοινωνικό μοντέλο.** Η πρόληψη συνιστά την πρώτη γραμμή άμυνας σε σχέση με το σύνθετο πρόβλημα των εξαρτήσεων. Η υλοποίηση παρεμβάσεων στον τομέα της πρόληψης της ουσιο-εξάρτησης με βάση επιστημονικά τεκμηριωμένα δεδομένα εμφανίζεται πλέον ως επιστημονική και επαγγελματική αναγκαιότητα, αποκτώντας τα τελευταία χρόνια ολοένα και μεγαλύτερη σημασία. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας προγραμματίζει σε συνεργασία με τους υφιστάμενους φορείς στο πεδίο της ουσιο-εξάρτησης και των εθιστικών συμπεριφορών, παρεμβάσεις πρόληψης στην οικογένεια, στη σχολική κοινότητα και στην κοινωνία εν γένει. Στο πλαίσιο της πρωτογενούς πρόληψης, ενίσχυση και υποστήριξη στην διερεύνηση των εθιστικών συνηθειών με τη χρήση ερωτηματολογίων και των κατάλληλων επιστημονικών εργαλείων για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων κοινωνικών προγραμμάτων και καλών πρακτικών που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη ανθεκτικότητας των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στην ΠΔΕ.

✓ **Διάχυση αποτελεσμάτων προγραμμάτων & ερευνών- ανάπτυξη δράσεων και εκστρατειών ενημέρωσης, ανταλλαγή τεχνογνωσίας για την κακοήγη νεοπλασία (καρκίνο) στο πλαίσιο διεπιστημονικών συνεργιών με ιατρικούς κοινωνικούς φορείς, τυπικές & άτυπες μορφές συλλογικής δράσης.** Δεδομένου ότι η αυξανόμενη τάση με νέα περιστατικά καρκίνου παγκοσμίως ωθεί τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας στην ανάπτυξη συστημάτων πολιτικής για πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση ο Π.Ο.Υ. ανέπτυξε αποτελεσματικές στρατηγικές τόσο για την πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση όσο και για την ανακούφιση του πόνου και την παροχή παρηγορητικής φροντίδας σε όλους τους ασθενείς με καρκίνο. Η επαρκής κατανόηση των αιτιών που προκαλούν τη νόσο, μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στην έγκαιρη ανίχνευση και αποτελεσματική θεραπεία, τουλάχιστον στο ένα τρίτο των περιστατικών καρκίνου.

✓ **Διαπεριφερειακά προγράμματα για ανταλλαγή τεχνογνωσίας-Ανάπτυξη δράσεων & προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού αναφορικά με την μείωση και την εξάλειψη των μεταδιδόμενων νοσημάτων στο πλαίσιο συμπράξεων με κοινωνικούς φορείς, τυπικές & άτυπες μορφές συλλογικής δράσης.** Σημαντική μέριμνα στους άξονες του κοινωνικού σχεδιασμού της Π.Δ.Ε., αποτελεί ενδεικτικά η ενημέρωση για την πρόληψη του ιού του AIDS και των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων (π.χ. ηπατίτιδα Β, C, αφροδίσια νοσήματα). Η σωστή ενημέρωση με κατάλληλο, εξειδικευμένο, επιστημονικό προσωπικό μπορεί να οδηγήσει στην πρόληψη των νόσων και των συνεπειών τους.

✓ **Σε συνέχεια του Άξονα 5 «Τρίτη Ηλικία-Υγιή Γήρανση», ανάπτυξη δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης, ανταλλαγής καλών πρακτικών, κοινοτικά προγράμματα ενδυνάμωσης της αντίστοιχης ηλικιακής ομάδας στο πλαίσιο συμπράξεων με κοινωνικούς φορείς, τυπικές & άτυπες μορφές συλλογικής δράσης με έμφαση στην πρόληψη και αντιμετώπιση της γηριατρικής ευπάθειας, τη βελτίωση της φυσικής ευεξίας και της ψυχικής υγείας.**

✓ **Οργάνωση δράσεων και διατομεακή συνεργασία στο πλαίσιο Παγκόσμιων & διεθνών ημερών/εβδομάδων.** Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική βάση δεδομένων που έχει συγκροτήσει η αρμόδια Δ/νση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Πρόληψης του Υπουργείου Υγείας -Τμήμα Αγωγής Υγείας & Πρόληψης, πρόκειται να οργανωθούν δράσεις, ημερίδες και εκδηλώσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού με διανομή έντυπου υλικού, ομιλίες και συμβουλευτική γύρω από επιλεγμένες θεματικές που αφορούν χαρακτηριστικές Παγκόσμιες Ημέρες.

✓ **Δράσεις ενημέρωσης αναφορικά με τα τροφιμογενή και υδατογενή νοσήματα, ανταλλαγή καλών πρακτικών στο πλαίσιο συνεργιών με ανώτατα ιδρύματα, Ν.Π.Δ.Δ. & Ν.Π.Ι.Δ., τυπικές & άτυπες μορφές συλλογικής δράσης.** Τα τροφιμογενή νοσήματα (σαλμονέλλωση, γαστρεντερίτιδες, αλλαντίαση, τυφοειδής πυρετός κ.ά.) προκαλούνται κυρίως από μικροοργανισμούς (βακτήρια και ιούς) και τις τοξίνες τους, που έχουν επιμολύνει τα τρόφιμα που καταναλώνουμε. Βασικές αιτίες των τροφιμογενών νοσημάτων είναι η μη τήρηση κανόνων υγιεινής, το ανεπαρκές μαγείρεμα και η μη τήρηση ορθών πρακτικών παραγωγής και συντήρησης των τροφίμων. Η ολοκληρωμένη ενημέρωση του πληθυσμού και η πρόσβαση σε επαρκείς ποσότητες ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία και την προώθηση της καλής υγείας.

✓ **Βιωματικά Σεμινάρια- Ανάπτυξη διαδραστικών προγραμμάτων για τη αγωγής υγείας στη σχολική κοινότητα στο πλαίσιο συμπράξεων με κοινωνικούς φορείς, Δ/νσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης των τριών Περιφερειακών Ενοτήτων κ.α.** για τη διαμόρφωση υγιών συνηθειών και θετικών συμπεριφορών. Κύριοι θεματικοί άξονες των ανωτέρων δράσεων & προγραμμάτων αποτελούν: η ατομική υγιεινή, η υγιεινή κτιριακών εγκαταστάσεων, η προστασία από τα κουνούπια, η προστασία από την ηλιακή ακτινοβολία, η διάδοση του μηνύματος της εθελοντικής αιμοδοσίας, ο εθισμός, η προστασία από τις αλλεργίες, η σωστή διατροφή, ο σχολικός εκφοβισμός κλπ.

✓ **Ενημερωτικές δράσεις για την ποιότητα των υδάτων- Πραγματοποίηση δειγματοληπτικών ελέγχων-συγκριτική αξιολόγηση & διάχυση αποτελεσμάτων μέτρησης σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και ανώτατα ιδρύματα με τελικό σκοπό την προάσπιση της δημόσιας υγείας.** Το νερό αποτελεί σημαντική πηγή ζωής για κάθε οργανισμό είτε φυσικό, ζωικό είτε ανθρώπινο. Η μόλυνση του νερού από παθογόνους μικροοργανισμούς είναι το κύριο προβλήματα στις περισσότερες υπανάπτυκτες και αναπτυσσόμενες χώρες, ενώ η χημική ρύπανση του νερού έχει ανακύψει σαν εξίσου σοβαρή απειλή σ' όλες τις χώρες με γεωργική και βιομηχανική ανάπτυξη.

✓ **Διαθεματικές εκστρατείες ενημέρωσης και βιωματικές δράσεις ευαισθητοποίησης του πληθυσμού για την οδική ασφάλεια και την κυκλοφοριακή αγωγή στο πλαίσιο της πρόληψης και της προαγωγής της υγείας.** Στο πλαίσιο της στρατηγικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την οδική ασφάλεια (Roadsafety 2011-2020) και των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος σε συνεργασία με ποικίλους υφιστάμενους φορείς στο πεδίο της οδικής ασφάλειας, θα αναπτύξει δράσεις με σκοπό την υποστήριξη και την προώθηση δραστηριοτήτων σε θέματα τα οποία προάγουν την οδική ασφάλεια, την κυκλοφοριακή αγωγή, τη μελέτη, την έρευνα, την ενημέρωση και την εκπαίδευση στοχεύοντας κατ' εξοχήν στην πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας, η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς. Εμπιρεύονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α.) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α.) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής

Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 60.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΟΝΑΣ 11: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ- ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ - ΑΡΣΗ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ- ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΥΓΕΙΑ

Η πανδημία Covid – 19 δημιούργησε δραματικές επιπτώσεις στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων πρωτίστως και απείλησε όχι μόνο την υγεία των πολλών συνανθρώπων μας αλλά αναστάτωσε τις εφοδιαστικές αλυσίδες της οικονομίας και περιορισμό της κατανάλωσης πολλών προϊόντων και υπηρεσιών, ενώ ταυτόχρονα εκτόξευσε τη ζήτηση σε αυτά τα προϊόντα και υπηρεσίες που εντάσσονται στην ταχύτατα διογκούμενη ψηφιακή οικονομία .

Ο Νόμος 4019/2011 (ΦΕΚ 216 Α') για την Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα ορίζει στο άρθρο 1 παρ. 4 τις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού:α) «**Ευπαθείς Ομάδες Πληθυσμού**», γενικά, νοούνται οι κοινωνικές ομάδες πληθυσμού, των οποίων η συμμετοχή στην κοινωνική και οικονομική ζωή δυσχεραίνεται, είτε εξαιτίας κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων ή σωματικών ή ψυχικών διαταραχών, είτε εξαιτίας απρόβλεπτων γεγονότων, τα οποία επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία της τοπικής ή ευρύτερα περιφερειακής οικονομίας.

Η αδυναμία κάλυψης των βασικών αναγκών ενός νοικοκυριού είναι ένα κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό ζήτημα μεγάλης σημασίας. Ειδικότερα τα τελευταία χρόνια, κατά τη διάρκεια των οποίων πολιτικές δημοσιονομικής προσαρμογής εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η μελέτη του αντίκτυπου αυτών των πολιτικών στη φτώχεια και στην υγεία των Ελλήνων, καταλαμβάνει σημαντική θέση στον ακαδημαϊκό και στον πολιτικό λόγο.

Ο ορισμός και η μέτρηση της φτώχειας είναι καίρια ζητήματα για τον προσδιορισμό της διαχρονικής εξέλιξης της φτώχειας, για τις αιτίες και τις συνέπειές της στην υγεία και την προστασία της. Τα τελευταία χρόνια η επιστημονική έρευνα εστιάζεται στην πολυδιάστατη μέτρηση της φτώχειας (multi dimension al poverty measurement) έναντι της παραδοσιακής εισοδηματικής/μονοδιάστατης και προσέγγισης (unidimensional approach), ενώ ταυτόχρονα διερευνάται πιο συστηματικά η σύνδεση του φαινομένου της φτώχειας με εκείνο του κοινωνικού αποκλεισμού²⁷ τόσο σε θεωρητικό όσο και σε εμπειρικό πλαίσιο.²⁸

²⁷Zafiroπούλου, Μ. (2014). Exclusion from Healthcare Services and the Emergence of New Stakeholders and Vulnerable Groups in Times of Economic Crisis: A Civil Society's Perspective in Greece. SocialChangeReview, vol. 12(2), pages 141-160, December.

²⁸ Ειρήνη Ανδριοπούλου, Φώτης Παπαδόπουλος, Πάνος Τσακλόγλου, «Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός στην Ελλάδα: Επικάλυψη και διαφοροποιήσεις, Μελέτες/ (Studies)/ 25, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ: Ερευνητική μονάδα κοινωνικής πολιτικής, φτώχειας και ανισοτήτων, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2013.

Ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι μια πολυδιάστατη έννοια και συχνά περιγράφει διαφορετικά φαινόμενα. Συνδέεται στενά με την έννοια των κοινωνικών δικαιωμάτων²⁹ και με τον βαθμό κοινωνικής συνοχής. Όσον αφορά τις έννοιες της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σχετίζονται μεταξύ τους αλλά δεν είναι ταυτόσημες. Στο Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τις Πολιτικές Καταπολέμησης του Κοινωνικού Αποκλεισμού όπου συλλέγονται στοιχεία από τις χώρες μέλη (έρευνες, μελέτες, αναλύσεις, πολιτικές) διαχωρίζεται ο αποκλεισμός από την φτώχεια ως διαφορετικά φαινόμενα. Ο κοινωνικός αποκλεισμός παρόλο που δύναται να οδηγήσει σε μια πολύ συγκεκριμένη και μετρήσιμη κατάσταση όπως αυτή της φτώχειας ή της σωματικής και κοινωνικής ασθένειας, της σχολικής αποτυχίας, της μετανάστευσης, του ρατσισμού κ.α, χαρακτηρίζει μία ή περισσότερες διαδικασίες που μπορεί και να διαφοροποιούνται μεταξύ τους.³⁰ Οι μορφές-όψεις του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού, όπως και οι απόπειρες ορισμού³¹ του, είναι πολλές. Οι δυσκολίες για την αποσαφήνιση του όρου συνδέονται εν μέρει με το γεγονός ότι είναι πολλές οι πτυχές του κοινωνικού αποκλεισμού, τα χαρακτηριστικά του καθώς και οι αιτίες και οι συνθήκες εκδήλωσής του. Οι μορφές-όψεις του φαινομένου μπορεί να αποτυπώνονται στις ζωές των ανέργων, των φτωχών, των ατόμων με αναπηρίες - των μεταναστών, των προσφύγων, των ηλικιωμένων, των ασθενών και χρονίως πασχόντων, των κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών, των κακοποιημένων γυναικών, των εξαρτημένων ή απεξαρτημένων από ουσίες, των αποφυλακισμένων, των ανήλικων παραβατών, των αναλφάβητων, των ατόμων με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες κ.α ευάλωτων ή ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων. Βιβλιογραφικές έρευνες και επίσημα στοιχεία έχουν εντοπίσει ότι τα άτομα που ανήκουν σε αυτές τις ομάδες έχουν ελλιπή προσβασιμότητα και χρήση υπηρεσιών υγείας και φροντίδας, αυξημένη ζήτηση υπηρεσιών υγείας, χαρακτηρίζονται από υψηλό κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και οι νόσοι επιφέρουν στην υγεία και στην ζωή τους συχνά σαρωτικές συνέπειες (Σουλιώτης, 2006, Σουλιώτης κ.α, 2018). Ο φαύλος κύκλος συμπληρώνεται με μακρο - μικρο κοινωνικοοικονομικά ζητήματα που αφορούν την εργασία και την ικανότητα προς εργασία ή την παροχή δυνατοτήτων προσβασιμότητας σε αυτή, οδηγώντας εν τέλει στην αποστέρηση που τροφοδοτεί και αναπαράγει την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής κρίσης³². Συνεπώς, το φάσμα του κοινωνικού αποκλεισμού, ιδιαίτερα σε ότι αφορά την υγεία είναι συνδεδεμένο με έννοιες όπως ανισότητες στην υγείας, φτώχεια, περιθωριοποίηση, παραπέμπει σε κοινωνικά φαινόμενα διαφορετικής φύσης, αφορά άτομα ή/και ομάδες ατόμων διαφορετικές μεταξύ τους, και ως πολυπαραγοντικό αποτέλεσμα κοινωνικών προσδιοριστικών αιτιών, η ενδοσκοπήση και μελέτη του απαιτεί διεπιστημονικές προσεγγίσεις, διευρυμένη διατομεακή δράση και ανάπτυξη κοινωνικής αλληλεγγύης. Το Παρατηρητήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει τον κοινωνικό αποκλεισμό σε σχέση με τα κοινωνικά δικαιώματα των πολιτών. Το δικαίωμα στην προστασία της υγείας προβλέπεται και προστατεύεται από το Ελληνικό Σύνταγμα ως ένα από τα θεμελιώδη ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα³³.

Είναι σαφές ότι, η ανάπτυξη των θεωριών του κοινωνικού αποκλεισμού (Atkinson (1998), Bradshawetal. (2000) ώθησε τους ερευνητές να αποδείξουν ότι η σχετική στέρηση της φτώχειας δεν αφορά μόνο την απόκλιση από ένα επαρκές ή αποδεκτό από την κοινωνία εισόδημα, αλλά επεκτείνεται τόσο σε άλλες παραμέτρους της οικονομικής δραστηριότητας (πρόσβαση σε εργασία, επιχειρηματικότητα, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, κατανάλωση, αποταμίευση) όσο και σε άλλα πεδία. Κατά αυτή την έννοια, η αδυναμία συμμετοχής του ατόμου σε βασικές πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές λειτουργίες ή, με άλλα λόγια, η αποστέρηση του ατόμου από θεμελιώδη πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα συνιστά τον πυρήνα της έννοιας του κοινωνικού αποκλεισμού.

Όσον αφορά τον Κοινωνικό Αποκλεισμό των Ατόμων με Αναπηρία (σύμφωνα και με την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές ανάγκες ΕΣΑμεΑ), από μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ευρώπη, προκύπτουν τρεις βασικοί παράγοντες, οι οποίοι οδηγούν τα άτομα με αναπηρία ή / και τις οικογένειές τους σε κοινωνικό αποκλεισμό. (Χαμηλότερο εισόδημα, λόγω ανεργίας, υποαπασχόλησης, αδυναμία εργασίας την περίοδο της αποκατάστασης, αδυναμία εργασίας του γονιού λόγω αναπηρίας του παιδιού που έχει ανάγκη τη φροντίδα του κ.ά.) Επιπρόσθετες οικονομικές δαπάνες λόγω αναπηρίας: όπως για τεχνικά βοηθήματα, για

²⁹ Το κοινωνικό δικαίωμα στην υγεία θεμελιώνεται στο άρθρο 21 παρ. 3 του Συντάγματος που ορίζει ότι το κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών και παίρνει ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας, του γήρατος, της αναπηρίας και για την περίθαλψη των απόρων

³⁰ Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού: Κοινωνικές Ανισότητες, Κοινωνικά Δικαιώματα και Κοινωνική Πολιτική Αθήνα 2018

³¹ Πετράκη Γ. (1998): "Κοινωνικός Αποκλεισμός: Παλιές και νέες αναγνώσεις του κοινωνικού προβλήματος" στο Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα

³² Βλέπε σχετικά: Σουλιώτης Κ, (2006) Πολιτική Οικονομία της Υγείας, Στρατηγικός Σχεδιασμός Οργάνωση και Διοίκηση, Οικονομική Λειτουργία – Τομεακές Πολιτικές. Αθήνα Εκδ. Παπαζήση& Σουλιώτης Κ.Παπαδοκωλάκη., Τζ.Παπαγεωργίου., Μ. Οικονόμου Μ.. (2018) «Οι επιπτώσεις της κρίσης στην υγεία και το σύστημα υγείας:Σκέψεις και δεδομένα για την ελληνική περίπτωση» ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ, 2018 , 35 (Συμπλ 1): 9-16/

³³ Το ατομικό δικαίωμα στην υγεία θεμελιώνεται στο άρθρο 7 παρ. 2 του Συντάγματος και στο άρθρο 5 παρ. 5 που ορίζει ότι ο καθένας έχει δικαίωμα στην προστασία της υγείας και της γενετικής του ταυτότητας.

εργονομική διευθέτηση κατοικίας, για προσωπικό βοηθό, για υπηρεσίες που δεν παρέχονται ή δεν καλύπτονται επαρκώς από την Πολιτεία ή τα ασφαλιστικά ταμεία κ.ά. Εμπόδια φραγμοί: ή αποκλεισμός από υπηρεσίες ή / και κοινωνικές δραστηριότητες. Αυτοί οι τρεις παράγοντες, αν και είναι διαφορετικοί, έχουν ένα κοινό βασικό γνώρισμα το οποίο είναι η διάκριση που υφίσταται το άτομο με αναπηρία αλλά και η οικογένειά του σε καθημερινή βάση.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Λαμβάνοντας υπόψη τον άξονα 11: Οικονομικά αδύναμος πληθυσμός – Κοινωνικός αποκλεισμός – Άρση ανισοτήτων, εντάσσονται δράσεις των φορέων σε συνεργασία με την Γενική Διευθυνση Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ενοτήτων και Εδρας, όπως οι κάτωθι:

▶ **Δράσεις ενημέρωσης για την άρση των ανισοτήτων στην ποιοτική πρόσβαση παροχής και χρήση των υπηρεσιών υγείας.** Δράσεις προάσπισης / προαγωγής υγείας ευπαθών ομάδων με τις αρχές της ισότιμης μεταχείρισης. Στο παρόν συμπεριλαμβάνονται δράσεις για ανάπτυξη δεσμών αλληλεγγύης με κατεύθυνση την άρση κοινωνικών ανισοτήτων που σχετίζονται με την υγεία (π.χ. εκπαιδευτικά σεμινάρια ανάπτυξης δεξιοτήτων και ενδυνάμωσης σε θέματα υγείας), εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών με βασικά είδη διατροφής και βασικά είδη ατομικής και οικιακής υγιεινής, διάχυση/ ανταλλαγή τεχνογνωσίας αποτελεσμάτων μελετών, ερευνών που σχετίζονται με την επίδραση κοινωνικών προσδιοριστών υγείας (φτώχεια, εκπαίδευση, ανεργία, αλκοόλ) και την συμβολή τους στον κοινωνικό αποκλεισμό, κοινωνικό στιγματισμό εξομοιώνοντας τις φτωχότερες πληθυσμιακές ομάδες (με «ισότητα προς τα κάτω») ή στον καθορισμό του βαθμού κοινωνικής ένταξης.

▶ **Διατομεακές Δράσεις Ανταλλαγής τεχνογνωσίας που αφορούν επιστημονικά τεκμηριωμένες προσεγγίσεις και καλές πρακτικές για την άρση των εμποδίων και των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ασθενείς ευπαθών και ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων κατά τη χρήση υπηρεσιών υγείας σε μια προσπάθεια ανάδειξης των προτεραιοτήτων που θα πρέπει να τεθούν σε επίπεδο Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.**

▶ **Ειδικότερες δράσεις και διατομεακές συνέργιες με επιστημονικούς φορείς, εκπροσώπους φορέων ΑμεΑ, και την Κοινωνία των πολιτών της ΠΔΕ που αφορούν δράσεις εμπύχωσης και ενδυνάμωσης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού μέσω της ενίσχυσης των δεσμών τους με την κοινωνία στα πλαίσια επίτευξης του Κοινωνικού Συμβολαίου στην ΠΔΕ.** Εμπειρέχονται δράσεις ενημέρωσης και ανταλλαγής τεχνογνωσίας που θα συμβάλλουν στην πρόληψη του στιγματισμού και ιδρυματισμού, στην στήριξη των οικογενειών των ΑΜΕΑ, στην άρση ανισοτήτων και άμβλυνση του κοινωνικού αποκλεισμού με τομεακή/ θεματική συσχέτιση, την βελτίωση της υγείας και κοινωνικής μέριμνας για τα άτομα με αναπηρία στην ΠΔΕ.

▶ **Δράσεις για την άρση ηλικιακών προκαταλήψεων και αρνητικών στάσεων για την γήρανση που μπορεί να οδηγήσουν σε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού ιδιαίτερα για τα φτωχότερα ή χρόνια πάσχοντα άτομα τρίτης ηλικίας δεδομένου ότι η ύπαρξη αρνητικών στάσεων και προκαταλήψεων για το γήρας οδηγούν στην ηλικιακή προκατάληψη³⁴.** Η ηλικιακή προκατάληψη αποτελεί μια μορφή κοινωνικού αποκλεισμού και περιορίζει τις ευκαιρίες στη ζωή των ηλικιωμένων, βλάπτει την αυτοεικόνα και τις ικανότητές τους.

▶ **Ειδικότερες Διατομεακές Δράσεις που αφορούν την άρση ανισοτήτων για τα παιδιά, έφηβους και νέους που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και την μείωση της διαγενεακής μεταβίβασης της φτώχειας στην ΠΔΕ.** Εμπειρέχονται και δράσεις που ενισχύουν την ψυχοκοινωνική στήριξη των παιδιών δεδομένου και της Ειδική Έκθεση³⁵ του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕ, 2019) αξιολόγησης του σχεδιασμού του Ευρωπαϊκού FEAD και του ΕΚΤ+ και της συμβολής του στην μείωση της ακραίας φτώχειας, όπου επισημαίνεται ότι η καταπολέμηση του κινδύνου της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» της Ένωσης με προσανατολισμό στην μείωση της παιδικής φτώχειας και της διαγενεακής μεταβίβασης της.

▶ **Δράσεις που ενισχύουν την τεχνογνωσία για την επίτευξη των στόχων προτεραιότητας της Ε.Ε. Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού για την Κοινωνική προστασία και Κοινωνική Ενσωμάτωση που αφορούν την άρση ανισοτήτων και την πρόσβαση όλων σε κατάλληλη υγειονομική και μακροχρόνια φροντίδα.** Συμπεριλαμβάνονται οι μακροπρόθεσμοι στόχοι για βελτίωση προσβασιμότητας, ποιότητας και επίτευξη οικονομικής βιωσιμότητας. Συμπεριλαμβάνονται δράσεις που αφορούν ανταλλαγή τεχνογνωσίας και επιμόρφωση λειτουργών υγείας και πληθυσμού της ΠΔΕ για θέματα που αφορούν τις επίσημες στατιστικές έρευνες όπως της Ευρωπαϊκής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC), μέσω των οποίων παρακολουθούνται κοινωνικοί δείκτες και δείκτες προσβασιμότητας, ποιότητας διαβίωσης,

³⁴ Ευάγγελος Χαϊκάλης -Πετρίτσος: Η ηλικιακή προκατάληψη ως παράγοντας αποκλεισμού στο ΕΙΕΑΔ Κοινωνικές ανισότητες κοινωνικά δικαιώματα και κοινωνική πολιτική Αθήνα 2018

³⁵ Ειδική Έκθεση τ.5 (ΕΕΣ,2019)του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου «ΤΕΒΑ-Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους: πολύτιμη η στήριξή του, αλλά η συμβολή του στη μείωση της φτώχειας δεν έχει προσδιοριστεί ακόμη»

υποκειμενικοί δείκτες ευημερίας και ποιότητας διαβίωσης, μη καταληφθείσες κοινωνικές –ιατρικές ανάγκες (unmet health needs) κ.α.

▶ **Ειδικότερες διατομεακές δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του γενικού πληθυσμού** (συμπεριλαμβάνονται και εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε συνεργασία με υφιστάμενα ή νέα προγράμματα που αφορούν την εκπαίδευση παιδιών, εφήβων και νέων) για την πρόληψη ή/και την αντιμετώπιση φαινομένων ρατσισμού, ξενοφοβίας και στιγματισμού ατόμων και ομάδων που δύναται να οδηγήσουν σε αποκλεισμό. Συμπεριλαμβάνονται διατομεακές δράσεις και συνέργιες που ευαισθητοποιούν και ενισχύουν την ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων επικοινωνίας.

▶ **Δράσεις που σχετίζονται με την ενεργοποίηση και τεχνογνωσία για ανάπτυξη ενός εκτεταμένου δικτύου υπηρεσιών πρωτοβάθμιας περίθαλψης (ΠΦΥ)**, που θα βελτιώνει την προσβασιμότητα και τη συνέχεια της φροντίδας, συμβάλλοντας στη μείωση της αντίστροφης σχέσης που υπάρχει μεταξύ εισοδηματικής ανισότητας υγείας και αυτοαξιολόγησης του επιπέδου υγείας.

▶ **Στα πλαίσια της Διασυνωριακής Υγείας και Διαχείρισης ανθρωπιστικών κρίσεων**, δράσεις που αφορούν ενημέρωση, ανταλλαγή τεχνογνωσίας από πιστοποιημένους φορείς για: θέματα υγείας προσφύγων, μεταναστών στην διαχείριση θυμάτων καταστροφών, δράσεις ενεργοποίησης της κοινωνίας των πολιτών, ο ρόλος και η σημαντικότητα εκπαίδευσης και ενεργοποίησης εθελοντών, εξωνοσοκομειακή διαχείριση κρίσεων κ.α.

▶ **Ειδικότερες Δράσεις διαφύλαξης της Διασυνωριακής Υγείας** όπως επιμόρφωση (συνέδρια, ημερίδες, βιωματικά σεμινάρια, συμμετοχή σε σεναρία ετοιμότητας κ.α) που αφορούν την «Ταξιδιωτική Ιατρική», σύμφωνα και με τις κατευθύνσεις του Π.Ο.Υ για την προστασία των μετακινούμενων πληθυσμών, τους αναγκαστούς για κάθε χώρα εμβολιασμούς, χημειοπροφύλαξη, μέτρα για πρόληψη λοιμωδών νοσημάτων και νεοεμφανιζόμενες νόσους, μέτρα που σχετίζονται με ταξίδια, βάσει του Διεθνούς Υγειονομικού Κανονισμού και σχετική νομοθεσία, Τεχνογνωσία για επιδημιολογική επιτήρηση μεταδιδόμενων νοσημάτων και σεναρία επιδημιών για αποτελεσματική ανθρωπιστική παρέμβαση.

▶ **Στα πλαίσια της Διασυνωριακής Υγείας και Διαχείρισης ανθρωπιστικών κρίσεων**, δράσεις που αφορούν ενημέρωση, ανταλλαγή τεχνογνωσίας από πιστοποιημένους φορείς για: θέματα υγείας προσφύγων, μεταναστών στην διαχείριση θυμάτων καταστροφών, δράσεις ενεργοποίησης της κοινωνίας των πολιτών, ο ρόλος και η σημαντικότητα εκπαίδευσης και ενεργοποίησης εθελοντών, εξωνοσοκομειακή διαχείριση κρίσεων κ.α.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας (γεύματα αλληλεγγύης, παροχή ειδών πρώτης ανάγκης κ.λπ.), η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς. Εμπιρεύονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α.) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτίνιας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτίνιας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέγηση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές

Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιγίνιας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερευθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 60.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΙΟΝΑΣ 12.: Δράσεις Προαγωγής Υγείας με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) –Καινοτομία

Η χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και στον Τομέα της Υγείας είναι πλέον απαραίτητη και με την πάροδο του χρόνου όλο και περισσότερες εφαρμογές που αφορούν την υγεία γίνονται ψηφιακές. Μέσω της ανάπτυξης των ΤΠΕ είναι δυνατή η ανταλλαγή πληροφοριών και η διασύνδεση δεδομένων μεταξύ των πολιτών και παρόχων υγείας, η εξατομικευμένη φροντίδα υγείας, η έγκαιρη διάγνωση και η διαχείριση χρόνιων παθήσεων. Επίσης, ενισχύεται η πρόληψη, η υιοθέτηση ενός υγιούς τρόπου ζωής και η συμμόρφωση στη θεραπεία (mAdherence)³⁶.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο ΟΟΣΑ, και ο Π.Ο.Υ προωθούν την ενσωμάτωση και ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας προσδίδοντας παράλληλα ιδιαίτερη βαρύτητα στην αξιοπιστία, στην διαφάνεια και λογοδοσία, στην διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων ηλεκτρονικών πληροφοριών και υπηρεσιών και στην προστασία των προσωπικών δεδομένων³⁷. Επισημαίνεται ωστόσο ότι η κατεύθυνση των εκσυγχρονισμών και των αλλαγών οφείλει να απορρέει από τις εσωτερικές αναγκαιότητες κάθε συστήματος υγείας, δηλαδή, με βάση τις ανάγκες των πολιτών κάθε κράτους – μέλους. Στα πλαίσια αυτά, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ) από το 2005, έχει καθιερώσει διαδικασίες όπως το Παγκόσμιο Παρατηρητήριο για την Υγεία (WHO Global Observatory for e-Health –GOe, 2005) για παροχή στρατηγικών κατευθύνσεων –οδηγιών προς εφαρμογή αποτελεσματικών πρακτικών, πολιτικών και προτύπων που αφορούν την ηλεκτρονική υγεία συμπεριλαμβάνοντας την χρήση ΟΠΣ και στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.

Η εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) σε όλο το φάσμα των λειτουργιών που επηρεάζουν τον τομέα της υγείας, περιγράφεται με τον όρο «Ηλεκτρονική Υγεία». Η ηλεκτρονική υγεία μπορεί να συμβάλει στην εξασφάλιση βελτιωμένης περίθαλψης με μικρότερη δαπάνη, στο πλαίσιο συστημάτων διανομής υπηρεσιών υγείας που είναι επικεντρωμένα στους πολίτες. Ο όρος «ηλεκτρονική υγεία» (e-Health) υποδηλώνει την εφαρμογή των πληροφοριακών και επικοινωνιακών τεχνολογιών στο σύνολο των λειτουργιών που επηρεάζουν την υγεία των πολιτών και ειδικότερα αναφέρεται στην περίθαλψη των ασθενών από τους λειτουργούς υγείας, στην παροχή πληροφοριών σχετικά με την υγεία, την βιοτεχνολογία και τα ιατροφαρμακευτικά προϊόντα. Οι εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας, περιλαμβάνουν ένα εύρος λύσεων και πεδίων, όπως τον Ηλεκτρονικό Φάκελο Υγείας, την Τηλε-ιατρική και την Τηλε-υγεία, τα Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείων, Συστήματα Προγραμματισμού, Εξυπνες κάρτες, ιστοτόπους με θέματα σχετικά με την υγεία κ.α.

Αναλυτικότερα, οι εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας (e-health) αναφέρονται: Στον Πολίτη/ασθενή: πχ Ενημέρωση για θέματα που αφορούν/προάγουν την υγεία, για πρόληψη-διαχείριση νόσου, πληροφορίες για ειδικές περιπτώσεις -χρόνιες παθήσεις, peer-to-peer επικοινωνία πολιτών για υπηρεσίες/προϊόντα υγείας .Στη

³⁶Τσιάκκα Βασιλική (2020) Η συμβολή της τεχνολογίας στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της υγείας του 21^{ου} αιώνα και ειδικότερα της πανδημίας Covid 19

³⁷OECD .European Observatory of Health Systems and Policy.State of Health in the EU.Προφίλ Υγείας στην Ελλάδα 2017

Νοσοκομειακή (Δευτεροβάθμια) Περίθαλψη: π.χ για τη μεταφορά κλινικών και διοικητικών δεδομένων) και παροχή υπηρεσιών τηλε-ιατρικής και τηλε-υγείας.³⁸ Στην πεδίο της βιομηχανίας των ιατρικών υπηρεσιών: πχ. Συνεργασία μεταξύ φορέων παροχής υγειονομικών υπηρεσιών. Στην Πρωτοβάθμια φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ): Ηλεκτρονική συνταγογράφηση, ιατρικός φάκελος, παραπομπή σε δευτεροβάθμια φροντίδα υγείας. Στους φορείς παροχής Φροντίδας κατ' οίκον: Υπηρεσίες Τηλειατρικής, παρακολούθηση ασθενή στο σπίτι, Τηλεδιάγνωση μέσω εικόνας.

Η ενσωμάτωση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ φορέων πρωτοβάθμιας περίθαλψης αλλά και η διατομεακή συνεργασία με άλλους φορείς υγείας ώστε να υπάρχει συντονισμός δράσεων σε περίπτωση δυνητικού κινδύνου για την δημόσια υγεία είναι προϋπόθεση για την ανάπτυξη ενιαίου & ολοκληρωμένου δικτύου Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας σε ένα αποτελεσματικό, αποδοτικό και προσβάσιμο σύστημα υγείας. Η καινοτομία στην έρευνα στην πρόληψη, στην διάγνωση, στα νέα θεραπευτικά σχήματα, στην κλινική αποτελεσματικότητα και αποκατάσταση απαιτεί εκσυγχρονισμό, τεχνογνωσία (συμπεριλαμβάνοντας και υιοθέτηση Βέλτιστων Πρακτικών από Κέντρα Αριστείας), δικτύωση και ορθή τήρηση νομιμότητας διαδικασιών έγκρισης, διαφάνειας και ασφάλειας για τον ενημερωμένο πλέον ασθενή ή πολίτη³⁹. Όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό δεν είναι καθεαυτή η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού αλλά η αναγκαιότητα ορθολογικής ανακατανομής του στους τομείς της υγείας με ανθρωποκεντρική, δια βίου εκπαίδευση σε νέες τεχνολογίες-δεξιότητες και η εξασφάλιση καλών εργασιακών συνθηκών. Η ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε. στο πεδίο της υγείας επιβάλλει επιστημονική τεκμηρίωση & μελέτη εις βάθος των συμπερασμάτων από τη λειτουργία των βέλτιστων πρακτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψη παράλληλα τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στο ελληνικό σύστημα υγείας. Η επένδυση σε νέες τεχνολογίες, και την καινοτομία με την εφαρμογή Επιχειρησιακών σχεδίων, είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την ολιστική διαχείριση της υγείας και τη μείωση των γεωγραφικών και κοινωνικών ανισοτήτων σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρόντα άξονα 12: Δράσεις Προαγωγής Υγείας με τη χρήση ΤΠΕ, εντάσσονται δράσεις των φορέων σε συνεργασία με την Γενική Διευθυνση Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ενοτήτων και Εδρας, όπως οι κάτωθι:

▶ **Διατομεακές Δράσεις ανταλλαγής τεχνογνωσίας επιστημόνων, Διάχυσης της υφιστάμενης γνώσης και καλών πρακτικών με ΤΠΕ και Καινοτομίας** στο πλαίσιο συνεργασίας με ανώτατα ιδρύματα, διεθνείς, εθνικούς & τοπικούς φορείς, φορείς από την Κοινωνία των Πολιτών για την βελτίωση του επιπέδου υγείας και κοινωνικής μέριμνας στην ΠΔΕ που αφορούν τις σύγχρονες δημογραφικές τάσεις, την βελτίωση της υγειονομικής κάλυψης, τις ανάγκες υγείας των μόνιμων και προσφυγικών μεταναστευτικών και μετακινούμενων πληθυσμών, τις νεοεμφανιζόμενες νόσους, τις χρόνιες παθήσεις και την αύξηση των νεοπλασιών, και αποτελούν σύγχρονες προκλήσεις στον χώρο της υγείας που απαιτούν τη χρήση ανθρωποκεντρικά σχεδιασμένων Τ.Π.Ε. Δύναται να συμπεριληφθούν δράσεις Διάχυσης και Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας με ΤΠΕ και Καινοτομία για την Σύγχρονη Διεπιστημονική Ασθενοκεντρική Φροντίδα, την αύξηση Προσδόκιμου Επιβίωσης αλλά και την βελτίωση Ποιότητας Ζωής (πχ. με Δείκτες: QoLQualityoflife)

▶ **Δράσεις Διάχυσης και Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας για Διαπεριφερειακές, εθνικές και διασυνοριακές συνέργιες για την ανάπτυξη καινοτόμων προγραμμάτων ηλεκτρονικής υγείας (healthcareinformationsharing) συμπεριλαμβανομένων βιοηθικών θεμάτων και δικαιωμάτων των ασθενών.** Εμπριέχονται ενημέρωση για θέματα τηλε-συμβουλευτικής για την υγιεινή διαβίωση και πρόληψη νόσων, τηλεφροντίδας, θέματα χρήσης ηλεκτρονικής πλατφόρμας για τηλεεκπαίδευσης σε πρακτικές υγιεινής σε σχολικές μονάδες, εκπαίδευση φροντιστών χρόνιων πασχόντων, ενδυνάμωση ΑμεΑ στην χρήση ΤΠΕ και Καινοτομίας για την Αυτονομία και Ποιότητα στην παροχή φροντίδας, βελτίωσης σχέσεων λειτουργιών υγείας με ασθενή - πολίτη κ.α.)

▶ **Ενίσχυση ανταλλαγής τεχνογνωσίας διατομεακών συνεργασιών μέσω βιωματικών-εκπαιδευτικών σεμιναρίων** που θα συμβάλλουν στην αποτελεσματική διεπιστημονική-διϋπηρεσιακή συνεργασία και διασύνδεση των επαγγελματιών υγείας για την ανάπτυξη βιώσιμων, αποδοτικών και ανθρωποκεντρικών συστημάτων υγείας καθώς και δράσεις ενημέρωσης των επαγγελματιών υγείας αναφορικά με καλές ευρωπαϊκές & διεθνείς πρακτικές καινοτόμων Τ.Π.Ε. για την Τρίτη ηλικία, τα παιδιά την μεταναστευτική υγεία κ.α

▶ **Ενημέρωση & ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για μείωση του ψηφιακού χάσματος στην υγεία** (με έμφαση στις ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες) για τεχνολογίες e-health, health2.0, social media in

³⁸ Αποστολάκης Ι., Μαστρογιάννη Κ. (2003), «Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες στην Υγεία: Λειτουργικό και Τεχνικό Πλαίσιο», 5ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Management Υπηρεσιών Υγείας, Ρόδος

³⁹ Βλ. Δεδομένα για την Καινοτομία από τον Ευρωπαϊκό Συνασπισμό Ασθενών με Καρκίνο, 2017 = ECPCEuropeanCancerPatientCoalition).

healthcare που υποστηρίζουν την ενδυνάμωση και την κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρίες, των χρονίως πασχόντων των ηλικιωμένων . Στο παρόν εμπεριέχονται και δράσεις ενημέρωσης και διάχυσης έγκυρων μελετών/ ερευνών (συνέδρια, ημερίδες, κ.α) που αξιολογούν τις ανάγκες και ελλείψεις σε Τ.Π.Ε. και την αύξηση της προσβασιμότητας στην Καινοτομία για τα άτομα που κινδυνεύουν περισσότερο από το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού (άτομα με αναπηρία, χρονίως πάσχοντες,) με σκοπό τον σχεδιασμό τεκμηριωμένων και ολοκληρωμένων στρατηγικών εφαρμογής ηλεκτρονικής υγείας στην ΠΔΕ.

► **Δράσεις ενημέρωσης και τεχνογνωσίας νέων ιατρικών ειδικοτήτων, και καινοτόμων θεραπευτικών σχημάτων που διαχέουν και διασυνδέουν την Έρευνα και την Καινοτομία στην Υγεία με άλλα ΕΕ Προγράμματα ή Χρηματοδοτικά Εργαλεία** (π.χ "Ορίζοντας 2020" Horizon 2020, για την Έρευνα και τη Καινοτομία). Στο παρόν εμπεριέχονται και δράσεις Ενημέρωσης για τα Οικονομικά της Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας που αφορούν την Χρήση ΤΠΕ και Καινοτομία και αφορούν τα χρηματοδοτικά εργαλεία για την στήριξη της καινοτομίας στην υγεία και φροντίδα στην ΠΔΕ Σύγκριση Κόστους - Αποτελεσματικότητας, και Συγκριτική Αξιολόγηση παρεμβάσεων, θεραπειών ως προς το κόστος και το αποτέλεσμα κ.α θέματα που συμβάλλουν στην Ορθολογική Κατανομή Πόρων για Υγειονομική Φροντίδα, και στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας και ολοκληρωτική φροντίδας με Χρήση ΤΠΕ και Καινοτομία στην ΠΔΕ.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας (γεύματα αλληλεγγύης, παροχή ειδών πρώτης ανάγκης κ.λπ.), η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστέρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας « Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και

Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 10.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΟΝΑΣ 13: Διασύνδεση- Δικτύωση ανταλλαγής τεχνογνωσίας με φορείς υγείας και κοινωνικής μέριμνας

Ο όρος **παροχή υπηρεσιών υγείας & κοινωνικής μέριμνας** περιλαμβάνει μια πληθώρα εμπλεκόμενων ατόμων, φορέων και διακινούμενης πληροφορίας με σκοπό την αποτελεσματική ανθρωπιστική και ολιστική προσέγγιση του εξυπηρετούμενου πληθυσμού. Στους ενεργούς δρώντες (activeactors) που διαμορφώνουν πλέον το σύγχρονο πλαίσιο και περιεχόμενο άσκησης δράσεων για την βελτίωση της ισότιμης προσβασιμότητας της υγείας και την διασφάλιση ποιοτικής φροντίδας με συμμετοχική διαδικασία στην λήψη αποφάσεων, προστίθεται η Κοινωνία των Πολιτών ως σημαίνουσα προϋπόθεση για την επίτευξη ευρείας κοινωνικής συναίνεσης. Άλλωστε, η δυναμικά μεταβαλλόμενη πρόοδος της επιστήμης και οι σύνθετες και συνάμα πολύπλοκα ευμετάβλητες νέο-αναδυόμενες κοινωνικές ανάγκες καθιστούν αναγκαία όχι μόνο τη δια βίου ανάπτυξη δεξιοτήτων και την αδιάλειπτη επιμόρφωση των επαγγελματιών υγείας, αλλά προϋποθέτουν και την αποτελεσματική ανάπτυξη Δικτύωσης και διεπιστημονικής εμπειρογνωμοσύνης για την σφαιρική προσέγγιση των ζητημάτων υγείας, κοινωνικής φροντίδας.

Με προοπτική τη διοικητική σύγκλιση των φορέων υγείας, τη σταδιακή μείωση των δαπανών, την αύξηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, τη βέλτιστη επικοινωνία του ανθρώπινου δυναμικού στους χώρους παροχής υπηρεσιών, την αύξηση του επιπέδου ικανοποίησης των πολιτών από τις μονάδες υγείας και κοινωνικής μέριμνας και συνολικά τη βελτίωση του επιπέδου υγείας του πληθυσμού, τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. προσέθεσαν ένα εύρος νέων λειτουργιών μέσα από την εισαγωγή των Τ.Π.Ε. (Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, π.χ. ηλεκτρονικός φάκελος ασθενούς, τηλέιατρική, κ.λπ) και ενθαρρύνουν την ανάπτυξη στρατηγικών συμπράξεων με σκοπό την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και την προαγωγή της επιστημονικής έρευνας και γνώσης.

Η προώθηση της διατομεακής εκπαίδευσης και διασύνδεσης σε κοινωνικά φαινόμενα όπως η ενδοοικογενειακή βία, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η ουσιο-εξάρτηση, το προσφυγικό-μεταναστευτικό ζήτημα κ.α., βελτιώνει την ομαδική εργασία και σε ερευνητικό επίπεδο επιφέρει τη προνοητικότητα μέσα από τα προγράμματα πρόληψης έναντι της κατασταλακτικότητας στην παροχή υπηρεσιών όταν εμφανιστεί το πρόβλημα (proactivenessreactive). Άλλωστε, η διατομεακή εργασία πρέπει να βασίζεται στην αμφίδρομη επικοινωνία ως θεμέλιος λίθος για μια επιτυχημένη συνεργασία, στον σεβασμό των διαφορετικών προοπτικών και γνωσιολογικών υπόβαθρων, στην ξεκάθαρη οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων και των ρόλων αλλά και στην αμοιβαία ευθύνη για το στρατηγικό σχεδιασμό των παρεμβάσεων με σκοπό το μέγιστο όφελος των πολιτών. (Atkinson et al., 2002)⁴⁰

Πίνακας: Διασύνδεση- Δικτύωση ανταλλαγής τεχνογνωσίας με φορείς υγείας και κοινωνικής μέριμνας

⁴⁰ Atkinson M., Wilkin A., Stott A., Doherty P., Kinder K., (2002), Multi-agency working a detailed study, National Foundation for educational research.

Η προστιθέμενη αξία της Δικτύωσης και Διασύνδεσης για Ανταλλαγή Τεχνογνωσίας σε Θέματα Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας είναι ότι συμβάλλει στη δημιουργία της «**Ευρωπαϊκής Κοινωνίας της Γνώσης**», αυξάνει την ανταγωνιστικότητα και προσδίδει πλεονεκτήματα στους ενεργούς δρώντες⁴¹ παρέχοντας ευελιξία προσαρμογής, ανταποκρισιμότητα σε ευρύτερα και ποικίλα φάσματα ερευνών και προγραμμάτων, εξασφάλιση πρόσβασης σε τεχνολογίες υγείας μέσω της διασυνοριακής ανταλλαγής πληροφοριών και προϊόντων που βρίσκονται σε έλλειψη, ιδίως σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Επιπλέον, καλεί τα κράτη μέλη να αναζητήσουν, μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών εντός των υφιστάμενων σχετικών φόρουμ για την υγεία, τομείς προτεραιότητας και κατάλληλες διαδικασίες για να αναπτυχθεί η οικειοθελής συνεργασία που δρομολογούν τα κράτη μέλη, έτσι ώστε να αυξηθούν η αποτελεσματικότητα, η προσβασιμότητα και η ανθεκτικότητα των συστημάτων υγείας τους και για να προσδιοριστούν οι διαδικασίες και κατηγορίες προϊόντων προτεραιότητας, στις οποίες η οικειοθελής συνεργασία μεταξύ των συστημάτων υγείας των διαφόρων κρατών μελών μπορεί να προσφέρει προστιθέμενη αξία ώστε να εξασφαλίζονται μεγαλύτερη οικονομική προσιτότητα και καλύτερη πρόσβαση στις τεχνολογίες υγείας.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω δεδομένα στον παρόντα Άξονα 13: Διασύνδεση- Δικτύωση ανταλλαγής τεχνογνωσίας με φορείς Υγείας και Κοινωνικής μέριμνας εντάσσονται φορείς σε συνεργασία με την Γενική Διεύθυνση Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ και των υπαγόμενων σε αυτή Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ:

- ✓ **Δράσεις που ενισχύουν την δικτύωση / διασύνδεση και την διάχυση τεχνογνωσίας για την δημιουργία One-stopshops, συνδυασμένες υπηρεσίες υγείας και συμβουλευτικής υγείας για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού της ΠΔΕ** και αφορούν την αποκεντρωμένη και συνδυασμένη παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής υποστήριξης και υγείας, προσαρμοσμένης στις νέες συνθήκες, προς τις ευπαθείς ομάδες της ΠΔΕ. Οι δράσεις θα ενισχύουν την τεχνογνωσία για υπηρεσίες που θα περιλαμβάνουν ενδεικτικά: θέματα πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σε μεμονωμένα άτομα ή οικογένειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών ολοκληρωμένης και συνεχιζόμενης φροντίδας υγείας σε άτομα τρίτης ηλικίας και χρόνιους πάσχοντες με πολυνοσηρότητες. Θέματα πρωτογενούς πρόληψης, αγωγή και προαγωγή υγείας. Ενημέρωση για παροχές και στήριξη των ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων της ΠΔΕ, διερεύνηση για νομικά ζητήματα και θέματα προστασίας δικαιωμάτων στην υγεία και στην κοινωνική προστασία, άλλες συναφείς υπηρεσίες αποκατάστασης και κοινωνικής ενσωμάτωσης.
- ✓ **Δράσεις δικτύωσης και διασύνδεσης των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ** με χρηματοδοτικά εργαλεία και μέσα της ΕΕ όπως InvestEU, CHAFEA για το Τρίτο Πρόγραμμα Υγείας 2014-2020 και JointActions, του ΕΕ προγράμματος για την Απασχόληση και την Κοινωνική πρωτοβουλία (EaSI- Programme for Employment & Social Innovation 2014-2020) στο πλαίσιο του άξονα PROGRESS, ESF+ δράσεις και βραβεύσεις κ.α εξωστρέφεια και δυνατότητες επιχορήγησης καινοτόμων δράσεων που θα υποστηρίξουν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στην δομή, λειτουργία και στην παροχή ολοκληρωμένων κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο την ένταξη κοινωνικά αδύναμων συμπολιτών μας στην αγορά εργασίας.⁴²
- ✓ **Δράσεις Δικτύωσης διαφύλαξης της διασυνοριακής Υγείας** και διαχείρισης κρίσεων μέσω Interreg (π.χ. για επείγουσα ιατρική φρονίδα σε ΠΦΥ επίπεδο κ.α). Επίσης τεχνογνωσία για συμμετοχή σε REGIOSTARS AWARDS, για καινοτόμες κοινωνικές πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΠΔΕ, για συμμετοχή σε προγράμματα του ΕΕ Π.Ο.Υ κ.α., ή την συμμετοχή σε εθνικά προγράμματα στους θεματικούς τομείς της υγείας και κοινωνικής μέριμνας, οι οποίες θα αφορούν στις υποδομές, το ανθρώπινο κεφάλαιο, τις καινοτόμες τεχνολογίες και νέα μοντέλα παροχής φροντίδας την επίτευξη Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στις Υπηρεσίες Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της ΠΔΕ, την επίτευξη στόχων κοινωνικής ενσωμάτωσης κ.α.
- ✓ **Σεμινάρια, Συμμετοχή σε Συνέδρια, Συναντήσεις Εργασίας διεπιστημονικής εκπαίδευσης στα πλαίσια της δια βίου μάθησης που θα αποφέρουν όφελος στην αναβάθμιση της παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ, θα συμβάλλουν τεκμηριωμένα στην δικτύωση της:** Η διεπιστημονική εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας και κοινωνικής μέριμνας της Π.Δ.Ε. κρίνεται απαραίτητη για την ανάπτυξη ενός βιώσιμου δικτύου εκπαίδευσης ανάμεσα σε ανθρώπους και οργανισμούς, για την απόκτηση δεξιοτήτων επικοινωνίας, για το σεβασμό των διαφορετικών γνωσιακών υποβάθρων, για την απόκτηση ενσυναίσθησης, και ενεργητικής ακρόασης.
- ✓ **Συμμετοχή σε Πλατφόρμες Δικτύωσης (στα πλαίσια ανάπτυξης κοινών δράσεων για την Υγεία (Jointactionsforhealth) οικοδομώντας διεθνείς και Ε.Ε. συνεργατικούς δεσμούς.** Η δημιουργία διευρυμένων συνεργατικών δεσμών συμβάλλει στην ανάπτυξη του ερευνητικού δικτύου, επιφέρει επιστημονική

⁴¹Puljak, L., &Vari, S. G. (2014). Significance of research networking for enhancing collaboration and research productivity. Croatian medical journal, 55(3), 181–183. doi:10.3325/cmj.2014.55.181

⁴² European Commission , Employment Social Affairs & Inclusion Call for Proposal

εργασιακή δέσμευση και αλλαγή της οργανωσιακής κουλτούρας, δημιουργεί προϋποθέσεις για την ανάπτυξη πολύπλευρων ερευνητικών προτάσεων με πλεονέκτημα στις δυνατότητες ανεύρεσης χρηματοδοτικών εργαλείων για την διεξαγωγή ερευνών στην υγεία.

- ✓ **Δράσεις για τη Διατομεακή συνεργασία που θα προκαλέσουν αφενός τον Ισχυρό Ανταγωνισμό και αφετέρου θα θέσουν τις βάσεις για μελλοντικές ΕΕ κοινές δράσεις τρίτης ηλικίας με στόχο τη Μείωση του Δείκτη της φτώχειας ηλικιωμένων, τη Δημιουργία νέων δομών κοινωνικής ένταξης /Διεθνών προγραμμάτων Υγιούς/ Ενεργής Γήρανσης.** Εξειδικευμένες Δράσεις για την κοινωνική συμμετοχή ατόμων τρίτης ηλικίας και χρόνιων πασχόντων, ενώ ενισχύεται η κοινωνική συνοχή καθώς επίσης και η πρόσβαση στην πληροφόρηση. Παράλληλα, αναπτύσσεται ένα ευρύτατο πεδίο καινοτομιών σε θέματα τέχνης-διασύνδεσης με ΕΕ & διεθνή προγράμματα και συγχρόνως δημιουργείται ένα πλαίσιο ισχυρών δικτύων/ δημοσιότητα.
- ✓ **Δράσεις Ενημέρωσης για την Καινοτομία σε συνέργια με την Τεχνολογία στον Τομέα της Ψυχικής Υγείας** (πχ. Ενημέρωση για θέματα μείωσης των δεικτών κατάθλιψης, ψυχοσωματικών νοσημάτων ώστε να βελτιωθεί η ποιότητας ζωής. Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των τεχνολογικών καινοτομιών, που σχετίζονται με την Εξωστρέφεια των ΟΤΑ αλλά και των συνεργαζόμενων φορέων, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα παροχής Υπηρεσιών και η κάλυψη των πρωτοβάθμιων αναγκών. Συμπεριλαμβάνονται Στρατηγικές Σύμπραξης & Μνημόνια Συνεργασίας της Π.Δ.Ε. με υφιστάμενους τοπικούς, εθνικούς & διεθνείς κοινωνικούς φορείς: Οι στρατηγικές συμπράξεις αποσκοπούν στη στήριξη της ανάπτυξης, της μεταφοράς και/ή της εφαρμογής καινοτόμων πρακτικών, καθώς και στην υλοποίηση κοινών πρωτοβουλιών που προωθούν τη συνεργασία, την αμοιβαία μάθηση μεταξύ των εταίρων και την ανταλλαγή εμπειριών.
- ✓ **Ενημέρωση για Διαπεριφερειακά προγράμματα και Διατομεακές Συνέργιες** στους τομείς της Υγείας και της Κοινωνικής Μέριμνας με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης συστημάτων εκπαίδευσης στην υγεία, διαύλων ανταλλαγής τεχνογνωσίας, επιστημονικής γνώσης και συνεργασίας. Επιμόρφωση για τις διαφορετικές στρατηγικές Δικτύωσης και Διασύνδεσης στον τομέα της Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας, που είτε αποκοτούν μακροχρόνιο χαρακτήρα, δηλαδή στρατηγικές συμμαχίες (strategicalliances) ως μακροχρόνιες συνεργασίες που αποσκοπούν σε αμοιβαία οφέλη, είτε βραχυχρόνιες συνεργασίες οργανισμών (shorttermcontracts) π.χ. για έναν χρόνο, προκειμένου να εξασφαλίζονται, για παράδειγμα, πόροι ή διάθεση των υπηρεσιών υγείας ή συνεργασίες προστιθέμενης αξίας (valueaddingpartnerships).

Αδιαμφισβήτητα οι προσεγγίσεις όσον αφορά στην ανταλλαγή γνώσεων, τη μάθηση και την καινοτομία στην υγεία εξελίσσονται ταχύτατα. Αναπόφευκτα, όλοι οι συμμετέχοντες στον τομέα της υγείας, της συμβουλευτικής, της έρευνας, της κατάρτισης και της εκπαίδευσης αντιμετωπίζουν ορισμένες προκλήσεις προκειμένου να προσαρμοστούν στο μεταβαλλόμενο αυτό πλαίσιο. Σήμερα, η βελτίωση της συλλογής και διάχυσης της πληροφορίας αποτελεί αναγκαία συνθήκη προκειμένου να διατηρηθεί σε υψηλό ανταγωνιστικό επίπεδο το σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας στην ΠΔΕ.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις ισχύουσες οδηγίες, θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς για την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διάχυσης των κρίσιμων μηνυμάτων. Ενδεικτικά, προγραμματίζονται: η έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, η πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η υλοποίηση δρώμενων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, η πραγματοποίηση συνεδρίων και συναφών προγραμμάτων, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογών, κ.α. η εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας, η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών με βιωματικές τεχνικές, κ.α..

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπειρέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης

Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 10.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2023 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

Κατόπιν των παραπάνω εισηγείται:

1. Την έγκριση του Ετησίου Σχεδίου Δράσης 2023 με τίτλο: «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2023» της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Τυχόν αναμόρφωση του σχεδίου θα προκύψει από εισηγήσεις των Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

2. Την υλοποίηση των δράσεων όπως αναλυτικά αναφέρονται στο παρόν Σχέδιο Δράσης, το συνολικό ύψος των οποίων ανέρχεται στο ποσό των 400.000 € και αφορούν δαπάνες διοργάνωσης εκδηλώσεων-ημερίδων (εκτύπωση αφισών, φυλλαδίων, προσκλήσεων, banner, ηχητικές και σκηνικές εγκαταστάσεις, ραδιοφωνικού σποτ, ενοικίαση μηχανημάτων προβολής, δημιουργία μακετών, αγορά ιατρικού εξοπλισμού και αναλώσιμων υλικών για τα μηχανήματα της κινητής μονάδας, τέντες για την κάλυψη εξωτερικών χώρων, ενοικίαση εγκαταστάσεων για διεξαγωγή δράσεων στα πλαίσια των ενημερωτικών εκδηλώσεων, ενοικίαση αιθουσών, δαπάνες μαγνητοσκόπησης εκδηλώσεων, δαπάνες φωτογράφισης, δαπάνες διανομής έντυπου ενημερωτικού υλικού καθώς και διαδικτυακές δαπάνες των παραπάνω κ.λπ δαπάνες), δαπάνες μεταφοράς μηχανημάτων, δαπάνες για παρασκευή γευμάτων, δαπάνες για εκτέλεση εκπαιδευτικών μαθημάτων που αφορούν την υγεία κλπ επιλέξιμες δαπάνες. Επίσης, δαπάνες για διαμονή-σίτιση ατόμων που θα παραβρεθούν σε ημερίδες ως ομιλητές, έξοδα μεταφοράς στην τοποθεσία που θα πραγματοποιηθούν οι ημερίδες, φύλαξη των κινητών μονάδων του Χαμόγελου του Παιδιού, καθώς και η κάλυψη των καυσίμων κίνησης για την κινητή Μονάδα που θα ανατεθούν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επιπλέον, την κάλυψη βιντεοσκοπήσεων των ημερίδων και άλλων σημαντικών δράσεων, π.χ. από τη «ΛΥΧΝΟΣ Α.Ε» κ.α, που το περιεχόμενό τους ενδείκνυται προς τηλεοπτική επανάληψη λόγω του εκπαιδευτικού, ενημερωτικού και επιμορφωτικού χαρακτήρα τους, στα πλαίσια της κοινωνικής ευαισθητοποίησης και την κάλυψη δαπανών προκειμένου να υπάρχει διερμηνέας νοηματικής γλώσσας (για άτομα με κώφωση) στις ημερίδες. Τέλος να υπάρξει μέριμνα για χιλιομετρική αποζημίωση, σύμφωνα με τον νόμο, των εκπροσώπων των φορέων που θα συμμετέχουν στις δράσεις και θα μετακινηθούν με ιδιωτικά οχήματα.

3. Την εξουσιοδότηση του Αντιπεριφερειάρχη ΠΕ Αχαΐας, για την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων που θα προκύψουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 2/42053/0094/2002 απόφασης του Υπ. Οικονομίας, με την οποία αναπροσαρμόστηκε το χρηματικό ποσό του άρθρου 41 του Ν.Δ. 496/74 για την σύναψη σύμβασης, σε δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500,00) ευρώ.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο αφού άκουσε τον Περιφερειάρχη, την Πρόεδρο και τους λοιπούς ομιλητές που ανέπτυξαν τις απόψεις τους επί του ανωτέρω θέματος, κατόπιν διαλογικής συζήτησης,

ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Α) Εγκρίνει το Ετήσιο Σχέδιο Δράσης 2023 με τίτλο: «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2023» της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, όπως αναλυτικά περιγράφεται στο εισηγητικό μέρος της παρούσας.

Τυχόν αναμόρφωση του σχεδίου θα προκύψει από εισηγήσεις των Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Β) Εγκρίνει την υλοποίηση των δράσεων όπως αναλυτικά αναφέρονται στο ως άνω Σχέδιο Δράσης, το συνολικό ύψος των οποίων ανέρχεται στο ποσό των 400.000,00€ και αφορούν δαπάνες διοργάνωσης εκδηλώσεων-ημερίδων (εκτύπωση αφισών, φυλλαδίων, προσκλήσεων, banner, ηχητικές και σκηνικές εγκαταστάσεις, ραδιοφωνικού σποτ, ενοικίαση μηχανημάτων προβολής, δημιουργία μακετών, αγορά ιατρικού εξοπλισμού και αναλώσιμων υλικών για τα μηχανήματα της κινητής μονάδας, τέντες για την κάλυψη εξωτερικών χώρων, ενοικίαση εγκαταστάσεων για διεξαγωγή δράσεων στα πλαίσια των ενημερωτικών εκδηλώσεων, ενοικίαση αιθουσών, δαπάνες μαγνητοσκόπησης εκδηλώσεων, δαπάνες φωτογράφισης, δαπάνες διανομής έντυπου, ενημερωτικού υλικού καθώς και διαδικτυακές δαπάνες των παραπάνω κ.λπ δαπάνες), δαπάνες μεταφοράς μηχανημάτων, δαπάνες για παρασκευή γευμάτων, δαπάνες για εκτέλεση εκπαιδευτικών μαθημάτων που αφορούν την υγεία κλπ επιλέξιμες δαπάνες. Επίσης, δαπάνες για διαμονή-σίτιση ατόμων που θα παραβρεθούν σε ημερίδες ως ομιλητές, έξοδα μεταφοράς στην τοποθεσία που θα πραγματοποιηθούν οι ημερίδες, φύλαξη των κινητών μονάδων του Χαμόγελου του Παιδιού, καθώς και η κάλυψη των καυσίμων κίνησης για την κινητή Μονάδα που θα ανατεθούν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επιπλέον, την κάλυψη βιντεοσκοπήσεων των ημερίδων και άλλων σημαντικών δράσεων, π.χ. από τη «ΛΥΧΝΟΣ Α.Ε» κ.α, που το περιεχόμενό τους ενδείκνυται προς τηλεοπτική επανάληψη λόγω του εκπαιδευτικού, ενημερωτικού και επιμορφωτικού χαρακτήρα τους, στα πλαίσια της κοινωνικής ευαισθητοποίησης και την κάλυψη δαπανών προκειμένου να υπάρχει διερμηνέας νοηματικής γλώσσας (για άτομα με κώφωση) στις ημερίδες. Τέλος να υπάρξει μέριμνα για χιλιομετρική αποζημίωση, σύμφωνα με τον νόμο, των εκπροσώπων των φορέων που θα συμμετέχουν στις δράσεις και θα μετακινηθούν με ιδιωτικά οχήματα.

Γ) Εξουσιοδοτεί τον Αντιπεριφερειάρχη της Π.Ε. Αχαΐας της Π.Δ.Ε., για την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων που θα προκύψουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ.

2/42053/0094/2002 απόφασης του Υπ. Οικονομίας, με την οποία αναπροσαρμόστηκε το χρηματικό ποσό του άρθρου 41 του Ν.Δ. 496/74 για την σύναψη σύμβασης, σε δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500,00) ευρώ.

Κατά της απόφασης ψήφισαν η Επικεφαλής και οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της παράταξης «Λαϊκή Συσπείρωση Δυτικής Ελλάδας» κ.κ. Αγγελοπούλου Αναστασία, Μωραΐτης Νικόλαος, Συμεωνίδης Γρηγόριος και Αθανασόπουλος Τρύφωνας, και ο Επικεφαλής της παράταξης «Αριστερή Παρέμβαση – Αντικαπιταλιστική Κίνηση στη Δυτική Ελλάδα» κ. Κοσίνας Χρήστος.

Το παρόν Πρακτικό αφού συντάχθηκε, διαβάστηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως ακολούθως:

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΜΠΙΛΙΑ

ΕΥΘΥΜΙΑ ΓΡΙΝΟΥ

ΤΑ ΜΕΛΗ